

JCS

Journal of Cyprus Studies

Kıbrıs Araştırmaları Dergisi

TC Başbakanlık Cumhuriyet
Arşivi'ndeki Belgelerde Kıbrıs - II

36

JCS

Journal of Cyprus Studies

Kıbrıs Araştırmaları Dergisi

Published for the
Centre for Cyprus Studies by
Eastern Mediterranean University Press

36

The *Journal of Cyprus Studies* is indexed in the following databases: *CSA Sociological Abstracts, Social Services Abstracts, Linguistics and Language Behaviour Abstracts, ASSIA, Worldwide Political Science Abstracts, Info Trac Custom, Info Trac One File, Expanded Academic Index and History RC: Modern World, International Political Science Abstracts, ABC-Clio Historical Abstracts, America: History and Life.*

Kıbrıs Araştırmaları Dergisi aşağıda belirtilen veritabanlarında taranmaktadır: *CSA Sociological Abstracts, Social Services Abstracts, Linguistics and Language Behaviour Abstracts, ASSIA, Worldwide Political Science Abstracts, Info Trac Custom, Info Trac One File, Expanded Academic Index and History RC: Modern World, International Political Science Abstracts, ABC-Clio Historical Abstracts, America: History and Life.*

The *Journal of Cyprus Studies* is published twice a year by the EMU Press for the Centre for Cyprus Studies at the Eastern Mediterranean University. Subscriptions, address changes, advertising, books for review, and other business communications or inquiries should be addressed to: The Editor, *Journal of Cyprus Studies*, Centre for Cyprus Studies, Eastern Mediterranean University, Famagusta, Mersin 10, Turkey. Fax: (90) 392-630 2865. *E-mail: jcs@emu.edu.tr. Web: <http://jcs.emu.edu.tr>*

Kıbrıs Araştırmaları Merkezi (Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) *Kıbrıs Araştırmaları Dergisi*'ni yılda iki kere çıkarır. Abonelik başvuruları, adres değişiklikleri, ilanlar, kitap eleştirileri ve benzer iş bağlantıları veya sorular için aşağıdaki adrese başvurunuz: Editör, *Kıbrıs Araştırmaları Dergisi*, Kıbrıs Araştırmaları Merkezi, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimağusa – KKTC. *Faks: (90) 392-630 2865. E-posta: jcs@emu.edu.tr. Web: <http://jcs.emu.edu.tr>*

© 2008 Eastern Mediterranean University Press.

ISSN: 1303-2925

Editor/Editör

Özlem Çaykent

Eastern Mediterranean University

Editorial Board/Yayın Kurulu

Jan Asmussen

Eastern Mediterranean University

Yılmaz Çolak

Eastern Mediterranean University

John Wall

Eastern Mediterranean University

Advisory Board/Danışma Kurulu

Feroz Ahmad

Bilgi University

Michael Beard

University of North Dakota

Jeremy Gilbert-Rolfe

Art Institute of Pasadena, California

Halil Inalcık

Bilkent University

Cemal Kafadar

Harvard University

Norton Mezvinsky

Central Connecticut State University

Christian F. Otto

Cornell University

İlhan Tekeli

Middle East Technical University

Vamık Volkan

University of Virginia

Printing/Baskı İşleri:

Eastern Mediterranean University

Printing-house

Layout/Sayfa Düzeni:

Özlem Çaykent

Publisher/Yayın Evi:

EMU Press

The Centre for Cyprus Studies

Director: Ülker Vancı Osam

Board of Directors: Turgut Turhan, Necdet Osam, Senih Çavuşoğlu, Altay Nevzat, Baki Boğaç, Nazif Bozath

The Centre for Cyprus Studies at Eastern Mediterranean University was established in 1995 for the purpose of encouraging scholarly research on the cultural history and political problems of Cyprus. The fields of research supported by the Centre range from archaeology, anthropology and economics to history, linguistics and folklore.

In collaboration with the University Library, the Centre is working to develop documentation resources on all aspects of the history of Cyprus, and, as part of its mission to establish collaborative projects aimed at the development and preservation of the historical and cultural heritage of the island, is fostering close contacts with other institutions involved in related research. As the Centre grows, its resources will include online bibliographical services; audiovisual facilities and archives such as videotapes, diapositives, photographs and microfilm; and rare book and manuscript collections.

The Centre for Cyprus Studies coordinates research projects and hosts scholars in fields of study of relevance to its mission. The Centre also organizes an annual congress on Cyprus-related studies, and issues the biannual *Journal of Cyprus Studies*, *JCS*.

Kıbrıs Araştırmaları Merkezi

Başkan: Ülker Vancı Osam

Yönetim Kurulu: Turgut Turhan, Necdet Osam, Senih Çavuşoğlu, Altay Nevzat, Baki Boğaç, Nazif Bozath

Kıbrıs Araştırmaları Merkezi, Doğu Akdeniz Üniversitesi bünyesinde, Kıbrıs'ın kültürel tarihi ve siyasi sorunları ile ilgili bilimsel araştırmaları teşvik etmek amacı ile 1995'de kurulmuştur. Araştırma alanları arkeolojiden antropolojiye, ekonomiden tarihe, dilbilimden folkloru uzanan geniş bir yelpazeye yayılmıştır.

Merkez, Üniversite Kütüphanesinin işbirliği ile, Kıbrıs araştırmalarını her yönüyle içeren bir kaynak arşivi oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu arşiv, olanaklar geliştikçe video-bantlar, dia-pozitifler, fotoğraflar ve mikrofilmler gibi görsel ve işitsel kaynaklar ile, arşivler, ender bulunan kitaplar ve el yazması koleksiyonlarını da içerecektir. Ayrıca, Kıbrıs araştırmaları konusunda faaliyet gösteren diğer kuruluşlarla Kıbrıs'ın tarihi ve kültürel mirasını korumak ve geliştirmek için ortak projeler geliştirmek de Merkez'in hedefleri arasındadır.

Kıbrıs Araştırmaları Merkezi araştırma projelerinin gerçekleşmesinde eşgüdümü sağlamanın yanı sıra, misyonuna uygun alanlarda araştırma yapan bilim adamlarına ve akademisyenlere ev sahipliği de yapmaktadır. Merkez aynı zamanda, Kıbrıs ile ilgili araştırmaların sunulup tartışıldığı yıllık Kongreler düzenlemekte ve yılda iki kez çıkan *Kıbrıs Araştırmaları Dergisi*'ni yayınlamaktadır.

Editorial Policy

The *Journal of Cyprus Studies*, JCS, is a refereed, international, interdisciplinary publication whose primary purpose is twofold: i) to develop an authoritative archive and bibliography of sources for the study of ideas on social, cultural, historical, political and legal matters relevant to the past, present or future of the island of Cyprus; and ii) to provide a scholarly, academic forum for the analysis, development, exchange and critique of ideas on these matters.

The *Journal* is bilingual, publishes material in English and/or Turkish. Articles submitted for consideration must focus on subject matter specific to the island of Cyprus, and may include (but are not restricted to) the following topics and areas of interest: analysis of archaeological artefacts; culture of the Egyptians, Romans Persians; the Eastern Roman Empire, the Crusades; Lusignans, Venetians and Ottomans; art, literature, music; cartography, military history and technology; trade routes, water and natural resources; the geopolitics of the Eastern Mediterranean, Cold War, EU and superpower concerns, contemporary developments in international law, conflict resolution, war; race, religion, ethnicity, nationhood, colonial and post-colonial perspectives, identity. Suggestions for other subject areas will be considered by the editor.

Material published in the *Journal* may include original critical essays or studies, statements of reasoned opinion, sustained critical responses to published material, book reviews, translations, photographs, reproductions of works of art or cultural artefacts, interviews, official documents, transcripts of media broadcasts, or reprints of significant texts.

Because of the unique legal and political contexts of the peoples of Cyprus, problems of ideological and methodological bias in the writing of history are a central issue for the *Journal*, and one of its primary objectives is to establish definitive and authoritative texts for primary source material in the history of Cyprus. Accordingly, an occasional issue of the *Journal* will contain an archive of significant historical, legal, political and cultural documents related to this history, meticulously copy-edited and authenticated, with annotations provided where significant textual variants exist. The purpose is to make these documents available to researchers, without censorship, and foregrounding problems of distortion caused by translation or other forms of interpretation.

The *Journal of Cyprus Studies* does not discriminate against contributions on the basis of the nationality, race, ethnicity, religion or gender of the contributors; nor on the basis of their points of view or conclusions, provided that they are conveyed by careful, reasoned argument and discussion. Submissions are sent anonymously for review to readers whose identities also remain confidential. The editor may, where complex issues are concerned, invite other contributors to submit critical evaluations and responses to an article, or alternative perspectives; and these may be published simultaneously.

Derginin Amacı

JCS-Kıbrıs Araştırmaları Dergisi içerik bakımından çok yönlülüğe sahip uluslararası hakemli bir dergi olup temel misyonu şöyle özetlenebilir: i) Kıbrıs adasının geçmişi, geleceği ve bugünü ile ilintili toplumsal, kültürel, tarihsel, siyasi, hukuksal konular ve sorunlar ile ilgili çalışmalara etkin bir arşiv ve kaynakça oluşturmak ii) sözü edilen konular ve sorunlarla ilgili fikirlerin geliştirilebileceği, tartışılacağı, görüş alışverişinde bulunulabileceği, bilimsel ve akademik bir forum oluşturmak.

Dergi İngilizce ve Türkçe olarak iki dilde yayınlanmaktadır. İncelenmek üzere dekiye gönderilen makaleler içerik bakımından Kıbrıs adası ile ilgili olmalıdır. *Dergi*'ye gönderilen makaleler, belirtilen konularla kısıtlı olmamakla birlikte şu konuları içerebilir: arkeolojik eserlerin incelenmesi; Mısır, Roma ve Pers kültürleri; Doğu Roma İmparatorluğu ve Haçlı Seferleri; Lusinyanlar, Venedikliler ve Osmanlılar; sanat, edebiyat, müzik; Doğu Akdeniz'in siyasi coğrafyası; Soğuk Savaş, Avrupa Birliği, süper güçlerin bölgesel çıkarları, uluslararası hukuk ile ilgili yeni gelişmeler, çözüm önerileri, savaş; ırk, din, etnik köken, ulus kavramı, sömürgecilik ve sömürgecilik sonrası yaklaşımlar, kimlik sorunu. Diğer konularla ilgili öneriler editör tarafından değerlendirilecektir.

Dergi'de yayınlanacak olan yazılar özgün eleştirel denemeler veya araştırmalar, uslamlamaya dayanan kişisel fikirler, önceden yayınlanmış yazı ve yapıtlara yönelik eleştirel yanıtlar, kitap tanıtım ve incelemeleri, çeviriler, fotoğraflar, sanat ve kültür eserlerinin baskıları, söyleşiler, resmi belgeler, medya yayınlarının kopyaları, basın açıklamaları, veya önemli metinlerin yeni baskıları olabilir.

Kıbrıs'ta yaşayan halkların kendilerine özgü yasal koşulları nedeniyle ideolojik veya yönetsel önyargının tarihin yazılmasındaki etkin rolü *Dergi* için ana meselelerden birini oluşturduğundan, *Dergi*'nin temel amaçlarından biri, Kıbrıs tarihinde kesin ve yetkin yazılardan meydana gelen bir ana kaynakça oluşturmaktır. Bu nedenle, zaman zaman *Dergi*'nin bir sayısı Kıbrıs tarihi ile ilgili, tarihsel, hukuksal, siyasi ve kültürel belgelerden oluşan titiz bir çalışma sonucu elde edilmiş, dikkatle kurgulanmış ve doğrulanmış bir arşiv içerecek ve gereken yerlerde çeşitli ve değişik belgelerle ilgili dipnotlar verilecektir. Amaç, bu belgeleri sansürden uzak bir biçimde araştırmacıların kullanımına sunmak ve bunu yaparken çeviriden veya yorum farklılıklarından kaynaklanan sorunlara da dikkat çekmektir.

Kıbrıs Araştırmaları Dergisi, milliyet, ırk, etnik köken, din veya cinsiyet farkı gözetmeksizin, bakış açıları veya vardıkları sonuçlar itibarı ile, itinalı ve mantıklı tartışma içeren yazılara açıktır. *Dergi*'ye gönderilen bütün yazılar, değerlendirilmek üzere incelenirken yazarın olduğu kadar hakemin de kimlikleri saklı tutulur. Tartışmaya açık konular söz konusu olduğunda, editör herhangi bir makaleye ilişkin eleştirel değerlendirmeler, yanıtlar veya alternatif yaklaşımlar için başka araştırmacılardan görüş isteyebilir ve bu konudaki bütün görüşler *Dergi*'nin aynı sayısında yer alır.

Editorial

This archival issue is a continuation of our issue number 34 which was prepared by our guest editors Emre Aykoç, Sanem Yamak and Suat Söylemez. Our current issue is the third section of the series of documents from the Republican Period Prime Ministry Archives that covers the years between 1960-7. Similar to the previous issue these are a compilation of documents including reports of communications and newsletters, letters and telegrams from foreign and domestic state officials as well as ordinary citizens and civil society organizations from both Turkey and Cyprus, reacting to issues relating to Cyprus. We believe that this second volume is as valuable as primary documents regarding the period of the island as the first one and would like to thank Aykoç, Yamak and Söylemez again for their contribution as well as everyone else who has helped this issue to be published.

Özlem Çaykent

Contents / İindekiler

Özlem aykent vii Acknowledgements/Editorial

Documents/Belgeler

Emre Ayko 1 T.C Başbakanlık Cumhuriyet
Sanem Yamak Arşivi'ndeki Belgelerde Kıbrıs: Sunuş
Suat Söylemez

6 1960-1967 Dönemi

179 Index

Documents

Belgeler

T.C. BAŞBAKANLIK CUMHURİYET ARŞİVİ'NDEKİ BELGELERDE KIBRIS

Emre AYKOÇ

Istanbul Üniversitesi SBF Uluslararası İlişkiler

Sanem YAMAK

Istanbul Üniversitesi SBE Uluslararası İlişkiler

Suat SÖYLEMEZ

Istanbul Üniversitesi SBF Kamu Yönetimi

SUNUŞ

1571 yılında Osmanlılar tarafından fethedilen Kıbrıs'ta, 1878 yılından itibaren İngiliz idaresi başlamıştır. 1914 yılında başlayan Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti İngiltere'ye karşı savaşa girince, ada İngiltere tarafından ilhak edilmiştir. 24 Temmuz 1923 tarihinde imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nın 20. maddesi ile de Türkiye bu ilhakı tanımıŐtır. Cumhuriyetin kurulmasının ardından irredentist politika izlememeyi temel dış politika ilkelerinden biri olarak belirleyen genç Türkiye Cumhuriyeti, bu doğrultuda dış Türklere yönelik olarak iktisadi, sosyal ve kültürel açıdan ilgisini korumakla birlikte, siyasi mülahazalardan kaçınmıştır. Özellikle Kıbrıs sorununun tam anlamıyla patlak verdiği ve uluslararası politikayı etkilemeye başladığı 1950'li yılların başına kadar olan dönemde, Türkiye'nin Kıbrıs Türkleri ile olan ilişkileri de bu çerçeve ile sınırlı kalmıştır.

1950'li yılların başından itibaren KıbrıŐlı Rumlar ve Yunanistan'ın "enosis" kampanyasını yükseltmelerine ve Kıbrıs sorununun giderek uluslararası bir sorun haline gelmesine paralel olarak, Türk Hükümeti ve kamuoyunun Kıbrıs konusundaki ilgi ve duyarlığında bir artış olmuş; gelişmelerin aldığı seyir çerçevesinde 1950'li yılların ortalarından itibaren de Kıbrıs, bir "milli dava" olarak benimsenmiŐtir. Bu çerçevede Kıbrıs konusu Türkiye için de siyasi bir mesele haline gelmiştir. Özellikle Türk kamuoyu bu dönemde Türk Hükümeti'nin Kıbrıs konusundaki politikalarını etkileme çabasına giriŐmiŐtir. Fakat 6-7 Eylül 1955 olaylarından sonra, Hükümet Kıbrıs konusundaki kamuoyu ilgi ve etkinliğini bastırarak konuyu sadece kendi uhdesinde tutmaya yönelmiş ve "taksim" tezini benimseyerek kamuoyunun bu politikaya desteğini sağlamaya çalışmıştır. Bununla birlikte, olayların geliŐimi, 1959 yılında Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında Kıbrıs konusunda bir uzlaşmaya yol açmış ve Zürih ve Londra Anlaşmaları ile kayıt altına alınan bu uzlaŐmanın bir sonucu olarak 1960 yılında bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur.

Bu yeni dönemde geçici bir süre için sağlanan huzur ortamı, 1963 yılı sonlarında Kıbrıs Rum tarafının Anayasayı tadil girişimlerinin toplumlararası çatışmalara yol açması ile sona ermiş ve Kıbrıs, yeniden hem Türk-Yunan ilişkilerini etkileyen, hem de uluslararası gerginliğe neden olan bir sorun haline gelmiştir. Bu bağlamda Kıbrıs konusu hem Türk Hükümeti ve kamuoyu düzeyinde, hem de uluslararası düzeyde yeniden önemli bir ilgi odağı olmuştur.

Bu çalışma, TC Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi'nde (BCA) yer alan Kıbrıs konulu belgeleri kapsamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu dönemden 1967 yılına kadar, Türkiye'nin genel olarak Kıbrıs ile ilişkileri ve bu ilişkilerin niteliği; Kıbrıs sorunu karşısında Türkiye, Yunanistan, İngiltere hükümetleri, Kıbrıs Türk ve Rum toplulukları ile bunların liderlerinin, diğer devletler ve yabancı şahısların, Kıbrıs konusunda kurulmuş olan bazı örgütlenmelerin ve özellikle Türk kamuoyunun Kıbrıs konusundaki tutumları ile genel olarak Kıbrıs sorununun izlediği tarihsel seyir, bu belgelerden takip edilebilmektedir. Bu bağlamda bu çalışma da, Kıbrıs konusunda çalışan araştırmacılar ve bu konuya ilgi duyan okurlar için faydalı bir kaynak teşkil edeceği düşüncesiyle yapılmıştır.

1 Mart 2002 tarih ve 24682 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Devlet Arşivlerinde Araştırma ve İnceleme Yapmak İsteyen Türk ve Yabancı Uyruklu Gerçek veya Tüzel Kişilerin Tabi Olacakları Esaslar"ın 2. maddesine göre, BCA'da tasnif edilmiş ve üzerinden en az 30 yıl geçmiş belgeler, araştırmacıların faydalanmasına sunulmaktadır. BCA'da araştırmacılara açık bulunan Kıbrıs konusu ile ilgili belgelerden en son tarihli olanların 1967 yılına ait olması dolayısıyla çalışma dönemimiz, 1923-1967 olarak belirlenmiştir. Bu noktada belirtilmesi gereken önemli bir husus da, çalışmanın BCA'da Kıbrıs'a ilişkin olarak bulunan tüm belgelerin tüketici bir incelemesi olmadığıdır. BCA'da kataloglarında yaptığımız taramalarda rastlayamadığımız daha başka belgeler bulunabileceği gibi, katalogda rastladığımız fakat ulaşamadığımız belgeler de olmuştur. Bunun haricinde BCA'da Kıbrıs konusu dışındaki bazı fonlarda da Kıbrıs'a ilişkin bazı belgelere rastlamamız, Kıbrıs ile ilgili belgelerin sayısının daha da fazla olabileceğini düşündürmektedir. Ayrıca Kıbrıs'a ilişkin bazı fonlarda çok sayıda belge bulunduğu belirtilmelidir. Bunların sayısı bazı fonlarda 200'e ulaşmaktadır ve tamamının yayınlanması durumunda derginin sayfa sayısının çok fazla artacağı düşünülerek, bu türdeki fonlardan örnekleme yoluyla belli miktarda belge seçilmiştir. Bu örneklemede, birbirine benzeyen ifadeler taşıyan belgelerden en fazla temsil edici niteliğe ve çarpıcı/ilginç ifade ve önerilere sahip olanlar seçilmiştir.

B.A. Belgeler

Yukarıda genel hatlarıyla özetlemeye çalıştığımız Türkiye'nin Kıbrıs ile olan ilişkisi ve Kıbrıs sorununun tarihsel seyri, sözkonusu belgelerin kendi içerisinde dönemlendirilmesinde ve tasnifinde yol gösterici olmuştur. Bu çerçevede sözkonusu belgeler üç ana dönemde kategorilendirilmiştir: 1923-1951, 1952-1960 (Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşuna kadar) ve 1960-1967.

1923-1951 dönemine ait belgeler genel olarak değerlendirildiğinde, bunların çoğunlukla sosyal, iktisadi ve kültürel konulara ilişkin oldukları görülmektedir. Bu dönemdeki belgelerin yoğunlaştığı konular, eğitim işleri (Türkiye'de okuyan Kıbrıslı Türklere ilişkin belgeler), vatandaşlık ve iskân işleri, Kıbrıslı Türklerin siyasi, iktisadi, sosyal, kültürel durum ve sorunlarını açıklayan raporlar ve buğday, fidan ve merkep alımı ile taşımacılık gibi iktisadi konulara ilişkindir. Bu belgelerin içeriği, yukarıda ifade edilen, Türkiye'nin bu dönemde Kıbrıs ve Kıbrıslı Türklerle siyasi içerikli yaklaşımlardan uzak durduğu ve daha çok Kıbrıslı Türklerin adada barış ve gönenç içinde yaşamalarını arzusuna yönelik olarak daha çok kültürel, iktisadi ve sosyal ilişkileri geliştirmeye çalıştığı yönündeki görüşü de destekler mahiyettedir.

1952-1960 dönemi altbaşlığında toplanan belgelerin ise, Kıbrıs konusunda 1950'li başından itibaren yaşanan gelişmeler ve bu çerçevede Türkiye'nin Kıbrıs ile olan ilişkilerinin niteliğindeki değişimin bir göstergesi olduğu söylenebilir. Bu bağlamda Yunanistan ve Kıbrıslı Rumların 1950'li yılların hemen başlarından itibaren arttırdıkları enosis çabaları ve Türkiye'de Kıbrıs konusunun giderek siyasi bir sorun haline gelmeye başlamasına ve bunun bir sonucu olarak Türk kamuoyunda Kıbrıs'a yönelik duyarlılığın artmaya başlamasına paralel olarak bu dönemde BCA'daki Kıbrıs'a ilişkin belgelerde siyasi içerikli olanların sayısının arttığı göze çarpmaktadır. Ayrıca iktisadi ve sosyal konularda belgeler de varlığını sürdürürken, özellikle 1954 yılından itibaren siyasi içerikli belgelerdeki artışın nedeni, Türk Hükümet ve kamuoyunun Kıbrıs sorununu bir "milli dava" olarak sahiplenmesidir. Bu belgelerin çoğunluğunu da Kıbrıs meselesi hakkında gönderilen mektup ve telgraflar oluşturmaktadır (Bu konuda ayrıntılı bilgi için 2007 yılında Gazimağusa'da yapılan 6. Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi'nde sunmuş olduğumuz "Başbakanlık Arşivindeki Mektup ve Telgraflarda Kıbrıs: 1950-1970" başlıklı çalışmamıza bakılabilir). Bununla birlikte, 6-7 Eylül 1955 tarihinden sonra, vatandaşlardan Kıbrıs konusunda gelen mektup ve telgrafların azaldığı, buna karşılık resmi raporların ve yurtdışından yabancıların gönderdikleri mektupların (ki bunların çoğu öneridir) sayısının arttığı tespit edilebilir.

1960-1967 dönemi göz önüne alındığında ise, durumun nispeten sakinliğini koruduğu 1963 yılına kadar çok fazla belge olmayıp, bu

tarihten sonra belge sayısında büyük bir artış yaşandığı görülmektedir, Bu belgeler de yine önceki dönemdeki gibi ağırlıklı olarak siyasi içeriklidir. Özellikle 1964 yılı boyunca ve Kıbrıs sorununda bazı önemli gelişmelerin yaşandığı dönemlerde bu belgelerin sayısında önemli bir artış görülmektedir.

Çalışmada, her döneme ilişkin belgelerin sıralanmasında şu yöntem izlenmiştir: Temel olarak yıllara göre bir tarih sıralaması yapılmakla birlikte, aynı fonda birden fazla belge bulunması halinde, yıllarına bakılmaksızın bu belgelerin bir arada tutulmasına özen gösterilmiş ve bu belgelerden en erken tarihli olanı esas alınarak ilgili yıla yerleştirilmiştir. Belgelerin dizgisi yapılırken, format ve içerik olarak aslına sadık kalınmış, bu nedenle yazım ve gramer hataları da düzeltilmemiştir. Eski harflerle yazılmış belgeler yanında, genelde el yazısı ile yazılan ve okunması güç olan belgeler ve ilginç olduğunu düşündüğümüz bazı örnekler taranarak verilmiştir. Belgelerde köşeli parantezler içinde yer ifadeler bize ait olup, bunlar yanında soru işareti ile birlikte olması muhtemel tarihleri, okunamayan kelimeleri ve bazı tamamlayıcı harfleri belirtmek için kullanılmıştır. Belge üzerinde tarihe ilişkin hiçbir ifadenin bulunmadığı ve belgenin içeriğini inceleyerek tahmin ettiğimiz fakat doğruluğundan emin olamadığımız durumlarda BCA kataloglarında yer alan tarihler esas alınmış ve yine köşeli parantez içinde verilmiştir. Taranarak sunulan ve özellikle eski harflerle yazılı olan belgelerin altında yer alan açıklamalar da kataloglarda yer alan ifadelerdir. Eski harfli ve yabancı dillerdeki belgelerin içeriği incelenmekle birlikte, çevirisi veya transkripsiyonu yapılmamıştır. Görüleceği üzere, bazı belgelerin çevirisi veya transkripsiyonu bulunmaktadır. Bunlar tarafımızdan yapılmış olmayıp, arşivdeki orijinal belgelerdir.

1960-1967 DÖNEMİ

B.A. Belgeler

BCA 030.01.7.40.20

Çok Sayın Cemal Gürsel
Devlet ve Hükümet Reisi

1960

Kıbrıs'ta Cumhuriyetin ilanı münasebeti ile izhar buyurduğunuz iyi temennilere teşekkür ederim. Kıbrıs Türk Cemaatı olarak öteden beri takip ettiğimiz sulh politikasına sadık kalacak, hak ve hürriyetimizin sağlanması yolunda eldeki bütün imkanları meşru yollardan kullanmasını bileceğiz.

Anavatanın bu güne kadar müzaheret ve büyük desteğine mahzar olan bizler bundan böyle de izinizden ve yolunuzdan ayrılmayacak ,inkılaplara daima sadık kalacak ve Kıbrıs Türkünü daha müreffeh ,daha mes'ut bir hayata kavuşturmak yegane emel ve amacımız olacaktır.

Kıbrıs Türk Cemaatı namına minnet ,şükranlarımızı sunar bağlılık ve sadakatimizi teyid ederiz.

Reisicumhur Muavini

Dr.Fazıl Küçük

BCA 030.01.7.40.20

Çok Sayın Hariciye vekili
Selim Sarper

Uzun ve çetin bir mücadeleden sonra Türk Cemaatının kazandığı hürriyette en büyük hisse Anavatanın uzun yıllardan beri gösterdiği fedakarlık ve sarf edilen gayretlerin eseridir. Anavatan Gençliğinin bu uğurda sebkate eden hizmetlerini Türk Cemaatını ebediyete kadar unutmayacaklardır.

Üzerimize aldığımız ağır ve mesuliyetli vazifeyi takdir eden biz İnkılap Hükümetimizin müzaheret ve yardımları ile başarabileceğimize

iman ediyor ve Kıbrıs Türkünü daha müreffeh bir hayata kavuşturacağımıza inanıyorum.

Bağlılık ve sadakatimizi teyid eder sonsuz hürmetlerimi sunarım.

Reisicumhur Muavini
Dr.Fazıl Küçük

BCA 030.01.41.246.3

TELSİZ
(MATBUAT BÜLTENİ)
SURETİ
18.7.1960

Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilâtı dün Lefkoşa'da ikinci büyük kongresini yapmıştır. Toplantıyı gençlik teşkilâtı genel merkezi adına Dr.Burhan Nalbantoğlu açılış ve teşkilâtın eski Başkanı Celal Hordan'ın Türkiye'de verdiği çeşitli demeçlerle ilgili olarak bu toplantıyı yapmak ihtiyacı hasıl olduğunu söylemiştir. Nalbantoğlu'nun konuşmasından sonra söz alan Dr. Hıfzı Özkan teşkilâtın çalışmaları üzerinde bilgi vermiş ve birlik ve beraberlin önemini belirtmiştir. Bundan sonra teşkilâtın geçen yılki faaliyet raporu Dr. Şemsi Kâzım tarafından okunmuştur. Rapor yer yer tenkid edilmiş ve neticede tasvip edilmiştir. Gençlik Teşkilâtının toplantısında Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş da konuşmuş ve teşkilâtın Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonunun yardımcı bir kolu olarak kurulduğunu sosyal, kültürel ve iktisadi alanda Türk toplumunun yükselmesi için gençliğin daima uyanık olması gerektiğini söylemiştir. Kongrede Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilâtının yakında Acra'da yapılacak dünya Gençlik Teşkilâtları Genel Tolantısına katılması için yapılan daveti kabul ettiği ve toplantıya Temsilcile rgöndereceği açıklanmıştır. Yapılan İdare Heyeti seçiminde Dr. Hasan Adnan Güvener Genel Başkanlığa, Dr. Şemsi Kâzım ile Dr. Özkan Hıfzı yardımcılıklarına, İsmail Sadıkoğlu Genel Sekreterliğe, Erdoğan Hasan muhasipliğe, Ayer Kaşif ile Necdet Nereli faal üyeliklere getirilmişlerdir. Dr.Burhan Nalbantoğlu Genel Müfettişliğe getirilmiş

B.A. Belgeler

olup, Haysiyet Divanına da Fazıl Küçük, Rauf Denktaş ve Dr.Orhan Müderrisoğlu seçilmişlerdir.

Seçimleri müteakip ittifakla alınan bir karar göre Devlet ve Hükümet Başkanımız Cemal Gürsel ile Türkiye Gençlik Teşkilâtına birer telgraf çekilerek birlik ve beraberlik ile Anavatana olan itimatları belirtilmiştir.

BCA 030.01.41.246.3

TELGRAF
ACELE

URGENT SAYIN CEMAL GÜRSEL ANKARA

NICOSIA, [?]

KIBRIS TURK GECLIK TESKILATININ IKINCI BUYUK
KONGRESI DOLAYISIYLA BUTUN KIBRIS KIBRIS TURK
GENCLIGINDAN SIZLERE OLAN BAGLILIK VE SEVGISINI
ANAVATANIN DAIMA IZINDE OLDUGUNU SAYGILARIMIZLA
BILDIRIRIZ= = = KTGT 2 KONGRE BASKANI DR CEMAL R
OZDEM [27/7/1960]

BCA 030.01.7.40.17

TELGRAF

SAYIN ORGENERAL CEMAL GURSEL DEVLET VE HUKUMET
REISI ANKARA

NICOSIA, 18/8/1960

KIBRIS TURKLERININ BUGUNKU MERTEBEY ERISEBILMESI
ICIN BUYUK DEVLETIMIZIN GOSTERMIS OLDUGU GAYRET VE
FEDAKARLIGI VE SIZ BUYUKLERIMIZIN HIZMETLERINE

JCS

MUTESEKKIR VE MEDYUNUZ ANAVATANIMIZIN YARDIM VE
DESTEGINE MAZHAR OLDUKCA CEMAATIMIZ SURATLE
KUVVETLENECEK VE KIBRISTA ANAVATANA LAYIK BİR
MEVKI ISGAL ETMEKTE DEVAM EDECEKTİR. RAUF RAIF
DENTKAS KIBRIS TURK KURUMLARI FEDERASYONU
BASKANI

BCA 030.01.7.40.18

27.8.1960

EKSELANS GENERAL CEMAL GÜRSEL
TÜRKİYE DEVLET VE HÜKÛMET BAŞKANI,
ANKARA

Kıbrıs Cumhuriyetinin istiklâlinin ilânı münasebetile Ekselânslarının bana ve Kıbrıslılara gönderdiğiniz çok samimî mesajdan fevkâlade mütehasis oldum. Hürmetle mukabele ettiğimiz iyi temennilerinizden dolayı size ve Türkiye Hükûmeti ve halkına kalbî teşekkürlerimi iblâğ etmekle bahtiyarım.

Başpiskopos Makarios
Kıbrıs Cumhuriyeti Cunhurbaşkanı

TELGRAF

ETAT HISS EXCELLENCY GENERAL CEMAL GÜRSEL HEAD OF
STATE AND OF THE GOVERMENT OF TURKEY ANKARA

NICOSIA, 23/8/1960

DEEPLY MOVED BY THE VERY CORDIAL MESSAGE WHICH
YOU EXCELLENCY ADDRESSED TO ME AND TO THE PEOPLE
OF CYPRUS ON THE OCCASION OF THE PROCLAMATION OF
THE INDEPENDENCE OF THE REPUBLIC OF CYPRUS I AM
HAPPY TO CONVEY TO YOU PERSONNALLY THE GOVERNMENT

B.A. Belgeler

AND THE PEOPME OF TURKEY OUR HEARTFELT THANK FOR
YOUR GOOD WISHES WHICH WE WARMLY RECIPROCATE = =
ARCHBISHOP MAKARIOS PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF
CYPRUS++++++

BCA 030.01.63.388.5M

20 KASIM 1961

Dışışleri Bakanlığına

İlgi: 9.11.961 tarihli ve 740.276-Konu/1-664 sayılı Y.

Memlekemizle Kıbrıs Cumhuriyeti arasında vizelerin muayyen hallere münhasir ve karşılıklı olmak üzere kaldırılması ve vize alınması gereken bazı hallerde de haresız vize verilmesi hakkındaki anlaşmanın yayınlandığı 18.11.961 tarihli ve 10961 sayılı Resmî Gazete'den bir nüshanın ilişik olarak sunulduğunu arzederim.

Behçet Taner
Neş. ve Müd. Genel Md.

BCA 030.01.63.388.5M

19 Kasım 1961 Ankara

No: 740.276-Kons/1-664

BAŞBAKANLIK NEŞRİYAT VE MÜDEVVENAT
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

Mevzu: Türkiye-Kıbrıs vize muafiyet anlaşması

Avrupa Konseyine ye olan memleketlerle vizelerin karşılıklı olarak kaldırılmasına dair anlaşmalar yapmak yetkisini, Pasaport Kanununun

110. maddesi uyarınca Bakanlığımıza veren 7 Şubat 1961 tarihli ve 3/12571 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına dayanarak memleketimizle Kıbrıs Cumhuriyeti arasında vizelerin muayyen halleri münhasır ve karşılıklı olmak üzere kaldırılması ve vize alınması gereken bazı hallerde de harçsız vize verilmesi hakkında 31 Ekim 1961 tarihinde mektup teatisi suretiyle akdedilen anlaşmanın türkçe metinleri ilişikte sunulmuştur.

Anılan anlaşmanın Resmî Gazetede yayınlanmasının sağlanmasına müsaadelerini rica ederim.

DIŞİŞLERİ BAKANI Y.

BCA 030.01.63.388.5M

Dışişleri Bakanlığından:

Memleketimizle Kıbrıs Cumhuriyeti arasında vizelerin muayyen hallere münhasır ve karşılıklı olmak üzere kaldırılması ve vize alınması gereken bazı hallerde de harçsız vize verilmesi hakkında Anlaşma...[belgenin devamı yoktur]

BCA 030.01.63.389.3

Kıbrıs Cümhuriyetinin kuruluş tarihi olan 16 Ağustos 1960 tarihinden bu yana, Ada'daki Türk ve Rum cemaatleri münasebetlerinde bazı müspet gelişmeler kaydedilmiş ise de, bu münasebetler, arzu edilen karşılıklı anlayış, müsamaha ve işbirliği seviyesine maalesef henüz ulaşamamıştır. Müşahedelerimize göre, bu durumun başlıca sebebi, Ada'daki bazı müfrit unsurların Kıbrıs'ın bugünkü rejimini şu veya bu şekilde değiştirme amacile yapmakta oldukları kesif propagandalarla iki Cemaat arasında devamlı bir itimatsızlık ve huzursuzluk yaratmalarıdır. Böyle bulanık bir havayı, Türk-Yunan münasebetlerini bozmakta faide uman milletlerarası komünizmin direktifleriyle hareket eden Kıbrıs komünistlerinin de tahrik ve istismar ettikleri muhakkaktır.

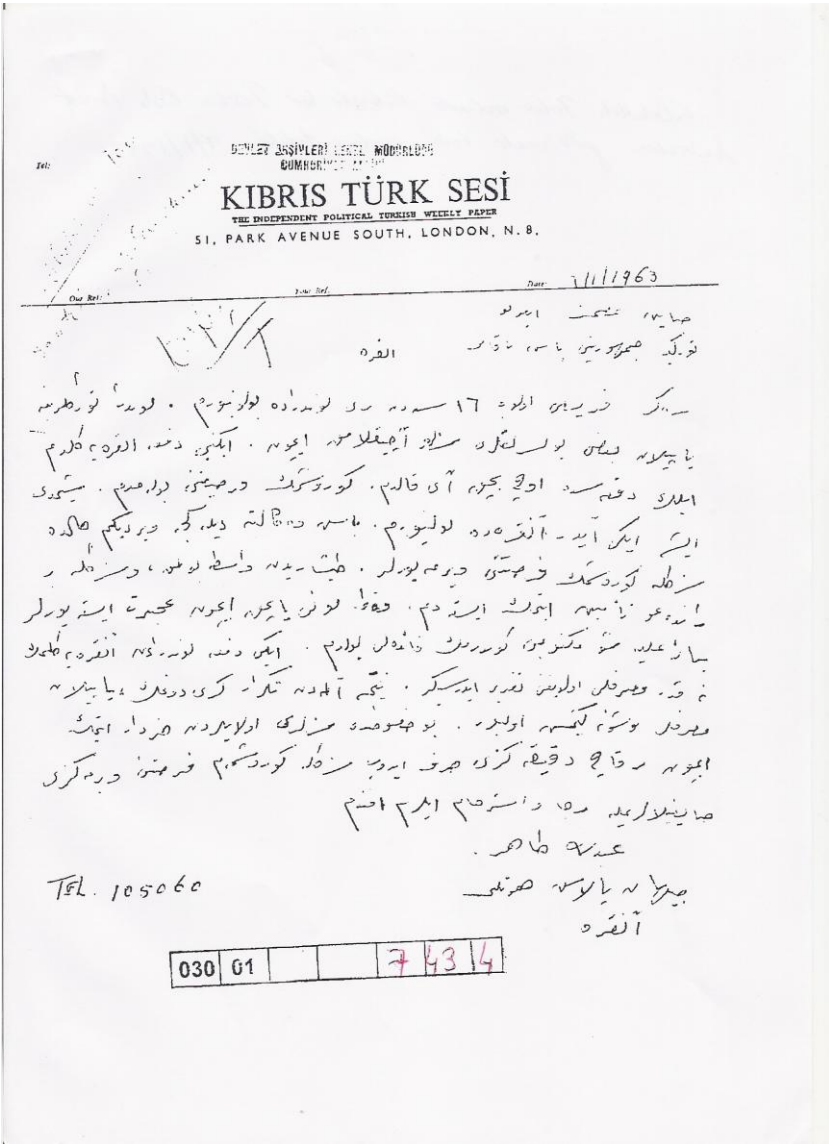
B.A. Belgeler

Ayrı gayeler güden ve azınlıkta oldukları tahmin edilen Kıbrıslı bu müfrit zümreler, zaman zaman iki Cemaati birbiri aleyhine tahrik edici hâdiseler yaratmaktan geri kalmıyorlar. Geçen Mart ayı sonunda Lefkoşe'de iki camide patlayan bombalar bu çeşit tahrik olaylarının en yeni örneğidir. Bu olay hâlen makûl bir hal yoluna girmiş görünmektedir. Fakat, müfrit unsurlar faaliyetlerine bugünkü gibi serbestçe devam ettikleri taktirde bu nev'î hâdiselerin tekrarı her zaman beklenebilir.

Türkiye, Kıbrıs'ın bugünkü rejiminin, Kıbrıslı Türk ve Rumların karşılıklı hak ve menfaatlerini iyi ve ölçülü bir şekilde bağdaştırdığı, bütün Kıbrıslıların huzur, refah ve saadetlerini sağlayabileceği, bu nizamı bozma teşebbüslerinin ise, türlü tehlike ve zararlar yaratmaya müsait bir cereyan olduğu inancındadır. Yunan Hükûmetinin de hâlen bu görüşü paylaşmakta olduğu müşahede edilmektedir.

Bu durumda, şimdiye kadar nisbeten hareketsiz kalan makûl ve iyi niyet sahibi bütün Kıbrıslıların hep birlikte cesaretle ortaya atılarak, bugünkü rejimin iyiliklerini, müfritlerin gösterdikleri yolların tehlikelerini açıkça ve devamlı telkinlerle Kıbrıs halkına anlatmaları ve bu suretle iki Cemaat arasında itimat ve samimî işbirliği havasının yaratılmasına çalışmaları lâzımdır. Bunda muvaffak olunduğu taktirde, Anlaşmaların tatbikatına müteallik hâlihazır ihtilâfları halletmek elbetteki daha kolay olacak ve iki Cemaatın samimî ve ahenkli işbirliği için zemin sağlanmış olacaktır.

Türkiye ve Yunanistan'ın, mutedil ve makûl Kıbrıslıları bu istikâmette harekete geçmeğe teşvik ve teşçi etmeleri müşterek menfaatlerimiz icabıdır. [10/4/1962]

Abdullah Tahir adında Kıbrıslı bir Türkün Başbakan İsmet İnönü'den görüşmek için randevu talebi [9/1/1963]

B.A. Belgeler

BCA 030.01.8.44.36

No.41/1954

29 Ekim 1963

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı
Ekselâns İsmet İnönü Hazretleri,
Ankara.

Cumhuriyetimizin 40 ıncı yıldönümü münasebetiyle samimi tebriklerimi sunar, ömrünüzün uzun ve afiyetinizin daim olması hakkındaki mûtat temennilerimi tekrar ederim.

Beş yıllık kalkınma plânının isabetli görüşlere dayanan tatbikatının parlak sonuçları ile idare devrenizin bezenmesini özleriz.

Kıbrıs idaresinin, hayatımızı korumasını ve emniyet altında yaşamamızı temin yolundaki yüksek hizmetinizin tezahürlerini büyük bir ilgi ile takip ediyoruz. Bundan dolayı Ekselânsınıza karşı duyduğumuz minnet gayet büyüktür.

Bu Adadaki tarihî varlığımızı muhafaza yolundaki çalışmalarımızda Anavatan devlet ve milletinin bizi desteklemekte olması, muvaffak olacağımıza inanmayı bize telkin ediyor.

Bu vesile ile faik hürmetlerimizi sunar ve bütün milletimize şâmil bir saadet içinde yaşamanızı diler ve ellerinizden hürmetle öperim.

Kıbrıs Müftüsü.
M. Dâna

BCA 030.01.124.794.5

T.Harp Malûlü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Cemiyeti
Genel Merkez Başkanlığı
Yenişehir Mithatpaşa Caddesi Süleymansırrı Sokak No. 9/1

Ankara: 31/12/1963

JCS

Sayı: FMAC.63/871

Özü:

Başbakanlık Yüksek Katına

ANKARA

Kıbrıs'da cereyan eden vahşiyane hareketin Türkiye Harp Mâlûlleriyle, Türkiye Eski Muharıpleri topluluğunda yarattığı tepki neticesi Dünya Eski Muharıpler Federasyonuna göndermiş oldukları yazının bir suretini Yüksek Makamlarına arzeder, sonsuz saygılarımla ellerinizden öperim.

Başkan

FAHRİ ONURSAL

TÜRKİYE HARP MALÜLÜ GAZİLER, ŞEHİT DUL VE YETİMLERİ
CEMİYETİ

GENEL MERKEZ BAŞKANLIĞI

Yenişehir Süleyman Sırrı sokak No:9/I

ANKARA

SAYI: FMAC:63-869

ANKARA: 31.12.1963

Fédération Mondiale Des Anciens Combattants

16, Rue Hamelin

Paris 16

FRANCE

İnsan hak ve hürriyetlerini candan kutladığımız tarihin üzerinden on gün geçmeden Kıbrıs'da yüzlerce Türk kadın ve çocukları da dahil olmak üzere katliam edilmesine, köylerin yakılmasına, bütün dünya ile birlikte şahit olmaktayız.

E.O.K.A. ve bilinen eller tarafından teşvik ve teçhiz edilerek harekete geçirilen ve plân dahilinde 125 000 Türk'ün imhasını hedef tutan bu caniyane harekete Türkiye Harp Malûlleri ve Eski Muharıpler topluluğunun tarafsız kalamıyacıklarını hiç şüphesiz tabii göreceğinize eminiz.

B.A. Belgeler

300 000 kişilik modern silâhlarla donatılmış saldırgan bir Orduyu en zayıf zamanımızda ve en kısa müddet içinde yok eden ve millî kurtuluşlara bayrak olan Türk kudreti, bu zümrenin de terbiyesini vermekten âciz değildir.

Ancak, İnsan haklarına saygıyı bilen ve barışın korunmasına candan bağlı bulunan, Atatürk'ün özetlediği ve çok eski devirlerden beri "YURTTA SULH, CİHANDA SULH" ; "YA İSTİKLÂL ; YA ÖLÜM" prensibini kendine şiar edinmiş bulunan ağır başlı Türk Milleti ve Hükümeti bu caniyane hareketi büyük bir sükûn, sabır ve metanetle izlemektedir.

Bu hareketin devamı, Akdenizde ikinci bir KÜBA'nın yaratılmasını hedef tutmaktadır.Hür dünya âleminin buna bigâne kalamıyacağını göz önünde tutan Cemiyetlerimiz 52 devlet Harp malülleri ile Eski muharıplerini bünyesinde toplayan ve yirmi milyonu müteceviz üyesi bulunan Dünya Eski Muharıpler Federasyonunun (Fédération Mondiale Des Anciens Combattants) aza Devletler nezdinde harekete geçmesini sabırsızlıkla beklemektedir.

İnsan hak ve hürriyetlerini ve sulhün korunmasını sağlamaya matuf beyannameler fiiliyatta kendini göstermelidir.

İşte bu hareketi pek haklı olarak sizden bekliyoruz.

Derin Saygılarımızla

T. Harp Malülü Gaziler, Şehit T. Eski Muharıpler Cemiyeti
Dul ve Yetimleri Cemiyeti Genel Başkanı
Genel Başkanı

FAHRİ ONURSAL

GIYAS ARAN

BCA 030.01.22.127.17

29.12.1963

Aziz Büyüğüm

20 Aralık Cuma gününden beri Kıbrısta Rum polisi ve askeriyle Birlikte tethişçilerin yaptıkları Türk katliamından duyduğum derin acıdan dolayı bu mektubu yazıyorum.

Benim bildiğim bildiğim 17 senedir bu acı olaylar devam etmektedir.

İnsan haklarını, hukukunu korumak gayesiyle kurulmuş Birleşmiş Milletler Kıbrıs meselesini İngiltere, Yunanistan ve Türkiye üyesi olduğundan aralarında anlaşmalarını istemiştir. Fakat şimdiye kadar yapılan anlaşmaları, alınan kararları hiçe sayan Makaryos Türklerin haklarını, hürriyetlerini almak, ezmek için iptal etmeye, hükümsüz kılmaya kalkıştı. Esasen dördüncü senedir adil hükümet kurulmamış, senelerdir elinden gelen kötülüğü bir din adamı olmasına rağmen devam ettirdi.

Bir Cumhurreislik vasflarına sahip olmak şöyle dursun, insanlık vasıflarından mahrum olduğundan, artık Kıbrıs cumhurreisliğinden uzaklaştırılmalıdır. Yunanistanda kiliselere kapanıp ömrü boyunca günah çıkarsa, silahsız bunca Türkün kanını döktüğü için Allah onu af etmiyecektir.

Bu son olaylar, tethiş olayı olmaktan çıkmış, Makaryos hükümetinin teşfiikiyle Rum polis ve askerinin yapmış olduğu vahşettir. Birleşmiş Milletler huzurunda bunun hesabı sorulması gerekir.

1-Dünya kurulduğundan beri hangi devirde, hangi millet tarafından HASTAHANELER ateşlenmiş bombalanmıştır?

2- Mesken masuniyetini hiçe sayarak evine tecavüz edilip kadın ve çocukları katledilmiş ve rehine alınmıştır.

3-Beynelmiler kaideleri hiçe sayarak elçik binalarına hücum edilerek kurşun yağmuruna tutulmuştur.

4-Yararılıların kurtarılması için hastahanelerden kan istiyen Türk doktor Hanıma red cevabı verildiği gibi alakonmuştur.

5-Köylerin şehirlerle telefon irtibalı kesilerek, tecavüze uğratılıp ölüleri gömerek vahşetlerini gizlemeye kalkışmışlar.

6-Yolda giderken arkalarından kurşunlanmışlar, vatandaşlarının durumunu öğrenmek için evlerinden çıkamaz olmuşlar. Dükkanlarını açamaz olduklarından açlığa terkedilmişler.

Birleşmiş milletler tarafından kabul edilmiş insan hakları evrensel beyannamesini de hiçe sayan Rumların bu vahşetlerine son verme, hesap verme zamanı geldi. Resmen işledikleri bu kanlı olaylara birçizgi çekilemez. Güvenlik konseyine asıl biz şikayetçi olmalıyız. Artık sabır göstermemeliyiz. Kıbrıs Türklerini silahsız bırakıp ölüme terk etmemeliyiz. Rumlar el altından her ferdi en modern silâhlarla tethiz edilip ilk tecavüze geçtikleri için suçludurlar. Kıbristan rum askerinin

B.A. Belgeler

geriye almalarını istemeliyiz. Kıbrısta kanlı olaylara son vermek için ne gerekiyorsa bütün tedbirlerin alınması gerekmektedir.

17 sene içinde dünya milletleri arasında insan haklarını ve hürriyetlerini temin maksadıyla haksızlığa uğrayanlar kan döktüler.

Mağdur olan milletlerin hakları Birleşmiş Milletlerde görüşüldü. Çareler aranarak dertlerineson verildi hak ve hürriyetlerine kavuşturuldu. Kıbrısta ise senelerdir Masum Türk kanı dökülüyor. Üç devlet arasında çaresi bulunsun isteniyor. Kalleş Rumlar protesto edilmedikçe hadleri bildirilmedikçe durum değişmiyor. Kıbrıs ikinci cumhurreisi Fazıl Küçük ve hükümetimiz kesin bir şekilde bu kanlı olaylara son vermek için gerekeni yapmalı, tedbirler alınmalı.

Kıymetli büyüğümüz Türk milletinin bütün güveni sizde. Allah sizi milletimizin başından eksik etmesin. Ömrünüzün uzun, sıhhatinizin daim olması için her zaman duacıyız. Sevginiz içimizde Atatürk gibi dopdolu. size bu mektubu göz yaşları içinde yazıyorum. Size her zaman minnettarız. Hükümeti yeniden kurdunuz. Seçim masraflarından kurtardınız. Seçim yapılsa idi ve netice bugünkü gibi karma hükümet kurulması gerekseydi netice aynı idi. Hiç olmazsa iç üzüntülerden kurtulmalıyız.

Sizin ve hanı mınızın ellerinden sonsuz hürmetle öper daima sıhhatle olmanızı dilerim.

Aliye Üsküp

BCA 030.01.22.127.17

TELGRAF

SAYIN CUMHUR BASKANI CEMAL GURSEL ANKARA

ALSANCAK, 27/12/63

SAYIN PASAM KIBRIS OLAYLARI [okunamadı] TURK VATANDASLARINA YAPILAN ALCAKTA KATTIAM HELAN DEVAM ETMEKTEDIR KOMINIST RUHLU E.O. CILARA ARTIK TAHAMMULUMUZ KALMAMISTIR BENDE TURK GENCLIGININ

JCS

BIR FERDIYIM DIN KARDESLERIMIZE YARDIM ETMEK ICIN
KIBRISA GONULLU OLARAK GITMEK ISTIYORUM BU
HUSUSTA GEREKEN MERCILERE EMIR VE MUSADELERINIZI
RECA EDERIM SAYIN PASAM ADRESIM TEKEL TUTUN FAB
NECMETTIN DENIZ

BCA 030.01.22.127.17

TELGRAF

SAYIN CEMAL GURSEL CUMHUR BASKANI ANKARA

PINARBASI, 26/12/?

KIBRISTAKI KARDESLERIMIZE REVA GORULEN RUMLARIN
MEZALIMI KARSISINDA ITIDAL TAVSIYELERINIZE RAGMEN
SABRIMIZ TUKENMISTIR UC OGLUM VE BEN VE ELI SILAH
TUTAN AYRICA YUZ ARKADASLA BIRLIKTE KIBRISLI
KARDESLERIMIZE HIZMET VE YARDIM ZIMMINDA MADDI VE
MANEVI BUTUN KUVVET VE KUDRETIMIZLE EMRINIZDEYIZ
EN DERIN HURMETLERIMLE= TUCCAR FAZLI KALKAN CIFTCI
ZEKI LOG ++++++++

BCA 030.01.22.127.17

26-Aralık-963

Mesudiye/Arıkmusa

Sayın Başbakanım!...

Dolu dolu, kara bulutlu gözlerle, bir tarafta dinlediğim radyo bu yağmur
bulutumu artırırken, gerçek duygularımı ifadan aciz şu satırlarımı size
ulaştırıp biraz olsun ferahlamak istiyorum. Benim taşıdığım bu
duygularla dolu olmayan bir Türk'ün bu topraklarda yaşaması imkânsız

B.A. Belgeler

olamakla beraber, benim içimi asıl kemiren bu duygularımı haykıramamak ve bunun ızdırabıyla kıvrılmak Ben burada medeni alemden kilometrelerce uzakta halkıma biraz olsun faydalı olmak isterken diğer soydaşlarım bütün dünyanın gözü önünde canından, malından ve hatta kimbilir sizlerin yüksek dirayetleriniz olmasa idi namusundanda olurdu.

Ben bir Türk olarak Türke hudut tanımıyorum. Türk nerde olursa olsun şerefiyle yaşar şerefiyle ölür. Onun küçük düşmemesi için, Atalarımın gördüğüm gibi, şu Allahın verdiği canı tereddütsüz vermektan çekinmiyorum. Kıbrıslı kardeşlerimizle yalnız gönlümün beraberliğini deyil omuz omuza davaları uğruna bedenimde onlarla beraber olduğunu bildiriyorum. Bu arzumu buradaki köylü vatandaşlarıma anlattığımda, onlarında aynı duygularımı görmekte biraz olsun teselli buldum.

Aynı şekilde, köyümüz muhtarıda, bu duygularımızı aziz kardeşlerimizin bilmesini dilemektedir.

Hürmetlerimizle Efendim.

Arıkmusa köyü
Yedek Subay öğretmeni
Arıkmusa köyü muhtarı
Hasan Özer
Mustafa Yıldırım

BCA 030.01.22.127.17

Ankara,
25.12.1963

Muhterem Büyüğümüz;

Son günlerde arzettiğı vahim gelişmelerle Türk efkârı umumiyesini derin bir teessür ve asabiyete sevkeden Kıbrıs olayları zatıalilerinizce malûmdur.

1827 denberi Osmanlı devletinden toprak koparmak suretiyle gelişen ve genişleyen “ Megalo Idea” cı yunanistan aynı metotlarla hareket ederek Türkiye Cumhuriyetinden’den arazi koparmak ümidindedir. Yunan zenginlerinin ve bizzat yunan hükûmetlerinin desteklediği koyu yunancı ve “Enosis”çi “EOKA” teşkilâtı ada’da tepeden tırnağa silahlanmış ve bir katliam “genoside” için gerekli plan ve hasırlıklarını tamamlamış ve tatbikinde sabırsızlandığı planın ilk safhası olarak Kıbrıs’taki Türk iskân noktaları arasındaki yollarda pusuya girerek irtibatı kesmiştir. EOKA’nın bu irtibat kesme taktiği her yönden son derece ciddiyet arzietmekte ve üzerinde ısrarla durulması gereken ehemmiyet arzietmektedir. Harekete geçmek için tertiplenen zaman yani N o e l’ e ve Türkiye’de hükûmetin kurulamadığı bir zamanın seçilmesi çok dikkat çekicidir. Yunan radyosu “Atina Radyosu” mütemadiyen kilise müziği neşretmektedir.

Bu meselenin dünkü ve bugünkü ve yarınki muhtemel gelişmeleri muvahecesinde en makul ve müsbet hal çaresi naçizane kanaatime göre şudur ve bu kanaatimi hiçbir iddia taşımayan mütevazi bir düşünce olarak arziediyorum :

KIBRIS’ın bir gece içerisinde sivil istilâ altına alınması.

Bu sivil istilâ hareketi sivil giyinmiş askerler, Kıbrıslılar ve sivil halktan müteşekkil olacaktır. Bu münasebetle şunu arzietmek isterim ki eğer ihtilâf konusu Kıbrıs değil de Girit olmuş olsaydı yunan balıkçıları ve halkı çoktan Girit adasını sivil istilâ altına almış bulunurlardı veya buna teşebbüs ederlerdi ; Kıbrıs bize Girit’in yunanistan’a yakınlığı mesabesindedir.

Bu sivil istilâ hareketi şöyle olabilir :

- 1- Marmaris, Fethiye, Antalya, Alanya, Finike, Manavgat, Mersin, Anamur ve İskenderun, v.s. yerlerde mevcut motorlu tekneler ani bir emirle bir gece yarısı 15.000 sivil giydirilmiş asker ve 35-40 bin eli silah tutan sivil halk (çoğunluğu Türkiyedeki Kıbrıslılar) en az bir aylık erzakları ile ve kifayetli durumda silâh ve cephaneleri ile birlikte bir gece yarısı saat 1’de ışıklarını söndürmüş olarak son sür’atle Kıbrıs’a hareket ederler. Önceden Tesbit edilen noktalardan sahile çıkan sivil müfrezeler 100 er kişilik gruplara ayrılarak yerli kıbrıslıların rehberliğiyle derhal Türk köylerinin yardımına koşar ve bir katliama girişmeksizin rum köylerini silahtan tecrit ederler ve bu suretle en geç 8-10 saat zarfında kıbrıs fiilen Sivil işgal altına sokularak Türkiye sınırları içerisinde alınmış olur. Mevcut motorlu tekneler bu hareket için yeterlidir.

B.A. Belgeler

- 2- Bu iş için hareket saatinden 4 saat evvel ilgili mıntakaların yani yukarıda sayılan il ve ilçelerin idarî ve askeri makamlarına merkezden ani emir verilebilir.
- 3- Sivil çıkarma kuvvetlerimin yani halk hareketi donanmamının ve devriye uçaklarımızın uzaktan himayesi altında bulunurlar ve Yunan donanmasının adaya asker çıkarması ihtimaline binaen onanmamız da mukabil çıkarma için hazırlıklı bulunur.

Böylece memleketimizin aynı düşman tarafından cenuptan da çevrilip kontrol altına alınmasının önüne geçilmiş olur ve Akel komünist partisinde adanın kontrolunu ele geçirmek imkânından ebediyyen mahrum kalır.

Müttefiklerimiz bir emri vaki karşısında kalacaklarından işin masa başında halline tevessül etmek zorunda kalacaklardır ki bu da Kıbrıs'ın Türkiye'ye ait olmasıyla neticelenecek veya lehimize müsbet şartları havi bir Taksim'e derhal gidilebilecektir. Yunanlıların bizimle bir harp ilânına cesaret edemeyecekleri ve boyun eğecekleri muhakkaktır ve böylece bir Türk yunan harbine de müracaata lüzûm kalmayacaktır. Askerî müdâhale Rus tehlikesi muvacehesinde müsbet bir yol değildir inancındayım.

Kıbrıs Rahmetli "Atatürk" ün Hatay'ı ilhak metotları ile yani sızma "infiltration" ile alınabilir ve bu mümkündür. Anavatanda teşkilâtlandırılacak yerli Kıbrıslılar ve bunların aralarına sokulacak gerillacı subaylar ve siviller Kıbrıs'ta durumu lehimize çevirecekleri gibi ada'da gizlice her türlü otomatik silahlar ve bomblar imâlatına derhal girişilebilir. Eli silâh tutanlar gerillâ ve sokak savaşları eğitimine tabi tutulabilir. Kır kamplarında silâh kullanmalara öğretilir. Devletimizin iktisadî desteğinin lüzûmunu söylemeye hacet yoktur.

Sizce 'de pek teferrüatla bilinen bu hal çarelerini düşünen vatandaşlardan birisi olarak ve tertemiz vatanperverlik hisleri ile ve gerektiğinde gönüllü olarak Kıbrıs'ta çete savaşlarına, gerilla faaliyetlerine ve bilfiil savaşa katılmaya hazır 30 Milyon Türk'ten biri olarak bu kısa maruzatımı yüksek dikkat nazarlarınıza arz etmek istedim. Hoş görüleceği ümidiyle, en derin hürmetlerimi arz ederim.

Her biri 10 grivas'a bedel
30 Milyon'dan bir fert

JCS

BCA 030.01.22.127.17

EMEKLİ İNKİLAP SUBAYLARI

EMİNSU

Yardımlaşma Derneği

Genel Merkezi

Sayı:291

ANKARA

26/Aralık/1963

Sayın İ. İNÖNÜ

Başbakan

ANKARA

Birleşmiş milletler saflarında insan hak ve hürriyetleri uğrunda kaçınılmaz bir savaşın zaferinde büyük bir rolü olan bir ordunun (EMİNSU) mensupları; Kıbrıs anayasasını tahrip eden ve ırktaşlarımızı honharca katleden menfur olayların tekerrürüne mani olmak için gönüllü olarak emirlerinizi beklemekte olduğumuzu arz ederiz.

Genel İdare Kurulu

BCA 030.01.22.127.17

TELGRAF

SAYIN REİSİ CUMHUR CEMAL GURSEL ANKARA

KILIS, 26/12/63

KIBRIS TAKI VATANDASLARIMIZA YAPILANLAR
DERNEGİMİZCE UZUNTU İLE KARSILANMISTIR DERNEGİMİZ
MENSUPLARINDAN UCYUZKUVAYI MILLİYECİ YUKSEK
EMİRLERİNİZİ BEKLER KIYMETLİ ELLERİNİZDEN OPERİZ
KİLİS KUVAYI MILLİYE VE MUCAHİT GAZİLİMCEMİYETİ BSK
AHMET GURDAL

B.A. Belgeler

BCA 030.01.7.41.8

TELGRAF

SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

NICOSIA, 6/5/[1964?]

TURK LUGUN MILLI MUKADDESATINA YAPILAN SERI
TECAVUZ KARSISINDA ANAVATAN HUKUMETIMIZIN
GOSTERMIS OLDUGU ENERJIK TUTUM VE ILGIYE KIBRIS
TURKU ADINA SUKRANLARIMIZIN ARZEDER SAYGILARIMI
SUNARIM TURK CEMAAT MECLISI BASKANI RAUF RAIF
DENKTAS+++++++

BCA 030.01.7.41.8

TELGRAF

SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

LARNAKA, 12/3/[1964?]

YAKIN V BUYUL ILGINIZ ENBUYUK KUVVET VE UMIDIMIZDIR
BOMBA ALAYINI TELIN EDERIZ I [?]NIZDE EMRINIZDEYIZ
LARNAKA BEKIRPASA ORTAOKULU MUDURU AHMET
GAZIOGLU+++

BCA 030.01.7.41.8

TELGRAF

LT. SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

ZYGHII[?], 26/3/1962

JCS

KIBRISTA CMILERIMIZE KARSI BARBARCA YAPILAN BOMBA
TECAVUZLERINI TAKBIH EDER DINIMIZ BAYRAGIMIZ SEREF
VE NAMUSUMUZ UGRUNDA OLMEGE HAZIR OLDUGUMUZU
BILDIRIR SIZLERE OLAN GUVENIMIZI TEYID EDERIZ.
TATLIS HALKI

BCA 030.01.7.41.8

TELGRAF

LT. SAYIN ISMET INONU BASVEKIL ANKARA

LEFKACYPRUS, 26/3/1962

KAHRAMAN ORDUMUZUN KIBRISI FETHI SIRASINDA ILK
SEHIT DUSEN BAYRAKTARIN TURBESI VE DINI
MABETLERIMIZE RUMLERIN LCAKCA TECAVUZLERINI
SIDDETLE TELIN EDER ANAVATANIMIZA BAGLILIGIMIZIN
TAM OLDUGUNU BILDIRIR HURMETLE ELLERINIZDEN
OPERIZ= LEFKE TURKGENCLIGI=

BCA 030.017.41.8

TELGRAF

SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

[?], 26/5/1962

25 MART YUNAN BAGIMSIZLIK GUNUNDE 2 TARIHI CAMII VE
TURBEYE TECAVUZ EDILMEK SURETIYILE
MUKADDESATIMIZA KARSI GIRISILEN HAREKETLER
KARSISINDA TURKIYE CUMHUUYETI HUKUMETININ

B.A. Belgeler

GOSTERDIGI ILGI BIZ KIBRIS YUKSEK TAHSIL GENCLIGININ
GUVENINI BIR KAT DAHA ARTTIRMISTIR. ILERIDE
HIMAYELERINIZIN DEVAM EDECEGINE BIR KERRE DAHA
BELIRTIRIZ SAYGILARIMIZLA KIBRIS TURK YUKSEK TAHSIL
GENCLIGI

BCA 030.01.7.41.8

TELGRAF

LT EKSELANS INONU BASVEKIL ANKARA

LEFKACYPRUS, [?]

TARIHI BAYRAKTAR TURBESI IELE MABETLERIMIZE
RUMLARIN BOMBA TECAVUZUNU SIDDETLE TAKBIH EDER
BAGLILIGIMIZI ARZEDERIZ SAVALS LEFKE TURK KUBUBU
BASKANI KIBRIS + COLL LT++

BCA. 030.01.40.236.20

SREDISNJI ODBOR
BOSANSKO-HERCEGOVACKIH I SANDZACKIH MUSLIMANA U
EMIRGRACIJI

COMITE CENTRAL
DES MUSULMANS DE BOSNIE, D'HERZEGOVINE ET DE
SANDJAK EN EXIL

Glavno Tajnistvo

Secrétariat général
14 rue de l'Ecole Polytechnique, Paris-5-France
30 DEC. 1963

JCS

General Cemal GURSEL
Turkiye Cumhurbaskani

Zati Devletleri,

Hükûmetinizin Kibristaki Turk ahalisinin haklarini korumak yolunda göstediği siki tutumdan son derece mütehassis olup,size derhal tebrikâtimizi bildirmek ve bu görülmemiş haksizliga karsi girişilen harekati destekledigimizi belirtmek isteriz.

Bosna,Hersek ve Sancak Müslumanları teşkilâtı adına,Kibristaki Türk ahalisine butün imkânlarımızla yardima ve onların düşmanlari müstebitlere karşı fiilen çarpismaya hazir olduğumuzu bildiririz.

Kibristaki din kardeşlerimize gönüllü olarak iltihak etmek ve iflâh olmaz şoven haydutlar ile kara tethiş unsurlarina karşı beraberce çarpismak uzere şimdiye kadar teşkilatimiz azalari tarafından 2000 (iki bin) müracaat yapılmistir.

Lûtfen durumu Kibristaki mes'ul Turk liderlerine duyurmanizi ve ezeli düşmanlarımızın bu hainane taarruzları ile hayatlarını kaybeden bütün masumlara kardeş taziyetlerimizin iletilmesini rica ederiz.

Zati Devletlerine üstün saygılarımızla,
Bosna, Hersek ve Sancak müslümanlari
Icra Komitesi adına,
Genel Sekreter: Derviş Şehoviç

BCA 030.01.40.236.20

TELGRAF

ELT SAYIN CEMAL GURSEL CUMHUR BASK ANKARA

KAYSERİ, 11/8/64

KIBRISTAKI MASUM TURK HALKINA RUM BARBARLARCA YAPILAN ALCAKCA TECAVUZ VE SALDIRILAR KARSISINDA HUKUMETINIZIN ALDIGI TEDBIR ENERJIK VE SOYUNA

B.A. Belgeler

YAKISIR HAMLESINI KAYSERİ ÖĞRETMENLERİ OLARAK
CANDAN DESTEKLER GEREKİRSE SANLI ORDUMUZ DA
VAZİFE ALMAGA HAZIR OLDUGUMUZU SAYGILARIMIZLA
ARZ EDERİZ = ÖĞRETMENLER DERNEK BAŞKANI AVNİ
SEYHAN

BCA 030.01.40.236.20

TELGRAF

SAYIN CEMAL GURSEL CUMHURBAŞKANI ANKARA

ANTAKYA, 3/1/64

KIBRISTAKİ TÜRK KARDEŞLERİMİZE BASTA MAKARİOS
OLMAK ÜZERE EOKA MENSUPLARI VE HEMPALARININ REVA
GORDUKLERİ HUNHARCA HAREKETLERİ ANTAKYA
TÜRKORTODOKS CEMAATI OLARAK PROTESTO EDİYOR VE
BU [okunamadı] İNSANLIK HAREKETLERDE BULUNANLARI
RILANETLİYORUZ KIBRISTAKİ TÜRK KARDEŞLERİMİZİN
KORUNMASI VE DAVALARININ HALLİ YOLUNDA SİZ
BÜYÜKLERİMİZ VE HÜKÜMETİMİZ TARAFINDAN ALINAN
CESURANE KARARLARI VE TAKDİR SAYAN TUTUMU BÜTÜN
KALBİMİZLE DESTEKLEDİĞİMİZİ VE KIBRISLI TÜRK
KARDEŞLERİMİZE MADDİ VE MANEVİ HER TÜRLÜ YARDIM
YAPMAGA HAZIR OLDUGUMUZU BİLDİRİR ÜSTÜN
SAYGILARIMIZI SUNARIZ= ANTAKYA TÜRK ORTODOKS
RUHANİ REİSİ VE CEMAATI BAŞKANI BUTSOZ İSMAİL VE VEDİ F
NURİ [?]

BCA. 030.01.22.129.6

TELGRAF

ELT SAYIN CEMAL GURSEL CUMHUR BAŞKANI

JCS

KARABÜK, 15/2/64

CANAKKALE GALICYA KARPATLAR CEPHELERİNDE VE
NIHAYET İSTIKLAL SAVASINDA BİR ÇOK YARARLA GAZI
OLABILMİS BİR TÜRK CAVUSUNUN SEHİTLİK MERTEBESİNE
ULASINCA YA KADAR NELER YAPABİLECEGİNİ TARİHİN
NALENETLEYECEĞİ İNSALIGIN YUZ KARASI OLAN HAINLERE
GOSTERMEK KARA[R] VE AZMINDEYİM TÜRK ORDUSUNUN
KIBRIS SEFERİNDE GONULLULER KAFILESİNİN İLK
NUMARASININ BANA TAHSİSİNE İMKAN VERİLMESİNİ ZATI
DEVLETLERİNDEN ARZ VE İSTIRHAM EDER BU VESİLE İLEDE
BAYRAMINIZI KUTLULARIM 15/2/964 SAYGILARIMLA= HALİL
YILMAZ KARABUK YENİCE SATUK KO İBRAHİM OĞLU 1301
DOĞUMLU

BCA. 030.01.22.129.6

TELGRAF

Elt Sayın Cemal Gürsel Devlet Başkanı ANKARA

URFA, 17/4/1964

KIBRIS HADİSELERİ DOLAYISIYLA İÇTE VE DİSTA
ALDIGINIZ VE ALACAGINIZ BİLUMUM KARARLARINIZI CNI
GONULDEN DESTEKLİYORUZ GOZUNU BUDAKTAN
AYIRMADAN CANAKKALELERDE BİLGAZİLERDE
DUMLUPINARLARDA KAHRAMANCA CA PİSRAK SEHİT VE
GAZİ OLANLARIN [T]ORUNLARI OLARAK EMRİNİZDE VE
HİZMETİNİZDEYİZ. İSARETİNİZİ BEKLİYORUZ ELLERİNİZDEN
OPERİZ.. ALI RIZA FİRTINA-MAHMUT ONBASİ KEMAL TOSUN-
HASAN ALTIN.

B.A. Belgeler

BCA 030.01.22.129.6

TELGRAF

ACELE. SAYIN REISI CUMHUR CEMAL GURSEL ANKAA

TRABZON, 22/4/1964

VATAN ICIN FEDAIYIM HER EMRINIZE AMADEYIM BAHATTIN
ENGİN YENİ OKUL OGRETmeni+++++++

BCA 030.01.22.129.6

TELGRAF

SAYIN CEMAL GURSEL TURKIYE REISI CUMHUR ANKARA

CORLU, 3/5/1964

TURK OLARAK KIBRIS MEVZUNDA OLUME HAZIRIZ BELKI
GEC BILE KALDIK SAMI ERTEKIN CORLU=+++++++

BCA 030.01.22.129.6

29 Aralık 1963

Payas

Sayın İnönü!

Şu an bütün bir milletçe ölen kardeşlerimizin arkasından kalplerimiz sonsuz ızdıraplarla kavrulmaktadır. Kıbrıs'ta [okunamadı] teminini saatlerimiz, dakikalarımız sonsuz ve acı bekleyişle geçmektedir. Oysa, her an dehşet verici, insanlığın yüz karası olan cinayetlerin kalplerimizde açtığı yara daha da büyümektedir.

Aziz İnönü, devletimize ve tarihin zaferlerinin kahramanları olan sizlere; Türk büyüklerine itimadımız sonsuzdur. Kıbrıs'ta arzumuz bir an

bile kaybetmeden, daha fazla kardeşlerimizin bağı yanmadan, onların haklarını müdafa etmek, onları korumak, Türk vatandaşlarının istikballerini garanti altına almak, vatanımızın bir parçası olan Kıbrıs'ı bir an evvel haksızca işlenen fiillerden korumaktır.

Ben bir Türk kızı olarak; benim Türk anam, Türk babam şu an acı bir matem içindeyiz. Kıbrıs'taki olaylar benim onun veya şunun değil; bütün Türklerin kalplerinde acı bir yara açmıştır. Ama Türk kızı olarak ben ve herkes Atatürk'ün yolunda yürümeye, sabırla beklemeye; ve nihayet haklarını almaya azimlidir. Şu an bizlerin duyuş ve düşüncelerimizin siz aziz büyüklerimizde de yaşamasından sevinçliyiz. Sizlere güveniyoruz. Kıbrıs'taki vatandaşlarımızın, kardeşlerimizin haklarını fiilen müdafa edecek olan sizlere ve devletimize bir türk genci olarak inanıyor ve güveniyorum. Şu an bizlerden beklediğiniz yardımları her an yapacak, Türk'ü Türk olarak tarihe tanıtabilecek azim ve cesaretle doluyuz ve haklarımızın kurtarılmasını istiyoruz. Tanrı acılarımızı bir an evvel dindirsin.

Sonsuz hürmet ve saygılarımla.

“Bir Türk kızından” Ahsen Karaduman

Hukuk Fakültesi I.

sınıf öğrencilerinden

2936

BCA 030.01.22.129.6

Başvekalet yüksek makamına

Ankara

Radyolarda ve gazetelerde okudugum ve dinlediğimde Kıbrısta bulunan Türk kardeşlerimize karşı yapılan hakaret ve zülüma türklük namına katiyen dayanamıyorum benimde kıbrısa kadar giderek karkaşlarıyla birlikte omuz omuza bu kafirlerle harp etmek için içerimde sonsuz bir sabırsızlık duyurum lutfen bendenizi gönüllü olarak kabul ederek kıbrısa gitmekliğime yüksek müsaadelerinizi derin saygılarımla arz ve istida eder hurmetle ellerinden öperim.

B.A. Belgeler

Gaziantep yavuzeli kazası
Huriyet mahallesinden Vakkas
Oglu Arap kılınc

Gaziantep yavuzeli kazasının cingife
mahallesinden Mahsen oğlu
Mehmet çakak

22 Mayıs 1964

BCA 030.01.22.129.6

Başbakan Sayın İsmet İnönü
Yüksek huzurlarına

Konu: Kıbrıs mücahitlerine iştirak için gerekli iznin verilmesi dileğidir.

İstiklal modalyasıyla taltif edilmiş ve düşmen içine girerek geride iş görmüş ve Yunanlılara çok önemli zayıat verdirmiş eski bir mücahidim.

Bundan evvelde yaptığım muracaatımda arz ettiğim gibi , ben ve arkadaşlarım halen devm etmekte olan Kıbrıs davasında mücahitlik yapmak isteyoruz. Ancak,

Hükümetimizin diğer devletlerle olan nato ve sento gibi anlaşmalarına halel gelmemesi için bu işte bize sivil ve gizli müsaade edilmesini istirham ediyoruz. Genç ve zinde arkadaşlar yanımızda yer alacaktır.

Binaen aleyh lütüf ve himmetlerinizin esirgenmemesini saygı ile rica ederim.

Mustafa Pekakıncı
Serinkuyu cumhuriyyet mahallesi
6653 sokak 28 NO da

Karşıyaka

9 Mayıs 1964

2 Ekim 1964

Muhterem Paşam,

«Türk hükümeti Noel gününden beri anlaşmazlığı barışçı yollardan ber Lozan zaferi ile sonuçlandırmaya azimli olduğunu ispat etti; hatta bunun için her fedakârlığı göze almış görünüyor. Yalnız (Kahire, Atina ile Londra-Vaşington yüzünden) neyi Lozan zaferi olarak ilân etmesi gerek bir türlü karar veremiyor» denilince ne cevap vereceğimizi bilemedik

Paşam, bu ikinci milli mücadelede çarpışmak azmimi artık hiç bir kuvvet yenemez. Politikacı yüzü edinmeden politikacı kafası edinmiş olmak yüzünden başarısızlığa uğramış, maddi manevi çok sıkıntılar çekmiş o tecrübesiz genç yok artık karşınızda. 8 yıl 5 ay 4 gün önce kütüphanenizin kapısında, ayrılırken belki de “Erdal sana minnettarım bana böyle bir arkadaşını tanıştırdığın için” demenizle kendini şaşırıveren 29 yaşındaki o genç (hak etmediği iltifatlar yüzünden) “gücümü Halk partisine katarak ihtilâle lüzum kalmadan Menderes hükümetini devireceğiz” gibi çocukça hayallere kapılmış sonra da mecburi hizmet cenderesi altında aktif politika sahasından çekilip gidivermişti. Yurt içinde seçim, ihtilâl öncesi ve ihtilâl sonrası yıllarını içinden yaşamış, Yurt dışında doktora çalışması yaparken gününün yarısını tarih ve politika ile uğraşarak geçirmiş, kütüphane, politika ve gazete koleksiyonlarından en az 19 uncu yüzyıl başından başlayarak tarihi ve olayları Amerikan halk oyunun gözünden günü gününe izlemek fırsatını bulmuş, nihayet 9 aydır uykusuz geçen üzüntülü gecelerini bile bu millî dava uğrunda çalışmakla geçirmiş karşımıza çıkan güçlüklerin kaynağını (masa başında, halk arasında teori, gözlem ve denemeyi birbirine katarak) büyük bir titizlikle araştırmış 37 yaşında bir Türk politikacısı olarak bugün ne istediğimi çok iyi biliyorum. İsteklerimde en küçük bir hayal payı bile yoktur, hatta bugün dört kişilik aile reisi olarak Başkent’in Okyanuslar ötesinde yaşamağa mahkûm bulunuşum bile içimdeki azme engel olamayacaktır. Millî mücadeleye katılacağım. Sekiz yıl önce bana ayırmış olduğunuz saatlerden sadece bir taneciği bile bu millî mücadelede beni Başkumandanın yanı başında çarpışmak imkân ve şerefine eriştirecektir, inanıyorum. Hiç bir zaman yarışmadan çekinmedim fakat

hayatımda hiç bir zaman bu derece hazırlıklı olduğum, bu derece hızlı ve kendime güvendiğim an olmamıştı. Millî mücadeleyi yaşayanlar kişilerin benliklerini nasıl yitirip de birer destan kahramanı haline geldiklerini anlatırlar dı. Ancak, şimdi o ruhlardan inen kıvılcımların mucize kudretini anlayabiliyorum.

Paşam, bu millî mücadeleyi kan dökmeden ve karşı tarafa kan dökme imkânı vermeden kazanmak üzere gücümü Başkent'in gücüne katmak azim ve kararındayım. Sadece bugüne kadar Başkente dönememiş olmak yüzünden bugün kazanabileceğim her bir dakika bana bir ömür kadar değerli gelmektedir. Ne tenkitlerle oyalanacak ne yeni haberlerin toplanmasını bekleyecek zamanımız olmadığını biliyorum: Başkumandan'ın odasında durum muhakemesi yapılma sırasında bana da söz imkânı verilmesi için her türlü taze bilgi ile hazır bekliyorum. Başkumandanlıkla temas halinde olmadan, uzaktan savaşın stratejisine ekleyecek değerde fikirler ortaya atmak imkânsızdı. Kendimi her ne bahasına olursa olsun yurda aldirtmak istedim. Gösterdiğim çabalar bir sonuç vermedi. Bu yüzden, belki karşılığında ömrümü bile vermeğe hazır olduğum derecede önemli bulduğum bir görevi mektupla istemek zorunda kaldım. Bu görev sadece ve sadece Kıbrıs davamızla ilgili olup zaferi elde edince son bulacak fakat bu süre boyunca bana bu savaşın yürütücüsü İsmet Paşa'nın yanibaşında çalışma imkânı verecek. Bu dilek kendini bu millî davaya adanmak isteyen bir genç babanın Tarihin İsmet İnönü'sünden ilk ve son dileğidir. Karşı karşıya konuşmadan bir karara varmanın da ne derece güç olduğunu biliyorum; yirmidört yaşından beri Türk politika hayatı içinde ve başında rol oynamış asker devlet adamı İsmet Paşa'nın bana bu millî mücadelede gücümü kullanma imkânı vereceğine inanıyorum.

İster Türkiye ile Yunanistan arasındaki bir sınır anlaşmazlığı isterse Kıbrıs'da yaşayan Türklerin ve Rumların kendi geleceklerini tayin etmeleri meselesi olsun davamızı Dünya halkoyuna tanıtmak için nelere ihtiyacımız var artık kesin olarak öğrenmiş bulunuyorum. Yunan, İngiliz ve Amerikan hükümetlerinin çeşitli blöflerinin Amerikan halkındaki tepkilerini, Amerikan basınındaki Yunan ajanlarını, reklâm faslından satın alınmış kalemleri zararsız hale getirmenin çarelerine Amerikan halkı içinde araştırma yaparak ulaşmayı denedim. (1960 da Kennedy'nin kendi katolikliğini istismar ederek protestanların reylerini çekmeyi başardığı bir seçmen kütlesi üzerinde propoganda yolları yakından incelenmeğe değerdi). Yunan propoganda makinesi, önemli olayların propoganda

kudretinden faydalanarak nasıl yenilebilir, burada sokaktaki adam üzerinde gözlem yaparak tespit etmeye çalıştım.

Herbir Türk köyünün herbir Türk kesiminin dört yanındaki bütün yolları kesen Tarihin en insafsız silâhlı Yunan baskısı ile Lefkoşe Türk kesimi ile dört beş Türk köyü arasındaki biricik yolu tutmak için alınmış basit savunma tedbirleri aynı cinsten şiddet hareketleri olarak görülebildikçe bu davayı kazanmamız imkânsızdır. Yunan bunu böyle göstermek isterken mazurdur, çünkü Yunandır. Fakat tarafsız ve dost çevrelerin ve Yunan olmayan yetkili bazı politikacıların (uyku içinde) böyle düşünegelmesine bir son vermek bizim ödevimizdir. Sesimizi duyurmak için sert ve kesin diplomatik çarelere başvurmak gerekirse onları da arayıp bulmalıyız.

Dünya halkoyu Kıbrıslı Rumların ve Yunanlıların davaları uğruna ölümü göze aldıklarına inandırılmış bulunsa bile, onların davasının 120 bin Türkü Yunan tebaası yapmak davası olduğu açığa serilince mesele kalmayacaktır. Tarafsız çevreler, (suçları garip bir siyasi talihsizlik zincirine vurulmuş doğmaktan ibaret bulunan) onbinlerce insanı ölüm ve açlık tehdidi altında Yunan tebaasına geçirmek veya yüzlerce yıllık yurtlarından sürmek gibi asil! bir ideal uğruna ölümü göze almanın fazilet olmadığını Atina'nın yüzüne çarpmakta gecikmeyecektir. Son 140 yılın en saldırgan, en muzaffer en garip devleti Yunanistan'ın, Anadolu'yu kuşatmak hakkını kullanmak üzere anayurdundan 900 kilometre uzaklara sarkmasının gülünçlüğü, NATO Komutanlığı, B.M. Genel Sekreterliği veya Dünya Kiliseler Birliğinin kararları ile değişemez.

Türk hükümeti çaresiz kalarak rıza gösterse bile Kıbrıs'daki Türklerin Yunan tebaası olmaksızın ölümü tercih edecekleri Amerikan hükümeti tarafından bilinse idi Bay Johnson, Lloyd George'un şerefsiz Sévres teşebbüsü bile dahil, tarihte ilk olarak Anadolu'nun bu son adasını Anadolu'dan ayırarak Yunanistan'a vermek üzere dost Ankara hükümetine baskı yapmak cesaretini kendinde bulur mu idi? Elbette hayır!

Muhterem Paşam mektupta fikirlerimi açmak hemen hemen imkânsız olduğu için buna girişemiyorum, özür dilerim.

Altmış yıldır her çeşit politika adamı ile karşılaşmış, en önemli anlarda, en önemli görevlerde soğuk kanlılıkla arayarak adam seçmesini bilmiş İsmet Paşa'nın kararını güvenle bekliyorum.

B.A. Belgeler

Ellerinizi öper, en içten sağlık ve başarı dileklerimi sunarım
Derin Saygılarımla
Necdet Üçoluk

Not: Mektubumu burada ve Şikago'da daktilo ettirmek imkânı
bulamadığım için eşimin elyazısı ile sunmak zorunda kaldık, özür dileriz.
4 Ekim 1964

Necdet Üçoluk
5 – 3 Ross Ade Drive
West Lafayette, Indiana, U.S.A.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

D-3

AT

بش مقدم بینه اکتیبه

دونا تقدیم ایتیم مقومر خدیسه قولوننده ک یا اکتیبه ملاحظه نجه یوزاره نا
صطیا عهده خدیسه ایدیم . دولتی اکتیبه ایدیم یا اکتیبه قاده یه حاکمته ایدیم
دیر اکتیبه اکتیبه سانه بیانیه وار . اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه
خیر ایدیم اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه
دقته اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه
اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه

Hotel Emek ده بیر اکتیبه . دریه حاکمته اکتیبه اکتیبه
اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه
دونا حاکمته ده اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه اکتیبه

29-8-64

جملیه

030 01 22 129 6

Kıbrıs'a gönüllü gitmek isteyen bir vatandaş mektubu

B.A. Belgeler

BCA 030.01.64.394.1

DIE ISLAMISCHE GEMEINSCHAFT IN WESTEUROPA e.V. THE
MOSLEM SOCIETY IN WESTERN EUROPE

BATI AVRUPADAKİ MUSLUMANLARIN CEMİYETİ

MÜNCHEN 54, ACHATSTRASSE 4,
MÜNCHEN 12, LANDSBERGERSTRASSE 13
GERMANY

Bayer, Hypohokon- und Wechselbank München.....7../1.../1964.
Zweigstelle Stiglmaierplatz Konto 541/541a
Bank für K rnten, A. G. Klagenfurt Nr. 11992
Telefon 54 21 94
Telefon 53 23 45

Sayın

Başbakan İsmet İnönü

ANKARA

Kıbrıs Rumları tarafından, Müslüman kardeşlerimize karşı girilen
karlıamı, Cemiyetimiz namına siddetle protesto ederiz.

Türk hükümetinin, bu kanlı katliama bigane kalmaması, yurt
disindeki bütün Müslümanları sevindirdiğini ve her an hükümetin
emirlerine amade olduklarını bildiririz.

Hunharca öldürülen kardeşlerimiz için, saygı durusunu müteakip,
ruhlarına Mevlut okunmuştur.

Cemiyetimiz mensupları adına geçmiş olsun der, bilvesile derin
hürmetlerimizi bildiririz.

İbrahim Gacaoğlu
İslam Cemiyeti
Başkanı

BCA 030.01.22.128.3

Çok Muhterem
Başbakanımız

Sayın İsmet İnönü
A N K A R A

Bendeniz aslen Urfa Vilayetinin Siverek kazası halkıdanım. Boyum, 1,90, Kilom 81 30 Yaşında 5 Çocuk babasıyım. Askerliğimi Topçu Onbaşısı olarak ifa ettim.

Kıbrısta mel'un papaz makarios ve onun şerirleri tarafından en şen'i bir şekilde katledilen masum soydaşlarımızın intikamını almak üzere teşkil olunacak birliğe gönüllü olarak katılmak arzusundayım. İçimizdeki evherden ve yanan ateşten bihaber bulunan bu bayağı adamlara Türkün ve Türklüğün Allah sayesinde nelere muktedir olduklarını göstermek emelindeyim.

Bu hususta Sayın Hükümetimizce verilecek emirlere intizaren en derin saygılarımı sunar, hürmetle ellerinizden öperim.

Koç Ali Özalan

A d r e s

Koç Ali Özalan
Şark Kromları İşletmesi
Tahmil Tahliye Servisinde

ALACAKKAYA/MADEN

Hususi Kalem Md.

11. 1. 1964

11Ocak 1964

B.A. Belgeler

BCA 030.01.22.128.3

10.01.1964

Sayın Başbakanım ve Pek Muhterem Babacığım

ANKARA

Bendeniz Adana Belediyesi zabıta memurlarından Nurettin Karasaçlı olup Kardeş KIBRISIMIZDA Vukua gelen ve müsebbibi olan Baş Piskopos Makarios'un kardeşlerimise karşı girişmiş olduğu canice Katliamlarından dolayı bu esef verici haberlerden bu anâ kadar Sinir krizleri içersinde adeta yarı çılgın vaziyetteyim. Siz büyüğümden istirhamım Lütfedeceğiniz bir Gazeteci Kartı Bir EL Bombası ile Kıbrıs TOPRAKLARINA ayak basmam hususunda göstereceğiniz bu yardımda TÜRK Kadar Kuvvetli ve TÜRK Kadar CESUR Tezini bir dahi Dünyaya tanıtmak amacıyla ve Binlerce Katliama KURBAN giden TÜRK Kardeşlerimin Öcünü Bu ŞEREFSİZ ve İNSAFSIZ Makariostan alacağıma ne pahasına olursa olsun siz Büyüğüme Söz verir Yeni Yılıınızı Candan Kutlar SIHHAT SAADETLER dilerim ve HÜRMETLE Her iki mübarek ellerinizden ÖPERİM.

Not:

Zatalilerinizden bilgi ve talimat almam içinde ayrıca ANKARAYA Çağrılmamı göz yaşlarımla Sabırsızlıkla Beklerim
HÜRMETLERİMLE 10/01/1964

ADRES:

Nurettin Karasaçlı
Adana Belediye Zabıta Memuru
ADANA

18.1.1964

Ekselâns,

Kıbrıstaki son olaylara dair bana göndermek lütfunda bulunduğunuz mesajı özel bir dikkatle okudum. Arnavutluk halkı ve Arnavutluk Halk Cumhuriyeti Hükûmeti, bütün halkların hürriyet ve bağımsızlıklarına ve haklarına tam saygı gösterilmesine daima taraftar olmuş ve olacaktır.

Kıbrısta cereyan eden olaylar bizi müteessir etmektedir. Ekselânslarının mesajlarından da öğrendiğimiz gibi, Adada Türk halkına karşı cinayetler işlenmiş ve katliam hareketlerine girişilmiştir. Kıbrıs Türk halkına karşı duyduğumuz sempatiyi zatiâlılerine ifade etmek isteriz. Biz Arnavutlar, halen bugün dahi Güney Arnavutluğu Yunanistana ilhak yolunda saçma taleplerde bulunmağa devam eden Atina'nın müfrit milliyetçi rumlarının halkımıza karşı takip ettikleri düşmanca politikalarını yakinen biliriz. Bu politikayı ve Yunanlıların takbih edilmesi gereken şoven (megali idea) gayelerini siz de bizzat yakinen gördünüz ve Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Kemal Atatürk'ün mümtaz idaresi altında bu politikaya karşı başarı ile savaştınız. Bu münasebetle, Kıbrıs meselesinin hakkaniyete uygun bir şekilde hallini temenni eder ve Ekselânslarına, Türk halkına karşı taşıdığımız sempati hislerimizi ve Türkiye Cumhuriyeti ile daima dostluk münasebetleri idame etmek arzumuzu belirtmek isteriz.

Hürmetlerimle.

Mehmet Sehu

Arnavutluk Halk Cumhuriyeti

Bakanlar Kurulu Başkanı

Ekselâns İsmet İnönü

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı

B.A. Belgeler

BCA. 030.01.8.45.3

TELGRAF

BASKAN ISMET INONU ANKARATURKEY

LONDON, 31 Ocak 1964

SAYIN BASGAN INONU BIZ KIBRIS TURKLERI ANLADIK
KIBRIS KUMARINI KAYBEDIYORSUNUZ SON DAKIKA SIZLERE
SESLENMEYI FAYDALI GORDUK MASUN KIBRIS TURKU
DERDIKI ADA TURK OLACAK VATANA KAVUSACAGIZ BUGUN
DIYORUZ HAYALLERIMIZ SONUYOR TURK MILLETININ
SEREFIYLE OYNANIYORLAR SIZDE BILIYORSUNUZ SOZ
VERMISTINIZ TURK TARIHINE LEKE SURULUYOR
UNUTMAYIN TURKUN SEREFI VARDIR TARIHIMIZI
SEREFIMIZI KORUYAN INGILIZYUNAN PALAVRALARINA
KULAK ASIP VATAN PARCASIMI TERKEDIYOR SUNUZ
NATOYU SOKUYORSUNUZ TEHLIKE ARTIYOR
KORKAKLIKTAN BASARAMAZSANIZ ASGERE VEYA
BASKASINA BIRAKIN GEC OL MADAN KALBLERI
PARCALANMIS MASUN VATANSIZ KALMIYA GOZ TUTMUS
KIBRIS TURKUNUN SON MESAJI [Belge devam etmiyor]

BCA 030.01.1.2.6.

T.C.
BAŞBAKANLIK

Mütehassıs Müşavirlik: 225 Ankara

5; 2; 1964

Konu: Kıbrıslı kardeşlerimize yardım

Başbakanlık Yüksek Makamına

İlgi: 16.1.1964 tarihli ve Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdürlüğü 27/187 sayılı yazıları.

Kıbrıslı kardeşlerimize yardım olmak üzere Tâli Komitemizce Başbakanlık mensuplarından (2170) lira derlenmiş olduğunu ve bu paranın İş Bankası Merkez Şubesindeki 5739 No.lu hesaba yatırılmış bulunduğunu arz ederim.

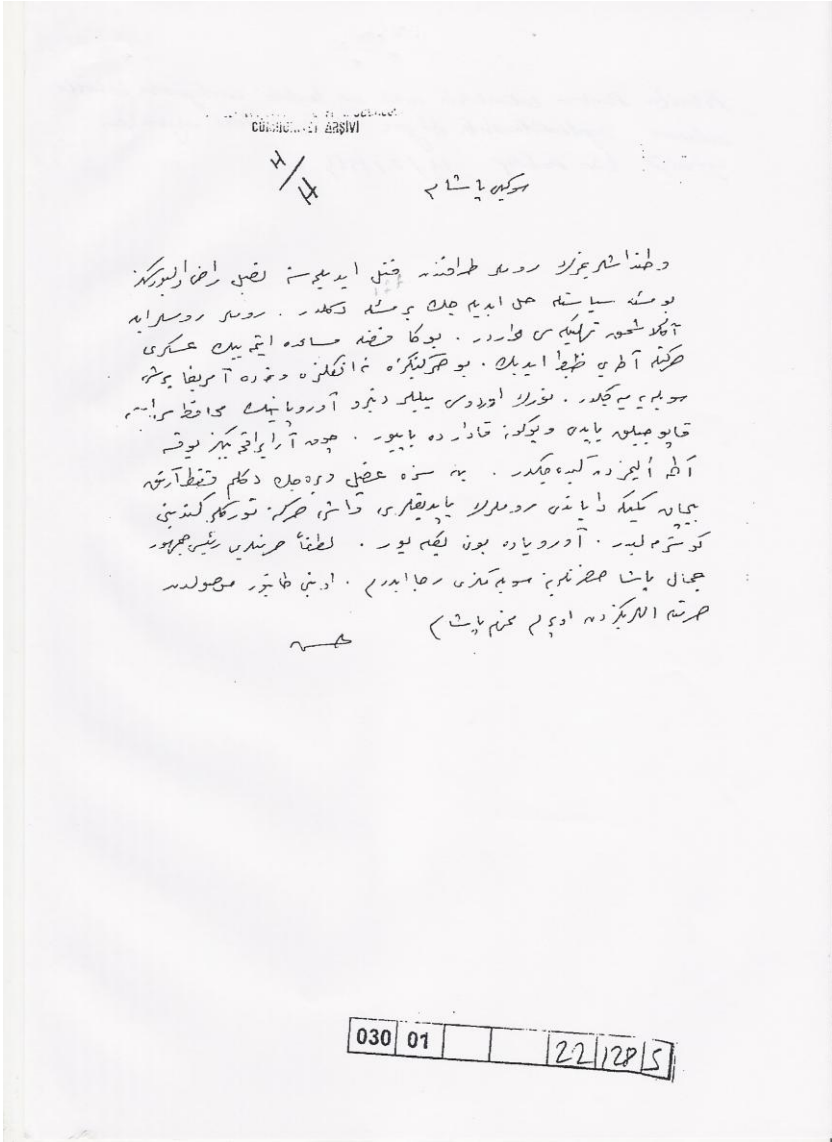
Bahattin Ertana
Başbakanlık Kıbrıslı Kardeşlerimize
Yardım Tâli Komitesi Başkanı

TUTANAK

- 1- Kıbrıs'lı kardeşlerimize Yardım olmak üzere sayın Başbakan, Devlet Bakanları ile Başbakanlık Memur ve Hizmetlileri tarafından (2170) lira verilmiş ve bu para Ankara İş Bankası Merkez Şubesindeki 5739 No.lu hesaba yatırılmıştır.
- 2- Evvelce Devlet Personel Dairesi mensuplarınca verilen 357,50 lira Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Merkez Müdürlüğündeki 321/125006 No.lu hesaba yatırılmıştır.
- 3- Başbakanlık mensupları tarafından verilmiş olan yardım miktarı toplam (2850) liradan ibaret bulunmuştur. 5.2.1964

Başbakanlık Kıbrıslı Kardeşlerimize Yardım Tâli Komitesi

Bahattin Ertana Hüseyin Ilgıt Sabri Erman Mustafa Koçkar
Başkan Üye Üye Üye

Kıbrıs'ta Rumların zulümlerinin artık son hadde vardığından bahisle adanın zaptedilmesini isteyen bir vatandaşın Viyana'dan yazdığı bir mektup [14/2/1964]

KIBRIS MESELESİNDE SON GELİŞMELER

17.Şubat akşamı saat 22' de yapılan birkaç dakikalık oturumdan sonra Güvenlik Konseyinin 24 saatlik tehir kararı vermesi üzerine, bu zamanı değerlendirmek maksadıyla bütün Delegasyonlarda ve bilhassa Genel Sekreter U-Thant'da hummalı bir faaliyet göze çarpmıştır. U-Thant'ın Konsey toplantısına hazırlık mahiyetindeki bu temas ve gayretleri başlıca iki noktada toplanmıştır:

1- Kıbrıs'a bir Milletler arası kuvvet göndererek biran evvel asayişin temini suretiyle gerginliğin izalesi,

2- Tarafsız arabulucular delaletiyle Kıbrıs ihtilâfına nihaî hal çareleri araştırılması.

U-Thant'ın bu iki nokta üzerinde, ilgili bütün delegasyonlarla temas ettikten sonra hazırladığı teklifini dün Türkiye, Yunanistan, İngiltere ve Kıbrıs Hükümetleriyle Güvenlik Konseyi üyelerine bir mektupla bildirdiği öğrenilmiştir.

Öte yandan, Güvenlik Konseyi dün saat 22'den bu sabah saat 2.30' a kadar 4.30 saat süren ilk oturumunu yapmıştır. bu oturumda, sırasıyla İngiltere, Kıbrıs Rum, Türkiye ve Yunanistan delegelerinin yaptıkları konuşmalarda başlıca şu görüşler tebellür etmiştir:

I- İngiliz görüşü: a) Birleşmiş Milletlere karşı sorumlu bir kuvvetin Kıbrıs'a gönderilmesi, b) Barış kuvveti adada kaldığı müddetçe Türkiye, Yunanistan ve İngilterenin Garanti Anlaşmasının kendilerine verdiği yetkileri kullanmaktan vazgeçmesi.

2- Kıbrıs Rum görüşü: a) Kıbrıs'a gönderilecek askeri kuvvetin doğrudan doğruya Güvenlik Konseyi emrinde olması, b) Bu kuvvetin sadece dahili emniyet ve asayiş korumekla kalmayıp adanın toprak bütünlüğü ve İstiklâlini de muhafaza etmesi, c) Garanti Anlaşması, ittifak Anlaşması, Londra ve Zürih muahedelerinin iptali.

Alınan haberlere göre, Birleşik Amerika ve İngiltere Hükümetleri mevcut anlaşmaların muhafazası hususunda ısrar gösterecekleri yolunda Türkiye'ye teminat vermişlerdir.

Royter Ajansının bugün verdiği bir haberre göre, Güvenlik Konseyinin oturumunda ileri sürülen mütenakız tekliflerden sonra U-Thant'ın dün yaptığı uzlaştırma gayretlerinin başarı ihtimali çok azalmıştır. Hatta bazı çevrelerde şimdiden kötümserlik havası başlamıştır.

B.A. Belgeler

Birbirine zıt fikir ve teklifler içerisinde cereyan eden Güvenlik Konseyi müzakerelerinden ikincisi bu gece saat 22'de başlayacaktır. Bu oturumda Birleşik Amerikave Sovyet Rusya delegelerinin söz alacağı umulmaktadır. [19/2/1964]

BCA 030.01.64.394.2

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

ENFORMASYON Dairesi Genel Müdürlüğü

Ankara

20 ŞUBAT 1964

Konu:Bağdat Üniversitesinde okuyan
Iraklı Türk öğrencilerin
Dilekçesi hk.

BAŐBAKANLIĐA

İlgi

Kıbrıs'ta soydaşlarımızın maruz kaldıkları zulümden dolayı duydukları teessürü beyan eden Bağdat Üniversitesinde okuyun Iraklı Türk öğrencilerinin Makamlarına ulaştırılmak üzere Bağdat Büyükelçiliğimize tevdi ettikleri dilekçe, adıgeçen Temsilciliğimizden alınmış olmakla ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

Dışişleri Bakanı

Hususi Kalem Müdürü

22.2.1964

Sayın Başbakan,
Sayın Dışişleri Bakanı,
Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

Türkiye Cumhuriyeti Büyük Elçiliği

Vasıtasıyla,

Kıbrıs'ta ırktaşlarımızın uğradıkları tecavüzlere ve orada yapılan acıklı vukuata büyük bir üzüntü ile duyduk. Biz Bağdat Üniversitesinde tahsil gören Irak Türk Öğrencileri kan kardeşlerimizin uğradıkları faciaları ve katliamları bize karşıymış gibi duyarken oradaki ırkdaşlarımızın bir başarı sağlamalarını candan diliyoruz.

Kıbrıs Türklerinin her zaman kahramanca duruşlarını ve kahraman milletimizin canlı bir örneği olarak milli düşmanlarımıza karşı çetin bir şekilde dayanıp durduklarını bu millete mensup olduğumuzdan böbürlenerek karşılamış isekte, oradaki Türk kanlarının rumlar eliyle dökülmesi ve rumların devamlı bir şekilde tecavüze devam edip Türklüğü hiçe saymaları yarası bizde işlemiştir.

Rumlar Kıbrıs Türklerin değil bütün Türklere karşı bir cinayet işlemiş oluyorlar ve Kıbrısta döktükleri kanlar bu münasebetsizliğin hepimize karşı yapıldığını ispatyetmiyonımı?

Rumlar güzel İzmirde yaptıkları yetmiyormuş gibi Kıbrısta da Türklere karşı bu afedilmez cinayetleri işliyorlar ve bununla da yetinmeyerek Türkleri suçlu göstermeye katılıyorlar bile.

Kıbrısta yapılan bu işleri hiç bir insan vicdanı kabul etmiyor. Bu cinayetler her zaman rumların ırkdaşlarımıza karşı güttükleri kötü niyetleri açığa vuruyor.

Kıbrıs davası yalnız Kıbrıstaki Türklerin değil bütün Türkleri ilgilendirse gerek. Türkiye hükümetinin bu hususta kesin icralarda bulunması ve ırktaşlarımız haklarının kaybolmamasına çalışması başaracağı en büyük vazife olduğu halde gerekli şekilde vazifesine kalkmamıştır. Kıbrıs Türklerini korumak bütün Türklerin bütün Türklerin istediklerini temsil etmelidir.

Biz Bağdat Üniversitesindeki Irak Türkleri Öğrencileri, Irak Türklüğünün gençliği adına Türkiye Hükümetinden daha ciddi bir şekilde

B.A. Belgeler

Kıbrıstaki ırktaşlarımızın haklarını korumaya çalışmasını ve Kıbrıs'ı istenilen Kıbrıs etmesini istiyoruz.

Bütün Türklere karşı olan tecavüzü önlemek tabii bir şekilde Türkiye Hükümetinin inkar edilmez haklarından olduğu için bu hususta ciddi bir durumda bulunulmasını ve Türk kanlarının beyhude yere dökülmeyeceğini ispat etmesi; bu feci mesele hakkında gereken işleri yapması, Kıbrısta Türk kardeşlerimizin geçirdikleri buhranlı duruma bir çare bulması lazım geldiğinden icabederse her şekilde tasarruf etmesi meselesinin ortaya bırakılması istenir.

Kıbrısta Türk kardeşlerimizin bu olaylarda yurt ve millet uğrunda verdikleri şehitleri hürmetle anarken ,Türkiye Hükümetimizden hepimizin fikirlerini işgal eden bu mesele hususunda razı edici icralarda bulunulmasını beklediğimizi bildiririz.

Saygılarımızla...

Bağdat Üniversitesindeki
Irak Türkleri Öğrencileri.

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

SAYIN ISMET INONU BAS VEKIL ANKARA

AKSARAY/NIGDE, 13/3/1964

KALBI SAKALI VICDANI TARIHI GELECEGI KARA OLAN
ARSOVEK MAKARYOSA TURK MİLLETİ ADINA VERMİS
OLDUGUNUZ NOTAYI BUTUN KALBİMİZLE TASTIK EDİYORUZ
LOZAN MUAHADESİ İMZA ETTİĞİNİZ GUNKU TENVİRİ EFKAR
GAZATESİNİ KOYNUNDA TASIYAN BİR TURK VATANDASI C
HP İL GENEL MECLİS UYESİ NAZMI SERT

JCS

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

ELT SAYIN ISMET INONU BASVEKIL ANKARA

BEYOGLU/IST, 13/3/[1964?]

SAYIN PASAM NE OLUR...KIBRISA BENDE GONULLU GITMEK
ISTİYORUM NE YILBASI YAPTIM NE BAYRAM EYER GIDER
ORADAKI VATANDASLARA YARDIMA KOSARSAM ISTE O
ZAMAN DUGUN BAYRAM EDERIM YA ZAFERLE DONERIM
YAHUT SEHIT OLURUM MUSAADELERINIZI ARZ EDERIM
HULYA GUNES AGA CAMI ARKASI NAIME SOK NO 17/2
BEYOGLU

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

TURKIYE CUMHURİYETİ BAS BAKANİ ISMET INONUVE
ANKARA

GİRESUN, 13/3 / [1964?]

RADYO VE BASININ BIZLERE DUYURMUS OLDUGU UZUCU
HABERLERE GORE KIBRISDAKI TURK KARDESLERIMIZIN
MALINA CANINA IRZINA VE HATDA SA??LERIN IRZINA
TECAVUZ EDILDIGINI VE TURK KARDESLERIMIZIN DIRI D
GOMULDUGUNE DAIR TAHAMMULUMUZ KALMAMISDIR BIZ
GİRESUN MUCAHİTLERİNİN EVLATLARI OLARAK BİR DAHA
MELUN RUMLARIN HAK EDDİKLERİ DERSİ DERSİ VERMEYE
HAZIRIZ EMİRLERİNİZİ BEKLİYORUZ TAHAMMULUMUZ
KALMAMISDIR HEYECANDAN UYUYAMIYORUZ
HURMETLERİMİZLE GİRESUN GENCLİĞİ ADINA MUSTAFA
AKAR AHMET USTA HUSEYİN KANKAYA MUSTAFA AKGURE

B.A. Belgeler

OSMAN TOZLU YILMAZ DURMUSOGLU OSMAN DEMIRKILIC
ABDULLAH AKGUN HACI HISSARKAYA RIZELI OTELI
GIRESUN

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

ELT SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

MALAZGIRT, 12/3/[1964?]

KIBRISTA MAHSUM TURK KARDESLERIMIZE KARSU UC AYDIR
DEVAM EDEN VE PEK BITECEGE BENZEMEYEN RUM
KATLIAMI KALBIMIZDE DERIN YARALAR ACAN SABRIMIZI
TUKETMISTIR TARIHE SEREF VEREN MALAZGIRT INONU
DUMLUPINAR GIBI BIR COK ZAFERLER KAZANAN
ALPARSLANLARIN FATIHIN BARBAROSUN ATATURKUN
TORUNLARI BIZLERI ARTIK KIBRIS ZAFER BEKLEMEDIR
GONULLUYUZ HURMETLERIMLE..HASAN AKYOL..KL
AYNENDIR.....

BCA. 030.01.38.228.5

TELGRAF

ELT SAYIN ISMET-INONU BASVEKILANKARA

C KALE, 13/3/[1964?]

TURK EVLADI OLARAK DAMARLARIMIZDAKI KANDA
MEVCUT KUDRET VE KUVVETLE KIBRIS'A GONULLU
OLARAK GITMEK VE BASARI GOSTERMEK ICIN E
[MI]RLERINIZI BEKLER SAYGILARIMI SUNARIM

JCS

ADRES FEVZI PASA MAHALLESİ KUYU SOKAK NO 2[0?] C
KALE ASLEN KONYALİYİM SULEYMAN KIRBAS

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

ELT. SAYIN ISMET INONU ANKARA

OF, 12/3/[1964?]

961 SENESİNİN ALTINCI AYINDA ASKER OLARAK KIBRISA
GİDİP ORADA VATANI VAZİFEMİ BİTİRMİŞ BİR GENÇİM HER
YERİNİ HARFİYEN BİLİRİM GONULLU OLARAK EN KISA BİR
ZAMANDA EMİRLERİNİZİ BEKLERİM HURMETLER NURİ
KUCUKAKYUZ YENİHAYAT LOKANTASINDA USTA

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

SAYIN . ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

MANAVGAT, 13/3/964

KURACAGIM SIVIL EKİPLE KIBRISA GONDERMENİZİ
SAYGILARIMLA ARZ==+ Manavgat M. KEMAL GUZEL==+ COL
SIYIN . ISMETİNONU BASBAKAN ANKARA ==+ KURACAGPM
SIVIL EKİPLE KIBRISA GONDERMENİZİ SAYGILARIMLA ARZ
=+MANAVGAT M. KEMAL GUZEL=++

B.A. Belgeler

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

LLT SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

KARAKOSE, 12/3/[1964?]

RADYONUN KATLIAM HBERLERI ZURIH VE LONDRA ANLASMALARINA GORE MUDAHALE HAKKIMIZI DOGURMAKTADIR KANAATINDEYIZ BIRLESMISMILLETLERIN BIR UYESI OLARAK KOREYE BIR [okunamadi] ASKER CIKARMAKTAN CEKINMEYEN BIZLERE KARSY DIGER UYELERIN TUTUMU HATTA MASRAF MEVZUU ILERI SURMELERI SAMIMIYETSIZ KLERINI IFADE ETMEKTEDIR TURKUN ZULUM ICINDE YASAMAKTANSA OLMEYI TERCIH EDEN BIR MILLET OLDUGUNU HATIRLATIR ELLERINIZDEN OPERIM AVUKAT SERAFETTIN YAZICI KERIM MAHMUTOGLU NIYAZI ALPASLAN ISMAIL ALPARSLAN KAZIM GUC SALIH ZEKI OZDEMIR..KL AYNENDIR....

BCA. 030.01.38.228.5

TELGRAF

ELT SAYIN ISMET INONU BASVEKIL ANKARA

KASTAMONU, 15/3/ [1964?]

ZATIALINIZIN GECEMISTEKI VE HALEN HIZMERLERINIZ MUNASEBETI ILE EN AZ TURKLUK VE TURK MILLETINI SEVEN YAKINLIK DUYAN VE ONU MUDAFAA EDEN INSANLARIN FEVKINDE OLDUGUNUZDAN ASLA SUPHEM YOKTUR. TURKIYE CUMHURİYETI HUKUMETİNİN MESULİYETİNİ DERUHTE EDEN BASVEKİL OLARAK HER MEVZUDA OLDUGU GIBI KIBRIS MEVZUUNDA DA ISABETLİ

KARAR VE TAKIBETTIGINIZ POLITIKAYI TAKDIRDEN ACIZ BIR VATANDASINIZ DEGILIM ANCAK 13-14/3/1964. GNLERINDE TURKIYE RADYOLARININ VERMIS OLDUGU HABERLERDEN OGRENIYORUM KI KIBRISTA BULUNAN TURK SOYDASLARIMIZIN CAN VE MAL KAYIPLARI DISINDA IRZ VE NAMUSLARINADA TECAVUZ VAKI OLMAKTADIR ZATIALINIZE IZAHTAN VARESTEDIRKI BIR TURK OLMEYI MUKADDER TELAKKI EDER VE BUNA RAZI OLUR FAKAT IRZ VE NAMUSUNUN HALELDAR OLMASINA RAZI OLMAZ SAYET ORADAKI BULUNAN SOYDASLARIMIZ COK KOTU SERAIYETLER MUVACEHESINDE BOYLE BIR DURUMLA KARSI KARSIYA BULUNUYORLARSA ZATIALINIZDE DAHIL OLMAK UZERE BIZ BURADA HUZUR ICINDE DEGILIZDIR B[U?] MEVZUU BIR DEVLET MEVZUUDUR SAHISLARIN BU NOKTADA FIKIRLERININ NE DERECEYE VEYA NE DERECELERE KADAR NAZARI DIKKATE ALINABILECEGINI BILEMIYORUM ANCAK BEN ZATIALINIZI TENSIP VE TAKDIR EDEN BIR VATANDASINIZ OLARAK KIBRIS'TA VUKUU BULAN SOYDASLARIMIZIN IFFET VE NAMUSLARINA TECAVUZ HADISELERINI BIR TURLU HOS GOREMIYOR VE POLITIK MULHAZALARDA OLSA TASVIP EDEMIYORUM YUKARIDA ARZETTIGIM GIBI TURKIYE'DE YASAMASI MEVZUBAHIS DEGIL DUNYANIN NERESINDE OLURSA OLSUN MUSLUMAN CEMAATLAR VEYA SAHISLAR OLUMLERINE RAZI OLURLAR NAMUS SEREF VE HAYSIYETLERININ PAYIMAR OLMASINA RIZA GOSTEREMEZLER KIBRIS'TA BULUNAN SOYDASLARIMIZIN BUGUNKU DURUMLARININ BOYLE OLDUGUNU DEVLET RADYOSUNDA OGRENDIM ZAMAN ISYANDA BULUNMAMAK VE MUESSES DEVLET NIZAMINI MUHALLIN BOZMAMAK ICIN KENDIMI COK ZOR ZAPTETMEKTEYIM TURKIYE CUMHURİYET I HUKUMETININ HER HALUKARDA PAYIDAR OLMASINI ARZU EDEN BIR VATANDASINIZ OLDUGUMDAN ASLA TEREDDUT ETMEMENIZI VE DAIMA ATATURK ILKELERINE BAGI ZATIALINIZIN ICRAATLARINIZI TASVIP EDEN BIR VATANDASINIZ OLDUGUMA ANCAK DUYMUS OLDUGUM MILLI BIR ACININ NETICESI OLARAK BU TELGRAFI YAZMAK CURETINDE BULUNDUGUMU BILMENIZI ARZU EDER

B.A. Belgeler

BILVESILE HURMETLERIMLE ELLERINIZDEN OPERIM + IHSAN
CANER

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

SAYINISMET INONUBASBAKAN ANK

BALIKESIR, 15/3/[1964?]

KIBRISTAKI TURK SIYASETINI BUTUN DUNYAYA
KABULETTIREN SIYASI MUHARETINIZDEN DOLAYI SIZI
MERKEZ ILCEN TESKILATI NAMINA TEBRIK EDER
TURKMILLETININ BASINDAN EKSİK OLMAMANIZI ULU
TANRIDAN NIYAZ EDERİM C H P MERKEZ ILCE BASKANI RIZA
TANER

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

SAYINISMET INONU BASBAKAN ANK

BALIKESIR, 15/3/[1964?]

KIBRIS DAVASINDA TURKLUK SEREFIMIZE YAKISIR
DAVRANISINIZDAN VE HAYIRLI NETICESINDEN DOLAYI
TEBRIKLERIMI SUNAR UZUN OMURLER DILERİM MEHMET
TOPRAKCI GUNDOGANMAH 3 ENGINOKNO 4 BALIKESIR KL
BALIKESIR

JCS

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

ELT SAYINISMET INONU BASBAKAN ANK

BALIKESIR, 15/3/[1964?]

DUNYAYI UCUNCU BIR CIHAN HARBINE SURUKLETECEK
OLAN KIBRIS DAVASINDAKICIHANI KENDINIZE HAYRAN
BIRAKAN TUTUMUNUZU NACIZ TAKDIRLERIMLE TASVIP
EDER SIZE VE MESAI ARKADASLARIMIZA TESKILATIMIZ
[?]INA EN DERIN SUKRANLARIMIZI SAYGI ILE SUNARIZ
C H P IL BASKANI NADIR SERPEN

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

SAYINISMET INONU BASBAKAN ANK

BALIKESIR, 15/3/[1964?]

KIBRIS DAVASINDAKI ISABETLI TUTUMUNUZLA TURKLUK
VE BUTUN INSANLIK ICIN EN OLUMLU SONUCU
HAZIRLAMANIZDAN DOLAYI BALIKESIR IL GENCLIK KOLU
KONGRESI ADINA TEBRIK EDER EN DERIN SAYGILARIMIZI
SUNARIZ KONGRE BASKANI NIHAT KOSOVA C H P
BALIKESIR

B.A. Belgeler

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF

ELT. ISMET INONU BAS BAKAN – ANKARA

ADILCEVAZ 27/3/1964[?]

KIBRISTA CEREYAN EDEN CIRKIN OLAYLARA HER GUN AYRI BIR YENISI EKLENMEKTE NAMUSU ICIN YASAYAN IRKDASLARIMIZIN NAMUSLARINA BILE EL ATILDIGI BIR HAKIKATKEN AYLARDAN BERI SABIRLA TAKIP EDILEN BU OLAYLARA ARTIK SON VERILMELIDIR. VATAN VE NAMUS ICIN YASAYAN BIR MILLETIN GOZLER ONUNDE NAMUSLARILE OYNAYARAK SEREF VE HASQIYETLERININ PACAVRAYA CEVRILMESI VE HURRIYETLERININ YOK EDILMESI HUR YASAMIS VE HUR YASAYAN MILLETIMIZIN KALPLERINDE BIR YARA OLARAK KANAMAKTADIR KANAYAN YARAMIZIN TEDAVISI ICIN TURK MILLETININ SABRI TUKENMISTIR BU MILLET TARHI BIR SAHSIYET OLARAK SIZE GUVENIRKEN SANLI ORDUMUZDAN ZAFERLERINE BIR YENISINI EKLEMESINI BEKLEMEKTEYIZ. ADILCEVAZ OGRETMEMLER DERNEGI

BCA 030.01.38.228.5

TEBRİK TELGRAFI

ELT LUKS SAYIN ISMET INONU DEVLET BASKANI ANK

KIBRISTA DAHA NE VAKTE KADAR ASLANI FAREYE BOGDIRACAKSINIZ AVUKAT MEHMET TOLON

JCS

BCA 030.01.38.228.5

TELGRAF
ELT SAYIN INONU BASBAKAN ANKARA
BURDUR 19/3/64

KIBRIS OLAYLARINI SABIR VE SUKUNETLE IZLEYEREK AZIM VE SEBATLA TAKIP NETICENIZ ILK HEDEFINE ULASTIRMISTIR BU GIBI SIYASET ALANINDAKI IDARI HAREKETLERINIZI DUNYA DEVLETLERINCE TAKDIR EDECEKLERINE EMIN BULUNMAKTAYIM SONUNUNDA HAYIRLI VE BASARILI OLMASINI TANRIDAN DILER HURMETLERIMLE ELLERINIZDEN OPER HOZAT J K EMKELI SABRI OZSUNAR ... KL ANKARA

BCA 030.01.38.228.6

DR. ALI IBRAHIM
288 Murdoch avenue
Noranda Quebec
Canada
21 Mart 1964

Muhterem Paşam,

Bu mektubu yazmak cesaretini gösterdiğimden dolayı özür dilerim. Kıbrıstaki Türklerin durumunun bugün gittikçe daha çok kötüleştiği bütün dünyaca aşikârdır. Bir misâl olmak üzere size kendi köyümü ve köylülerimizin durumunu anlatmayı münasip buldum. Çünkü elimden başka şey gelmez.

Malya (Bağlarbaşı), Limasol kazasında 1000 nüfuslu bir Türk köyüdür. Ocak ayının soğuk bir gecesinde civardaki birkaç küçük Türk köyünün halkı da canlarını kurtarmak için Malyaya hicret etmişlerdi ve Malya halkı onları da bağırlarına basarak yerleştirmişlerdi. Bu insanlar hiçbir kimseye karşı bir suç işlemiş değil[dir?] Ancak can ve mallarını korumak için birkaç tüfek sahibi olmuşlardı. Şubat ayı içinde tedhişçiler

B.A. Belgeler

Malyayı muhasara ettiler. Muhasara esnasında İngiliz askerlerinin helikopterle indirdikleri yiyeceklerle geçiniyorlardı. 7 Mart 1964 de tedhişçiler köye her taraftan ateş açmağa başlamışlar ve 4 gün uğraştıktan sonra Türklerin silâhlarını toplamağa muvaffak olmuşlar ve 6 kişiyi öldürmüşler. Yaralı sayısının ve mal kaybının ne kadar olduğunu bilmiyoruz. Tüfekleri topladıktan sonra halkı serbest bırakacaklarını tahmin ediyorduk. Fakat bugün aldığım 13 Mart tarihli mektuptan anlaşılıyor ki bütün halkı köyün mektebine sürmüşler ve orada soğuk odalarda günlerce bekletiliyorlar. Köy mektebine hapsedilen bu insanları şimdi budama ve sürme isteyen bağları bekliyor.

Bu hadiseler adanın birçok yerlerinde devam ediyor. Kırk beş yıl evvel İzmirde Rumlara verdiğimiz dersi tamamen unutmuş görünüyorlar. Bu içine düşürüldüğümüz kötü durum karşısında tek ümidimiz sizsiniz. Halkımız ancak sizin kutretinizle tekrar insan gibi yaşamak hakkı bulabilecek. Bunu esirgemeyeceğinizden eminiz. Ulu Tanrıdan size sıhhat ve uzun ömürler temenni eder, ellerinizden öperim.

Hürmetlerimle,
Ali İbrahim

BCA 030.01.8.45.20

11.4.1964

Kanada halkı namına sizden Kıbrıs meselesini iyilikle halletmenizi ve sivil vatandaşlarımızın masum hayatlarını kurtarmanızı rica ediyoruz. Bütün ayrılıkları bertaraf ederek Kıbrıs milletinin birbirini kardeşçe kucaklamasını istiyoruz. Herşeyden üstün olan Tanrıyı kızdırmayalım ve tahrik etmeyelim onun arzularına göre yaşayalım.

Eddie Rodriguez ve Kanada Halkı

PETER NICAS & CO.
REAL ESTATE SINCE 1906
110 S. DEARBORN ST. ROOM 1114
CHICAGO 3. ILLINOIS

JCS

11, April 1964.

The Honorable Ismet Inonu
Premier of Turkey
Ankara, Turkey.

Dear Sir:-

May I take this opportunity to express the great esteem I have for you and to tell you that in my belief you are the best man the the Fatherland has.

To my mind the people living on the shores of the Mediterreanean Sea should be called the Mediterreanean people. They are of the same fabric and represent the waves of humanity which have been constantly moving back and forth. It was on the shores of the Aegean Sea that the civilization which we have today was both conceived and perfected. While there are not many business and professional people in this group, yet it was these people who have given us the progress we have today and the most of them have been born on the shores of the Aegean.

If you will permit me, I should like to suggest that should you extend your hands from both sides and let all barriers down, even the tariffs, it would be possible to bring back those glorious days of the past which would be great benefit to all humanity.

Trusting this suggestion will meet with your approval, I remain

Respectfully yours,

Peter Nikas
Post Office Box 1419
Chicago 60690, Illinois.

B.A. Belgeler

BCA 030.01.8.48.23

22 nd April, 1964.

The Honourable Prime Minister of
Republic of Turkey,
ISMET INONU.

Sir,

(1) The Christian orthodox Community of all Saints, Camden Town London N.Y.L, feel it to be their duty to express to you their deep concern, at the tragic situation, in which the Orthodox Patriarchate of Turkey, is now placed.

(2) It is needless to record to your Excellency that the “status quo” of the Oecumenical Patriarchate, was fully recognised by the very wise rulers of the Tuekish State, since the year 1453 because the world famous leaders of the turkish nation throughout the past centuries fully realised that the protection which hye afforded to the eoumenical Patriarchate was not alone, good stability for the Turkish nation but was in accord with the best principles prevailing in international affairs.

This constituted a justifiable pride in the Turkish nation, that she protected the spiritual leaders of ane third of Christendom, of present events, an unwise cause were followed, with no good consequences to all concerned.

Because we feel strongly that your political experince and personal wisdom will do much to avoid any unfortunate outcome we are send this [okunamadi], for your Excellency’s conseration, we are

Yours sincerely.

E. Tellalis
Arch. G. Teacher...

Chairman of the Council

JCS

Rector of "All Saints" Community
Orthodox Church Community

Londra, Camden Town Hristiyan Ortodoks Cemaatı Türkiyedeki Ortodoks Patrikliğin trajik durumundan dolayı duyduğu üzüntüyü bildirmek ister. Dünya Ortodoks Patrikliğinin "statü ko"sunun Türk devletinin liderleri tarafından 1453 yılından beri tanınmış olduğunu belirtmek isteriz. Bu durum Türk milletine hristiyanlığın ruhani liderliğini koruduğundan dolayı gurur vermekteydi fakat şimdiki olayların tesiri altında akılsızca bir gaye peşine düşülmeyeceğini sizin siyasi tecrübelerinizin ve zekanızın teessür yaratıcı neticelere sebebiyet vermiyeceğini ümid ediyoruz.

BCA 030.01.43.255.6

TELGRAF

SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA

ANKARA – 6/5/1964

KIBRISTA HAKLI DAVAMIZIN SEREFLİ BİR NETICEYE ULASABILMESINI SAGLAMAK YOLUNDA ANAVATAN HUKUMETININ AZIN VE KARARINI ACIKLAYAN BEYANATINIZ DORT AYDAN BARI TURK HAKLARINI MILLI SEREF VE HAYSIYETIMIZI CANLARI PAHASINA KAHRA MANCA KORUYAN MUCAHITLERIMIZE VE ONLARIN YANI BASINDA HER TURLU ZULUM VE MAHRUMIYETE GOZ KIRPMADAN GOGUS GERMIS OLAN [KI]BRISTURKUNE YENI IMAN VE KUVVET VERECEK TURKU EZMEK ISTEYENLERI [DE]RINDEN DERINE DUSUNDURECEKTIR

MILLI SEREFIMIZLE ANAYASA HAKLARIMIZLA HAYAT VE VARLIGIMIZLA OYNAYANLARIN KARSISINDA MUCADELE NE KADAR UZUN SURRERSE SURSUN KAHRAMAN VE CEFAKAR KIBRIS TURKU SONUNA KADAR DIRENECEK VE HAKLARINI KORUYACAKTIR. HER GECEN GUNLE HAKLARIMIZIN

B.A. Belgeler

TAMAMEN TEMINAT ALTINA ALINACAGI MUTLU GUNLERE
YAKLASMAKTA OLDUGUMUZU GORMEKTEYIZ. KALBI
BIZIMLE CARPAN ULU TURK MILLETINE VE DEVLETINE
SAHSINIZDA TESEKKUR EDER MINNETLERIMIZI SUNARIZ

RAUF DENKTAS
TURK CEMAAT MECLISI BASKANI

BCA 030.01.8.45.30

Artur Krause 7812 Bad Krozingen, den 10.5.1964
Josef Str. 24
Bundesrepublik Deutschland

Herrn I n ö n ü ,
Ministerpräsident der Republik Türkei,
Ankara

Sehr geehrter Herr Ministerpräsident !

In weiten Kreisen Deutschlands wird es sehr bedauert, dass der amerikanische Senator Fulbright sich erlaubt hat, der Türkei vorzuschlagen, die Landeleute von Zypern abzuziehen.

Amerika ist ein unverschämtes Land. Es arbeitet mit England zusammen nur engerechte Pläne aus und kümmert sich dann nicht um ein Land, wenn es bedroht wird.

Amerika und England streben genau wie die Sowjete die Weltherrschaft an.

Zu unserer aller Glück haben die Sowjets einen Gegner bekommen, nämlich Rot-China.

Wir müssen alle daran arbeiten, dass auch England und Amerika Gegner bekommt.

Vielleicht wird Amerika einmal dadurch unfähig gemacht, dass im eigenen Lande eine Revolution ausbricht. Es dürfte kein Land auf der Welt geben, welches nicht an diesem Ziele mithilft.

JCS

England ist noch hinterhältiger. Dieses Land erlaubt sich, an 46 venschinedenen Stellen in der Welt Militär aufzustellen und die Länder dort zu unterdrücken.

Hat denn überhaupt ein Land das Rechty, sich freie Demokratie zu nennen, wenn es sich nur auf militärische Gewalt aufbaut? Nein!

Darum wollen wir alle hoffen und daran arbeiten, dass diese zwei Länder den nächsten Krieg verlieren.

Gehen Sie nicht von Zypern!

Mit vorzüglicher Hochachtung

BCA 030.01.8.45.35

Mustafa Halil : Londra 28.5.64

Kıbrıs'ta Girit gibi elden gidecek Yunanlılar Kıbrıs'a çok büyük bir kuvvet ve silah yığıyor. İş işten geçtikten sonra Türkiye müdahaleye kalkışsa dahi diğer Devletler buna mani olacak ve bu şekilde Kıbrıs elden gidecek. Türkiye'nin de aynı şekilde Kıbrıs'a büyük bir kuvvet sokmalı ve papazın önüne [okunamadı] geçirilmelidir. Bunu Yunanistan gibi açık yapılamazsa kuvveti gizli bir şekilde göndermeli ve Birleşmiş Milletleri artık istememeli, çünkü onlara düşen vazifeyi yapmadılar.

BEYLET ARAŞTIRILARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

(1)

18064

اقتباسی یا غیر نقیصه استیضاحی از طرف آقا

اقتباسی است از این خطراتی که بر طایفه نواحی بازمیورده می شده و نیز در نظر بیللیک
 بر طایفه نواحی چونکس بنده او نه اوج یا شریک اوله و غلوه ایینه ایدیردم
 چونکه ایدیرلردا ایشیدیردی سنه ۸۷ یا سنه ۸۸ یا سنه ۸۹ یا سنه ۹۰ و دوشیم
 آنک این خطراتی که بر طایفه نواحی ایشیدیردی سنه ۸۷ یا سنه ۸۸ یا سنه ۸۹ یا سنه ۹۰
 بر یونان حکومتی بود قیام کن قایم قیام اولورد و اولطمانه اید
 یونان حکومتی کرده عسکر حقا نمانی یا شید سیدی و یادیشا کرده
 یا شکی بیلدی دی یادیشا برید سنک سولید سیدل کن حقا سیده پیورد
 بهر وقت اوله آینه آلوم نیتیم اوله وقت کی نوقت صوب این نرکلی
 قیامه ایجه عسکر حقا دی د یا یاز کن حوکه کشی نرکلی عسکر حقا دی
 لکه حقا قیامه قیام یونان کرده ایشغال آیدی و او وقت سائر یمللر
 نرکلی حقا ده روی دور سوره چونکه یونان آدای حارب ایدوب قازاندی و
 آسیر سینه ده اولردا اولدوقوا ایجه نرکلی دور اقل دیلر و یا نند قادی و
 حوکه طایفه کیمده ایینه کن نیتیم نرکلی لردی و شیمیده قیامه بود
 اولطمانه قیامه ایجه چونکه نرکلی حوکه حقا با قادی سائر حوکه
 قیامه سینه قیامه ایجه طایفه یونان سیدلر و موثاد سینه آدای قیامه
 حقا بر طایفه حقا سینه شیمیده حقا طایفه آیدر ۱۸۰۶

030	01		8	45	35
-----	----	--	---	----	----

DEVLET KUTUPHANESI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

عسكر حصار دی اوده حصار دیقارینه مهه ایوا کسینه هوجوما کورک آدانه
 بنه خاصا باش بو جباله بجه سگ سگ کیم ایلسیج حاله مجبور اولاده
 جانی قوطار ماه ایجه تسلیم اولسه سنه او واقعه هوجوما بیجول لکه سائر حوکومتلر
 سن قوما بجه و قیزدا کیم کیم بریوناه و اطانی اولاده کورجه مسانک هکومت
 ۸۰ بیلک شهید برافید لکه آدای اولدی کله شهید ۱۰۰ شهید برافا جالیه
 و آدای لیزده آلا اتم لیه جمل کورده بیوزنه کوره دیالک کور لیه نه یا یا یا
 بر لکینه مللکون آرقو آتیمیل جونی دوجو وزیر کورمه لره کورک
 یونانیسله کیم آشیطار اولماز کیم لیزله اولسوه آدای بیوک خوزان حصار
 یول حاله یا یا یزیم اولونه لکسه و او واقعه مجبور اولسوه سائر مللکون کور
 حقیق آیرسه شهیدی ده یزیر دستا به یونوزده خا بن آق ایت سه دکل یا لک
 کور لیه نه بنوه دونانته اله یولیتلن آدای بیلک لکه بزه بتوبه دونیا دوستانه
 د اوناه خوز قانم داوه حفرانده مامدا لک لیزیم بشه کیم بر عهده وه ده حیفام
 ده و ججه جمیع دینیر اکر کور لیه امام ایسه ادراسی بیلیم

۸۱۰۰۶۴

مخلص حیل

کونتر اولیونان کورک

و بو یازد بجه آجیلدما سن کور لیه خزه لارینه کوریه کلیم

030	01			8	45	35
-----	----	--	--	---	----	----

B.A. Belgeler

BCA 030.01.8.46.5

Ankara, 16.6.1964

Sayın Atıf S. Aktar,

Sayın Başbakan vasıtasıyla Kıbrıs Türklerine ulaştırılmak üzere gönderdiğiniz \$ 153.22 alınarak T. Kızılay Cemiyetine şartlı olarak yatırılmıştır.

Buna ait banka döviz bonusu ve bağış makbuzu ekte sunulmuştur.

Örnek davranışınız Sayın Başbakanımızı mütehassis etmiş, Stanford ve Palo Alto'daki Türklere teşekkürlerinin ulaştırılmasını benden istemişlerdir.

Sizlere iletir, bu vesile ile saygılar sunarım.

Başbakanlık

Hususî

Kalem Müdürü

838 Trenton Drive
Sunnyvale, Calif.,94087
U.S.A.

838 Trenton Drive
Sunnyvale, Calif., 94087
U . S . A .

3. Haziran. 1964

Sayın Bay İsmet İnönü, Başbakan
Türkiye Cumhuriyeti, Başbakanlık
Bakanlıklar, Ankara
Türkiye

Pek muhterem beyefendi:

16. Mayıs. 1964, Cumartesi gecesi, Stanford Üniversitesinde bulunan Türk talebeleri ve Palo Alto civarındaki Türk kolonisi bir araya gelerek bir "Türk Gecesi" hazırladılar. Evvelâ 150 kişilik bir yemek ve akabinde de, 4 saatlik, film, konuşma, müzik ve millî danslı bir program Amerikalı dostlarımıza takdim edildi.

JCS

İlişik, şahsınıza ödenmeli, \$ 153.22 çek, masraflar çıktıktan sonra geriye kalan kârdır. Geceyi hazırlamakla vazifeli komite mensupları bu meblağı Kıbrıs Türklerine göndermeğe karar verdiler.

Bu yekünün karşılığının Kıbrıs Türklerin iletilmesi için yardımınızı rica eder, bilvesile saygı ve selâmlarımızı göndeririz.

Stanford'daki Türk
Talebeleri ve Palo Alto
ve civarındaki Türk
koloni adına

Atıf S. Aktar

BCA 030.01.8.46.6

17-Haziran-1964
Hove-Sussex
ENGLAND

Mustafa Shevkı LUSİGNAN
197th CHURC Road
Hove-Sussex
ENGLAND

Sayın Bay İsmet İnönü
Türkiye Başbakanı
ANKARA

Türkiyenin Kıbrıs davasında takip ettiği yolu, bir Kıbrıs meselesi vücut bulduğu tarihten itibaren en hararetli bir şekilde destekleyen , KIBRIS LUSİGNAN kral ailesinin son ferdi olarak sizi hürmetle selamlar ve aşağıdaki hususları arz ile şeref duyarım.

1- Türkiye Kıbrıs davasında Kıbrıs'a sahip olma hakkına maliktir. Bu gerek tarihi ve gerekse içtimai münasebetler sebebiyle hakkıdır. Türkiyeye bu hak Osmanlı İmparatorlugunun 1571 de Kıbrıs ı fethi ile başlar.

B.A. Belgeler

2- Osmanlı donanması ve askerlerimiz Kıbrıs'ın fethinde ki büyük kahramanlıkları Kıbrıs ın Turkiyenin olma davasını kesin olarak tescil etmiştir.

3- O tarihte Limasoldaki çıkarmaya büyük dedem JOHN'ın osmanlılar tarafını iltizamile "LUSİGNAN" lar o tarihte de Türkiyeyi ve Türklerin Kıbrıs taki haklarına hürmet etmişlerdir.

Osmanlı sultanının fermanları ilede LUSİGNAN ailesi İzmirde 1878 e kadar ıkamet etmişlerdir. Büyük ninem Prenses Helene Rouse de Lusignan müslüman olmuş ve Meryem adını alarak kaptanıderya Urfalı gemici Ali Paşa ile evlenmiştir ve bu tarihten itibaren LUSİGNAN lar Türk ve Müslüman olmuşlardır.

Bu Durumun IşığI Altında Aşağıdaki Hususları Zatı Alinize Arzı Vazife Bilirim.

- a) Londra ve Zurich anlaşmalarında Türkiyenin hakları, Türklerin hakları gösterilmisse de Bas Piskopos ve Rumların bu anlaşmalara riayet etmedikleri görülmektedir.
- b) Bu karakterdeki insanları ve siyaseti yakinen tanıdığım dan ilerde doğacak ihtilâfları sezen bendeniz Parisde Türk elçilik binasında Türk hariciyesinin kıymetli rükümlerinden [?] sayın Namık Yolga da hazır olduğuhalde şu tekliflerde bulunmuşum.
- c- Kıbrısta bir Kıbrıs hükümetinin kurulmasını ve Lusignan ailesinin haklarının yeniden tecellisini bir ideal olarak talep etmiş ve yardım istemişim.
- d- Kıbrısla LUSİGNAN ailesinin tapu ile sahip bulunduğu emvalin 3/5 hissesi şahsıma aittir. Ve bu emval (60 000.000) İngiliz lirası tutarında olup bu husus Lordlardan mürekkep bir İngiliz heyet tarafından tesbit edilmiştir. İşte, hem bu haklarımı Türkiye lehine kullanmak üzere terk ettim. Elçilikte tanzım edilen bir evraka imza koydum. Bu günde bu durumu tekrar zatialilerine arz ederim. Bu mevzuu Londra Büyük Elçisi iken Sayın Muharrem Birgi yede şifahen ve yazılı olarak arz ettim.
- Halen:
- e- Kıbrısta durumun karışık olduğu malumdur.
Bu duruma çare:

Kıbrısta her iki cemaatin muhtar idareler altında ve Kıbrıs Kuzey ve Güney belediyelerine ayrılarak bir Federasyon teşkili zaruridir. (Zatâlinizin düşünceleri ve siyasetile bu fikirdedir kanaatındayım.)

- f- Cemaatin muayyen zamanlarda yani her iki cemaattan muayyen zamanlar için seçilecek devlet ve hükümet başkanlık görevleri , Rumların başkanlık devrelerine isabet edecek devrelerde durum Türkler için buğünkünden farklı olmayacağı aşikardır.
- g- Bunun için başkanlığın bir Cumhurbaşkanına değil, Rumlarında ailevi durumum sebebiyle itiraz etmiyeceği, bir Prenslik veya krallık altında toplanması Federe devletlerin başvekilleri tarafından muhtar olarak idaresi elzemdir.

Ve bu Prenslik veya krallık a aileleri durumum sebebiyle seçilmem düşünülebilir.

- h- LUSİGNAN ailesinin Türk ve Müslüman son ferdi olan ben böyle bir mevkide Kıbrıs adasında istiklalleri uğruna çok ızdırap çekmiş Türklerin refah ve saadetlerini temin için şahsi maddi ve manevi imkânlarımla gayretle çalışacağıma inanmanızı rica ederim.
- k- Kıbrısın bu fomülle Salaha Sulh a kavuşması son çaredir.

Bu teklifi, Eski Kıbrıs kral ailesinin son ferdi, aynı zamanda bir Türk ve Müslüman olarak Türkiyenin Sayın Başvekiline arzımı uygun gördüm.

Derin saygılarımın kabulünü rica ederim.

Hörmetkarınız
kral ailesinin son ferdi

Kıbrıs

Mustafa Shevki LUSİGNAN

ADRES:
197th CHURCH Road
Hove-SUSSEX
ENGLAND

B.A. Belgeler

BCA 030.01.8.46.8

5084

ZCZC 1704 NXA1084 C1912

NICOSIA 34/33 20 1005

SAYIN BASBAKAN INONU ANKARA

BASKIYLE KIBRIS TURKUNUN BASINA GECENLER HALKIMIZI
FELAKETE SURUKLEDILER SIMDI ANAVATANI ATESE ATMAK
ISTIYORLAR ATATURKUN YURTTA SULH CIHANDA SULH
PRENSIBINI CIGNETME YECEGINIZE INANIYORUZ
TOPLANTIMIZ SAYGI BAGLILIK BILDIRIR DALI TURK HALKI
KIBRIS [20/6/1964]

BCA 030.01.8.46.13

Mr. Inonu,
Prime Minister of Turkey
Main Post office
Paris, France

30 th June 1964.

Your Excellency,

Your Excellency's statement, printed in todays News-Papers that "Turkey will claim the Greek Islands that lie off her shores" may be a coincident, but it may also betaken from my memorandum sent to your Excellency through your Embassy the 12, 1. 64,- or directly the 27 th 1, 1964, in which I refered to a similar memorandum sent to your foreign minister Mr. F. Kopulu the 10 th of August 1956!

I am sorry, your Excellency being in London did not give me an audience to discuss this idea with its author; the more, I gave therin the most detailed execution and wrote much about the future development of these Dodecaneese Islands, which will prove not only necessary but also most favourable for them and the Turkish Cipriots replaced therein.

I studied this problem carefully and I am absolutely sure that the whole idea is the ONLY ONE which would give in the future the best

JCS

results and relations with Greece. The 8 year past prove that. Surely there is nothing more valuable than a good idea. Our whole progress depends on that. And as I made a condition, I have to ask your Excellency to find out the truth of my statements.

I must ask you Sir to do so, for till today I have not received an affirmation from your secretary. But your embassy acknowledged the receipt.

If I am allowed to make only ONE MORE suggestion....
Your Excellency, please, make the Greeks land in Cyprus, which they by their excitement, may do,- -if provoked. At the same moment land your troupes on Samos, the Dodecaneese Islands, even on Lesbos. The more you hold, the better condition you will get Sir.

But, if your Excellency thinks it better, to divide the Island of Cyprus instead, May I most humble ask you Sir, to read my whole memorandum and I am sure you will agree to my vision.

Intuition and Vision are more relyable about future events, than facts or Guesswork.

I sign your most faithfully

Leon Bulowski
Polish Staff Major.

38 Bergholt Crescent
London, N. 16. Tel:STA 9548

BCA 030.01.8.46.25

5048 ZCZC 1728 NXA936 LLNC510
PAPHO 106/105 8/9 0930V RD
1964

8 AĞUSTOS

SAYIN ISMET INONU BASBAKAN ANKARA
BUYUK DEVLETLERIN BASKISINA RAGMEN IKINCI CIHAN
SAVASINDAN TURKIYEYI KORUMASINI BECERMIS VE

B.A. Belgeler

DUNYANIN HAYRANLIGINI KAZANMIS LAN O SAMANIN
DEVLET BASKANI ZATI DEVLETLERININ BU GUN KIBRIS
HAKKINDAI TUTUMUNUZLA HAINLERIN VE HARISLERIN
YARATMAGA MUVAFFAK OLDUKLARI CEREYANA
MUKAVEMET EDEMEDIGINIZI GORMEKLE UZULUYORUM
HUKUMET OLARAK MİLLET VE FERT OLARA AKLİMİZİ
BASİMİZİ TOPLAMALİYİZ REALİST OLMALİYİZ HAKSIZ BİR
DAVANINPESİNDE OLDUGUMUZU KABUL ETMEK
BUYUKLUKTUR SİZİ İKİNCİ CİHANHARBİNİN MESLU HITLER
YAPMAGA CALISAN FENANİYETLİLERİN AGINA
DUSMEMENİZ İCİNİKAZ ZTMEGİ BİR VAZİFE BİLİRİM DAHA
DUN AGIZA ALINMAYACAK UFURLERİNE MARUZ
KALDIGINIZ İNSANLARIN TAHRIKLERİNE KAPILMAYINIZ
İNSANLARIN TAHRIKLERİNE KAPILMAYINIZ HORMETLERİNİZ
BİR İNSAN OLARAK SAMİMİYETİME İNANACAGİNİZİ UMIT VE
TEMENNI EDER SAYGILARIMISUNARIM

DR İHSAN ALI BAF KIBRIS

COL UFURLERİNE AYNENDİR

BCA 030.01.72.454.1

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKRA

SNR 48.

EDİRNE NE :1615. CK: 450. TR:1C/8/964 SAAT :17,17.

1-KIBRISTAKI SOYDASLARIMIZIN UZUN SUREDEN BERİ
CANİYANE TECAVUZLARA MARUZ KALMIS ,HEPİMİZİN
UZERİNDE DERİN BİR ELEM MEVZUU İDİ.

HUKUMETİMİZ VE SANLI ORDUMUZUN SON ALMIS
OLDUGU DİNAMİK TEDBİRLER HEPİMİZİN GOGSUNU
KIVANCLA KABARTMİSTİR. SABIRLA BEKLEDİGİMİZ
GÜNLERİ BASTA DEVLET REİSİMİZ HUKUMET BASKANİMİZ

JCS

TURKIYE BUYUK MILLET MECLISI CUMHURİYET SENATOSU
VE BILFIİL HAREKATI YAPAN SANLI HAVA KUVVETLERİMİZE
TESEKKUR ,TEBRIK VE BAGLILIGİMİZİ BİR KERE DAHA TEYİT
EDER SERHAT SEHRI EDİRNE,YASAYAN FATİHİN TORUNLARI
BİZLERE DE BU MUTLU MUCADELEDE SOYDASLARİMİZE
YARDIMCI OLMAK UZERE ON SAFLARDA YER VERİLMESİNE
MUSAADELERİNİZİ EDİRNE'LİLER ADINA ARZ EDERİZ.

EDİRNE'LİLER ADINA EDİRNE ESNAF
BİRLİK BASKANI
HASAN VATAN
EDİRNE'LİLER ADINA EDİRNE SOFORLER
DERNEĞİ BASKANI
MUSTAFA AKINCI

NOT: EDİRNE VALİSİNİN EMRİLE EMNİYET TELSİZLERİNDEN
YAZILMIŞ VE ALINMIŞTIR.

TLM SAATI :17,42

BCA 030.01.8.46.27

Monrovia, Liberia
August 10, 1964

His Excellency Ismet Inonu
Prime Minister, Republic of Turkey
Ankara, Turkey

Your Excellency:

Turkey's action in attacking Greeks' position on the island by jet fighters is legally justified in the interest of Turkish Cypriots, who are indiscriminately massacred by Greeks. Your government should not

B.A. Belgeler

abandon her legal, moral, obligations to defend her citizens otherwise it will be tantamount to eternal, disgrace and humiliation. Accept no compromise against your wishes neither permit "enosis" to be materialized. Cyprus is ethnologically not an entity of Greece; she is only claiming numerical and religious sovereignty.

Militarily weak as my government is, she could not tolerate such an affront and provocations engineered and perpetuated by Greece. There is no other alternative but to outright condemn her. I, together with all other freedom loving peoples of the world sympathize with your government. This is a personal view of the Cyprus question and not my government.

Your obedient servant,
John Williams

BCA 030.01.8.46.29

11.8.64

Hochgeehrter Herr Ministerpräsident !

Mit Sorge und tiefer Anteilnahme für Ihr Volk, insbesondere für die Türken auf Zypern sehen, lesen und hören wir, wie sich die Spannungen auf Zypern zwischen dem türkischen und der griechischen Volksteil von Tag zu Tag verstärken und drohen, einen neuen Krieg zu entfesseln. Gleichzeitig erfahren wir, wie weite Kreise der türkischen Bevölkerung glauben, von ihren westlichen Verbündeten in Stich gelassen worden zu sein. Durch meinen Brief, Hochgeehrter Herr Ministerpräsident, möchte ich Ihnen und Ihren Volk mitteilen, dass alle unsere Sympatien auf Ihre Seite sind, das gilt sowohl für die ältere Generation als auch für die junge Generation, der ich angehöre. Auch wenn wir zurzeit Ihren bedrohten Brüdern auf Zypern nicht mit Taten helfen können, so sind wir doch alle, ich glaube Ihnen mit ehrlichen Gewissen so schreiben zu können auf der Seite der Türken, weil es einmal um die Gerechtigkeit und Freiheit Ihrer Landsleute auf Zypern geht und zum anderen, weil wir die Bündnisstreu Ihres Volkes auch wenn wir sie teilweise nur vom Hörensagen her kennen und seine stete Deutschenfreundlichkeit nicht

JCS

vergessen haben. Soweit ich durch das Lesen ausländischer Zeitungen informiert bin, trifft dasselbe auch für Ihr Volk möchte ich schließen. Mögen Gerechtigkeit, Freiheit und Frieden auf Zypern wieder einkehren.

Mit vorzüglicher Hochachtung

BCA 030.01.8.46.30

Hanne Nüsslein

848 Neiden, den 11 August 1964

Albr. Dürerstr. 1

Tel. 2457

Herrn

Staatspräsidenten Jnonü

der Türkei

A n k a r a

Hochverehrter Herr Staatspräsident!

Mit Schrecken lesen wir in unserer Heimat die Berichte über Zypern. Es ist uns unverständlich, dass ein Mann, wie Erzbischof Makarios, seit Monaten das Morden duldet.

Jahrhunderte haben die Bewohner Zyperne zusammen gelebt und gearbeitet. Viele meiner Landsleute haben Verständnis dafür, dass Sie zum Schutze Ihrer Landsleute in das Geschehen eingegriffen haben. Wir Deutsche haben nur Ablehnung für diesen Geistlichen, der nicht mehr würdig ist, Bischof zu sein. Du sollst nicht töten, dieses Gebot kent dieser barbarische Gernegross nicht mehr.

Herr Staatspräsident, helfen Sie Ihren Landsleuten und gebrauchen Sie die Sprache, die allein Herr Makarios versteht. Schützen Sie Ihre Landsleute vor diesen Mörder.

Seien Sie versichert, dass alle Menschen, die guten Willens sind, auf der Seite der türkischen Minderheit stehen.

B.A. Belgeler

Ich darf Ihnen als kleiner Mann viel Glück und Gottvertrauen für die nächste Zeit wünschen und hoffe, dass Sie Ihr schweres Amt noch lange zum Wohle Ihrer Heimat führen können.

Mit vorzüglicher Hochachtung

BCA 030.01.38.228.10

QUESTIONS FOR HIS EXCELLENCY THE PRIME MINISTER OF
TURKEY [18/8/1964]

1.a) On the surface the reply of Mr. Papandreou cannot be regarded as encouraging. But I believe that the real test of this attitude will come at the Geneva discussions.

I would be reluctant therefore to arrive at a conclusion on the basis of the message only.

2.a) The Greek Government can certainly bring a decisive contribution to the solution of the Cyprus problem by adopting a positive and constructive approach in the negotiations and by using its influence in Cyprus to restore peace and order and to relieve the distress of the Turkish community.

3.a) The Geneva talks have not yet crystallized to the point where one can speak of concrete proposals or suggestions. The aim of these talks should be to harmonize the relations and the interests between the two communities in Cyprus and between Turkey and Greece themselves.

4.a) Mr. Acheson is not the mediator appointed by the Secretary General of the United Nations. I would not therefore think that he would envisage to go to Nicosia. We will certainly be delighted to see him in Ankara anytime.

5.a) The Soviet attitude towards the Cyprus problem and Soviet promises of military support for Makarios are no doubt of paramount importance

for NATO and for the United States as the leading member in the alliance. If NATO wishes to avoid the creation of a base for communist activities in the Mediterranean, all the members of the alliance should undertake a concerted action to this effect.

6.a) This is the same questions as questions 5.

7.a) The Turkish Government hopes that the United Nations peace-keeping force would see its mandate enlarged and thus its effectiveness in maintaining peace and order increased. The Greek Cypriot leaders are certainly mistaken if they believe that they can assault the Turkish community with impunity. If new attacks occur and the United Nations forces are incapable of preventing them, Turkey would have no choice but to continue to protect the lives of innocent Turks.

8.a) To save the Turks of Cyprus from being starved to submission or desperation the Turkish Government endeavours to remove to obstructions and harassments of the Greek Cypriots through the United Nations forces and insure that supplies of food and essential commodities reach the Turkish Cypriots without any hindrance. On the other hand Turkey is trying to obtain greater relief and rehabilitation aid from the international Red Cross and other international agencies

9.a) The Greek Cypriots are obliged to respect the present international status of the island and the Constution which is under the guarantee of Turkey, Greece and the United Kingdom. As long as there is no agreement for a new set-up, the Greek Cypriots cannot unilaterally reject the Zurich and London agreements which constitute the very basis of the existence Cyprus as an independent state. The Greek Cypriots would be well advised to bear this fact constantly in mind.

10.a) None.

QUESTIONS FOR HIS EXCELLENCY THE PRIME MINISTER OF
TURKEY

Aug.18. 1964

In the next four days I expect to see Greek government leaders in Athens, Mr. Dean Acheson in Geneva, Dr. Fazil Kuchuk and Archbishop Makarios in Nicosia.

1. What is the reaction of Your Excellency to the reply you received from Mr. Papandreu?

2. What steps can the Greek government take to help solve the Cyprus crisis rapidly and peacefully?

3. Is Turkey prepared to discuss the settlement on the basis of the Acheson proposals including the principle of enosis?

4. Would it be useful for Mr. Acheson to visit Ankara, Athens and Nicosia to discuss the situation with government leaders concerned?

5. What attitude should the United States and NATO take publicly towards Soviet threats against Turkey and the Soviet pledge of military support for the Makarios government?

6. What dangers would Soviet armed intervention in the Cyprus crisis represent to the free world, to the NATO and the U.S., to Turkey, Greece and Cyprus itself?

7. As a result of the Soviet pledge of support, Greek Cypriot leaders in Nicosia assured me yesterday--as they did mistakenly two weeks ago--that "Turkey would never dare to act now." Are the Greek Cypriot leaders again mistaken? Would Turkey act again, as it did ten days ago, if it were urgently necessary to save Turkish Cypriots from renewed heavy attacks?

8. What can Turkey do to save the Turks of Cyprus from being starved to submission or desperation by the present Greek Cypriot blockade? Could Turkey appeal to all civilized nations, parachute food supplies to some besieged Turkish communities and if urgently necessary--after due warning--proclaim an aerial counterblockade to close Greek Cypriot harbors, highways and other communications by air action?

JCS

9. The Greek Cypriot leadership assured me yesterday that they will not negotiate and will not accept any compromises, conditions or concessions. Is Turkey prepared to yield totally to Greek Cypriot aims and, if not, what more can Turkey do to achieve a just settlement before fighting begins again in Cyprus?

10. Does Your Excellency have any message for President Makarios and Vice-President Kuchuk?

George de Carvalho, Time-Life

Mideast Chief

B.A. Belgeler

BCA 030.01.8.45.7M

DERMOT KENNEDY
17 CARYSFORT AVE
BLACKROCK
CO. DUBLIN
IRELAND
FEB 26 1964

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
GİZLİLİK BÖLÜMÜ

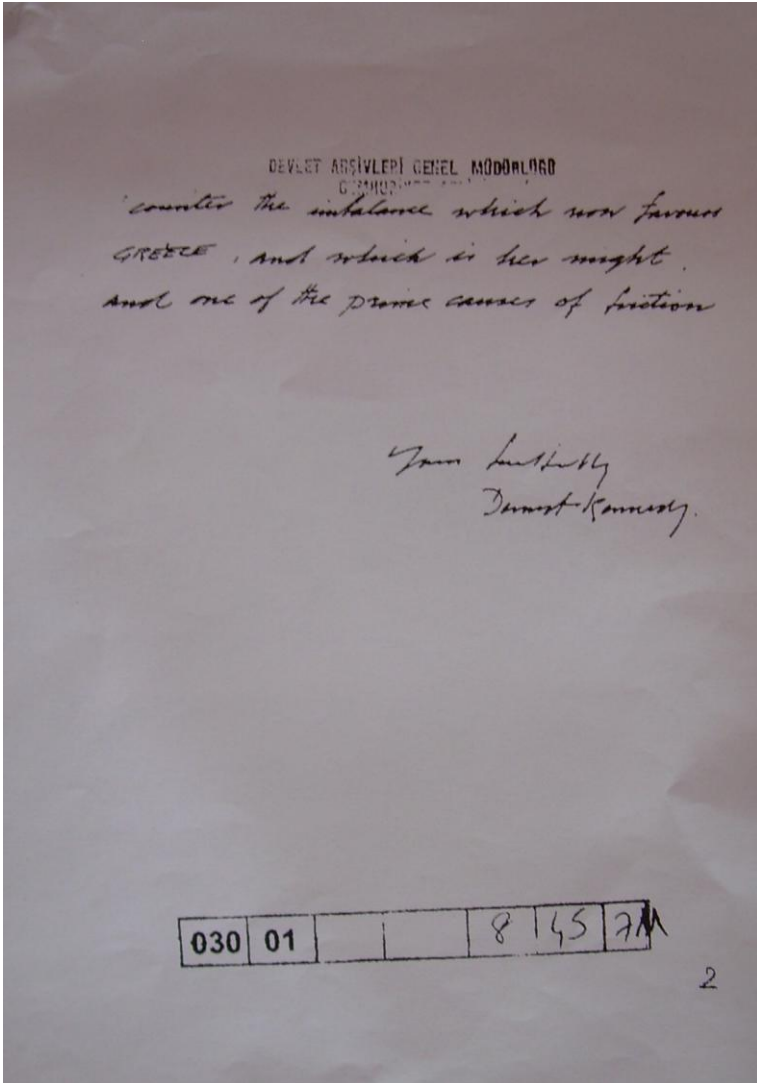
A-4

Prime Minister
May I be so bold as to suggest a means by which a peaceful co-existence might prevail in Cyprus.

It might even be possible to avoid now, with its terrible pain, misery, destruction and everlasting hates of two peoples who up till very recent times have lived in peace

Mr. Minister, announce to the world that the TURKISH GOVERNMENT are determined as of this very moment, to take a positive stand with regard to the plight of their nationals on the island of Cyprus by promoting and assisting an non-military citizen volunteer immigrant to take up residence on the island and thereby

JCS

DEVLAT ARSIVLEPI GENEL MODORL60

counter the imbalance which now favours
GREECE, and which is her might,
and one of the prime causes of friction

John F. Kennedy
Demost Kennedy

030	01			81457A
-----	----	--	--	--------

2

[26/8/1964]

28.8.1964

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Şube 1 den

telefonla saat 18.45

Türkiye Milli Gençlik teşkilatı basın bülteni

Çıkışından bu güne kadar Türkiyenin ve Türk topraklarının varolma, yokolma davası olarak kabul ettiği Kıbrıs konusunda aslında geleceği çok iyi hesaplıyarak buna göre hazırlanmış bir prensip üzerine hareket yerine geçici hal çarelerine politik vaadlere inanılarak günlük dış politika takibedilmesinin doğurduğu neticeleri üzüntü ile gören Türk gençliği;

Kendi çıkarları ve düşmanı kendi hududları dışında karşılama uğruna gerektiğinde bir insan hakları katilini kendi müdafaa eder görüldüğü ideallerin tamamen aksini uygulayan rejimleri tutan Amerika Birleşik Devletleri politikasını, idarecilerini Avrupa birliğini gerçekleştirmek ve meselelerini halletmek üzere kurulmuş olan lokal Uluslararası kuruluşların Kıbrıs konusundaki bilgisizliğini şiddetle takbih ve protesto ederiz.

2-Geleceğimiz için çok mühim olan böyle bir konuda tutumları göz önüne alınarak adıgeçen ülkeler ve kuruluşlarla olan bağlarımızın yeniden gözden geçirilerek gelecekte bütünlüğümüz için en faydalı olan bir ortama gidilmesini Türk Hükûmetinden talebeder.

3-Kıbrıs konusunadan olması muhtemel her türlü oldu bittiye karşı tedbir alınmasına ve bu konuda sonuna kadar mücadele edecek olan topyekûn biz Türk gençliğini yanlarda bulacaklarını ilgililere ve kamu oylarına bir defa daha açıklamayı görev bilir. 28/8/1964

İmza

Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı

Genel Başkanı

Nurettin Orhan Karataylı

Yazdıran: Polis Memuru

Mustafa Kayaoğlu

Yazan : Em. Gn. Md. Karakol Kom; Mua.

Kazım Gürsel

Leonard Galley

3 Hannover Süd.

Am Groswege 16

hannover, den 17. IX. 1964

An

die Türkische Regierung, Ankara.

Als Prophet, als Bote Christi, den ja auch Mohamed als Propheten und Messias anerkannt hat, schlage ich Ihnen vor, die türkischen Cyprioten aufs Festland zu holen und dort in Innerer Kolonisation anzusiedeln.

Das soll kein Entgegenkommen gegen Makarios sein, der es nicht verdient hat, sonderweine Wiedergutmachung des Versuches der Ausrottung der Armenier und der Vertreibung der Griechen aus Klein=Asien.

Schliesslich sassen diese Griechen mehr als ein Jahrtausend länger im Lande als die Türken.

Für die Übersiedlung und Ansiedlung würden Ihnen Gelgmittel zufließen, wofür sonon die Quäker sorgen würden.

Diese Entscheidung wird die zunächst befremden, acer für Sie und die Menschheit von Segen sein.

Français

Au Gouvernement Turc, Ankara

En prophète, Ambassadeur de Christ, qui est aussi reconnu par Mohamed comme prophète et Messia, je Vous propose de faire venir les Cypriotes Turcs au continent et de les, coloniser en colonisation interne.

Cela ne doit pas être vu comme gratifikation à Makarios, qui ne la Mérite pas, mais comie réparation de l'essai d'anéantir les Arméniens et de l'expulsion des Grecs de l'Asie Mineure. Ils avaient été dans ce pays plus de mille années plus longtemps que les Turcs.

Pour la transplantation et l'établissement Vous recevrez d'argent, ce dont les Quakers auraient soin.

B.A. Belgeler

Cette décision d'abord Vous surprendra, mais elle serait une bénédiction pour Vous et pour l'humanité.

English:

As a prophet, messenger of Christ, whom Mohamed has acknowledged as prophet and Messiah, I am to propose you to bring the Turk Cypriots to the continent and to help them to stay in Inner Colonisation.

This is not to be seen as an obliging to Makarios, who does not merit it, but as a recompensation for the attempt to extinguish the Armenians and for the expulsion of the Greek from Asia Minor. They were more than thousand years longer in the country than the Turks

For the moving and settlement you would get money, the Quakers would manage.

This decision will surprise you , but it would be e blessing for you and Mankind.

BCA 030.01.83.526.10

25/9/1964

Sayın İsmet İnönü
Başbakan

Batı Pakistan'dan PTT Genel Müdürlüğümüz aracılığı ile Zatı Devletlerine ulaştırılmak üzere gönderilmiş bulunan zarfı aynen takdim eder, en derin Saygılarımın kabulünü arz ederim.

İlişği:
1 zarf

Ferid Alpiskender
Ulaştırma Bakanı

JCS

Down with Nehru.
Kashmir belongs to Pakistan.

Down with Israel.
Palestine belongs to Arabs.

Down with Makarius.
Cyprus belongs to Turkey

We stand firm by your side in WAR and PEACE. Too Much time has been spent in peaceful negotiations which failed. Now hit hard for complete success. No risk of BIG Powers interference, they are busy somewhere else. World public Openion is against Makarius. These are History making events Occupy Cyprus in full. All is in your command. It was your 1914. You can have it now. Show a little more courage. Avail this Golden opportunity. It is your turn now

I pray for you a G R E A T
V I C T O R Y !

YOURS ETC:

(ALI ABBAS MESHADI),
General Secretary
DAR-UL-JEHAD
Pir Mekki Sahib, LAHORE
(WEST PAKISTAN).

IMPORTANT NOTE:-

Appeals are being made by this Association to all heads of Arab States including KASIR to favour CYPRUS-TURK-Muslims Cause.

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA RADYOSU

Saat:13.Haber Bülteninden

YUNAN HÜKÜMETİNİN TEBLİĞİ

Atina Radyosu bugün saat 13 Haber Bültenine başlarken aşağıdaki haberi vermiştir.

“Yunan Hükümetinin ilgili istihbarat mahfillerine bu ana kadar gelen gizli haberlere göre, uzun zamandanberi Türkiye hükümetince tasarlanmakta olan Kıbrıs çıkartma ameliyesi için önümüzdeki Paskalya Yortusu günleri kararlaştırılmıştır.

“Güvenlik Konseyi kuvvetlerinin Kıbrısta barışı iade için faaliyet halinde bulunduğu bu sırada, böyle bir teşebbüs her ne kadar iz’anla kabili telif değil ise de Yunan hükümeti her ihtimale karşı aşağıdaki hususları Yunan efkârı umumiyesine duyurmak ister:

“Yunan silâhlı Kuvvetleri her türlü ihtimali karşılamak üzere hazır ve tedbirlidir. Esasen programında da politikamız sarıh olarak belirtilmiştir. Barış taraftarıyız. Fakat taarruz halinde müdafaada bulunacağız.”

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA RADYOSU

11, Mayıs.1964

**KIBRISDA TÜRKLER İKİ YUNAN SUBAYINI ÖLDÜRDÜLER?.
BİR SUBAYI DA AĞIR YARALADILAR.**

Atina Radyosu, saat 22.10’da Yunan Millî Savunma Bakanı Garufalias’ın şu tebliğini yayınlamıştır:

“Kıbrısdaki Yunan askerî birliğine mensup üç subay (bir binbaşı ile iki yüzbaşı) bugün yanlışlıkla Mağusanın Türk kesimine girmişlerdir. Kendilerine yaklaşan dört Türk, ki bunlardan üçü askerî kıyafette biri de sivil idi, Yunan subaylarına hüviyetlerini sormuşlardır. Subaylar hüviyetlerini ibraz ettiği halde sivil giyinmiş olan Türk ateş ederek binbaşı ile bir yüzbaşmayı derhal öldürmüş, diğer yüzbaşmayı da ağır yaralamıştır. Ölümler ve yaralı Mağusa hastanesine kaldırılmışlardır.”

“Türklerin bu barbarca hareketi hiçbir nizam ve hukuk kaidesi ile bağdaşmaz. Bu olayla ilgili olarak Kıbrısdaki barış kuvveti nezdinde gerekli teşebbüslerde bulunulmuştur.”

BCA 030.01.71.453.10

ATINA RADYOSU

2.Mayıs.1964

Saat:13.Haber Bülteninden

Atina Radyosu, Haber Bülteninin başında aşağıdaki haberi vermiştir:

“Yunan hükümetinin dün gece geç vakit istihbar ettiğine göre, Türkiye, Türk-Yunan münasebetlerinin ve bu münasebetlerde halen hüküm sürmekte olan gerginliğin görüşülmesi için NATO Konseyini olağanüstü toplantıya davet etmiştir.

“Yunan hükümeti, Türkiyenin bu müracaatını öğrenir öğrenmez, derhal NATO nezdindeki daimî delege Ksanthopulos Palamas’a gerekli talimatı göndermiştir. Bu talimatta, Kıbrıs ihtilâfının özünün NATO Konseyinde müzakeresine Yunanistanın aslâ müsaade etmeyeceği, gerekirse VETO hakkını kullanacağı belirtilmiştir.

“Türk-Yunan münasebetlerinde hüküm sürmekte olan gerginlikle ilgili muhtemel ithamları ise Yunanistan rahatlıkla cevaplandırarak durumdadır. Zira bu gerginliği intaç eden teşebbüsler daima Türkiyeden gelmiştir. 1930 Anlaşmasının feshi, Patrikhane hakkında alınan tedbirler, bazı yurt dışı etme kararları ve vize anlaşmasının yürürlükten tek taraflı olarak kaldırılması gibi.”

“NaTO Konseyinin Türkiyenin bu müracaatı üzerine bugün saat 15.de toplanacağı bildirilmektedir.”

ATINA RADYOSU

15.Nisan.1964

Saat:21.30.Haber Bülteninden

MAKARİOS, KIBRIS HALKI KENDİ KADERİNİ TAYİN ETMELİ,
DEDİ.

Makarios bugün Atinada, Büyük Britanya Otelinde bir basın toplantısı tertiplemiştir. Önce Yunan hükümetiyle yaptığı temaslarda varılan sonuçları açıklamış, sonra da gazetecilerin muhtelif sorularını cevaplandırmıştır. Makarios başlangıçta şöyle konuşmuştur:

“Yunan hükümetiyle yaptığımız temaslarda maksat ve gayelerimizde tam bir ayniyet müşahede etmekle bahtiyarım. Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak vardığımız müşterek karar iki esasa dayanmaktadır. Evvelâ barışın yerleşmesi, saniyen de Kıbrıs meselesinin bütün milletlerce kabule mazhar olmuş demokratik prensiplere uygun tarzda hallidir. Bu milletlerarası demokratik prensipler nazara alınarak Kıbrıs halkına kendi istikbalini ve kaderini tayin etmek imkânı verilmelidir. Esasen Güvenlik Konseyi son kararıyla bu yolda es aslı bir adım atmış bulunuyor.”

“Türkler tarafından barış kuvvetinin işini güçleştirici roaksiyonlar gösterilmesi çok üzücüdür? Biz Türklerin azınlık haklarını görüşmek ve bunları teminat altına almak üzere müzakereye her zaman hazırız. Barış istiyoruz, fakat gerekirse hürriyetimiz için her türlü fedakârlığı yapmağa ve kurbanlar vermeğe de hazırız. Kıbrısta Türklerin çete faaliyetlerini birkaç saat içinde boğacak kudrette askerî kuvvetimiz ve polis teşkilâtımız mevcuttur. Temenni ederiz ki, Kıbrıs Türkleri hükümetimizin sabrını taşırmasınlar.”

Makarios yarın Kıbrısa dönecektir.

ATINA RADYOSU

13.Nisan.1964

Saat:23.45.Haber Bülteninden

YUNAN BAŞBAKANININ 10 MADDELİK DEMECİ

Atinada üç gündüneri devam etmekte olan Yunanistan-Makarios görüşmeleri bu gece sona ermiş, Yunan Başbakanı Papandreu 10 maddelik bir demeçle Yunan politikasının ana hatlarını açıklamıştır. Bu 10 madde özet olarak şöyledir:

1- Yunanistanın dış siyaseti, barış siyasetidir. Fakat tecavüz halinde müdafaa,.

2- Yunanistan Kıbrıs halkının (yani Rumlarının) haklı mücadelesinde kendilerine tam beraberlik vaad eder.

3- Londra ve Zürih Anlaşmalarının tatbik imkânı olmadığını hadiseler ispatlamıştır. Kıbrısı bugünkü çıkmaza bu anlaşmalar sokmuştur. Bu sebeple Kıbrısa yeni bir siyasî şekil bulmak zarureti vardır.

4- Makarios tarafından İttifak Anlaşmasının feshi, mevcut hakikî vaziyetin şeklî bir ifadesi mahiyetindedir. Esasen bu anlaşma yürümez hale gelmişti.

5- Kıbrısdaki milletlerarası barış kuvvetine itimadımız vardır. Bu kuvvetin görevi adada barış ve güvenliğin sağlanmasına yardımcı olmaktır.

6- Kıbrısdaki arabulucunun görevi, muvaffak olmamış olan eski siyasî şekil yerine yeni bir siyasî şekil aramaktır.

7- Bu şekil mutlaka demokratik olmalı ve muasır prensiplere uymalıdır. Ada halkının % 18'ini teşkil eden Türk azınlığına, kahir ekseriyeti teşkil eden Rumlarla aynı hakları bahşetmek demokrasi değildir. Adayı ekseriyet idare eder, Türklerin azınlık hakları da Birleşmiş Milletlerce garanti edilir.

8- Kıbrıs devleti tam manasıyla müstakil olmalıdır. İstiklâl mefhumu self-determination hakkını da ihtiva eder.

9- Arabulucu bir çözüm yolu bulmakta başarısızlığa uğrarsa Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna gidilecektir.

10- Yunan Hükümeti komşu Türkiye ile dostluğunu devam ettirmek hususunda fevkalâde bir arzu beslemektedir. Çünkü pek yüksek müşterek menfaatlarımız vardır. Bu menfaatları nazara alarak Yunan hükümeti tahriklerden daima kaçınmıştır. Fakat Türkiye'nin son zamanlarda Yunanlılar aleyhinde aldığı bazı tedbirler derin üzüntümüzü mucip olmuştur.

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA BASININDAN ÖZETLER*

...

[...] 19.Mart.1964 tarihli "Akropolis" gazetesi hulâsa olarak şunları yazmaktadır:

"Türkler, kendileriyle aramızdaki anlaşmaları feshetmek suretiyle bizi zorlamağa çalışıyor, ve bundan Kıbrıs konusunda lehlerine bir durum yaratacaklarını umuyorlar. Şunu iyi bilmelidirler ki, Yunanistan her türlü ihtimali karşılamağa karardır. Tazyik ve tehditle asla tutumunu değiştiremez. Çünkü Yunan talepleri tamamen haklı ve meşrudur. Türkiye'nin ise Kıbrıs üzerinde hiçbir hakkı yoktur. Çünkü Türkiye Kıbrıs vaktiyle İngilizlere satmıştır. Satmıştır, çünkü Kıbrıs bir Türk toprağı olmadığı gibi, Türklerce meskûn bir yer de değildi, Türkiye kendisine âit olmayan bir malı satmıştır."

"Kıbrıs meselesi aslında bir Yunan-İngiliz meselesiydi. Buna rağmen, memleketimizin gösterdiği iyi niyet sonucu, tavizlerde bulunuldu ve Türk azınlığına fevkalâda haklar ve imtiyazlar bahşedildi. Türkiye Kıbrıs konusunda daima menfî bir tutumla karşımıza çıktı. Unutulmamalıdır ki, Akdeniz bölgesinde etrafı dostlarla çevrilmiş bir ülke değildir. Bunu düşünerek bir an evvel kendine gelmelidir."

Atina gazeteleri, İskenderun havzasında Türk deniz kuvvetlerinin yaptığı tatbikatı büyük başlıklar altında vermektedirler. Bunlardan bazıları da, haberlerinde bu tatbikatı yeni bir blöf olarak

* Bu belgede Kıbrıs konusu dışındaki konularla ilgili haberler de yer almakta olup, konu dışı olduğu için bu kısımlara burada yer verilmiştir.

vasıflandırmaktadırlar. Bu cümleden olarak “Eleftheria” gazetesi tatbikat haberini şu başlık altında vermektedir:

“Türkler Allah Allah nidalarıyla Türkiyeye çıkartma yaptılar”

“Ta Nea” gazetesi ise birinci sayfasındaki büyük bir karikatürde Kıbrıs açıklarında balık avlamakta olan Türk deniz kuvvetlerini göstermektedir. Karikatürün altında şu cümle yazalıdır: “Türk donanması dördüncü defa olarak Kıbrısı kurtarmağa çıktı.” Karikatürde ağlarla balık avlayan Türk bahriye askerlerine, donanma komutanı “hiç olmazsa barbunyaya doyalım” demektedir.

Aynı tarihli “Ethnikos Kyriks” gazetesi de yorum sütununda, Türklerin ve İngilizlerin Kıbrıs'a gelmekte olan Birleşmiş Milletler kuvvetlerini tamamen müstakil ve Kıbrıs hükümetinden ayrı bir kuvvet haline getirmeğe çalıştığı ve bu kuvvetlerin adaya gelmesi işi tamamlanmadan önce Kıbrıs Rumlarını silâhtan tecrit etmek için gayret gösterdiği belirtilmekte, bu hususta Kıbrıs Rumlarının ve Yunan hükümetinin uyanık bulunması tavsiye olunmaktadır.

18.Mart.1964 tarihli “Eleftheria” gazetesinden:

“Kıbrıs'a Türkiye tarafından çıkartma yapılmadığı için Kıbrıs Türkleri büyük hayal kırıklığına uğramışlardır. Türklerin bir çoğu, İnönüyü ve hükümetini “hiyanetle” itham etmektedirler.

İnönüyü “hain” olarak vasıflandırdıkları için bazı Türk asilerinin geçen cumartesi günü katledildiğine dair haberler vardır.

Öte yandan Türkler arasında büyük sefalet hüküm sürmektedir. Zengin Türkler âsilere para vermek hususunda tazyik edilmektedirler.

Ayrıca mutedil Türklerin zevce ve kızlarının kendi dindaşları olan bazı serseriler tarafından tecavüze uğradığı ve bunlardan bazılarının Rum hemşehrilerinden melce istedikleri de gelen haberler arasındadır.”

BCA 030.01.71.453.10

KIBRIS RADYOSU*

Saat 1330 Haber Bülteninden

* Bu belgede Kıbrıs konusu dışındaki konularla ilgili haberler de yer almakta olup, konu dışı olduğu için bu kısımlara burada yer verilmiştir.

B.A. Belgeler

Bu sabah saat 9.15 de Türkler bir Kanada subayına ateş acmışlardır. Kendini müdafaa durumuna düşen subay askerlerine mukabele ettirmiştir. Zayıat yoktur. Saat 9 sıralarında Lefkoşe civarında silah sesleri işitilmiş, Neapoli’da ise Türkler Kanada askerlerine ateş etmişlerdir.

Öte yandan Türklerin Lefkoşe Buzhanesi civarında istihkam kazmakta olduğu öğrenilmiştir.

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA RADYOSU

8.Nisan.1964

Saat.21.30.Haber Bülteninden

İHSAN ALİ ZARARLI FAALİYETİNE DEVAM EDİYOR

Kıbrısta Rum emellerine hizmet eden Dr. İhsan Ali muzır faaliyetine devam etmektedir. İhsan Ali son olarak EOKA’cı Nikos Samson’un “Mahi” gazetesine bir demeç vermiştir.

Bu demeçte, Kıbrıs Türkler-inin büyük çoğunluğunun Rumlarla kardeşçe beraber yaşamayı arzuladığı fakat hüküm sürmekte olan terör sebebiyle bunların ortaya çıkamadığı belirtilmektedir. Demeç sahibi, Kıbrıs Türk mücahitlerini kasederek “sorumsuz kimselerin elinde silâh buldukça hiç bir müspet sonuç beklenemez. Bu sebeple, asiler dikkatle ve hassasiyetle takip altında bulundurulmalıdır.” demiştir.

ATİNA RADYOSU

Saat.22.00.Haber Bülteninden

TORNARİDİS’İN DEMECİ

Kıbrıs Genel Savcısı Kriton Tornaridis, İngiltere sömürgeler Bakanı Sendys in Kıbrısta Türk ve Yunan askeri birliklerinin ordugâh kuracakları mevkiin İttifak Anlaşmasında tayin ve tahdit edilmiş olmadığı yolundaki demecine cevap vermiştir.

Tornaridis’e göre, İttifak Anlaşmasına buna dair sarih bir hüküm konmamış olmakla beraber, bu hususun sonradan yapılacak bir anlaşma

ile düzenlenmesi derpiş olunmuştur. Bu tali anlaşma da bilâhare yapılmıştır. Buna göre Kıbrısdaki Türk ve Yunan askeri birlikleri Lefkoşede birbirine çok yakın mevkillerde ordugâh kuracaklar, adaya doğrudan doğruya veya dolayısıyla bir müdahale halinde Kıbrıs hükümetini teklifi ve üçlü kuvvet komutanlığının emriyle ordugâhlarından çıkabileceklerdir.

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA RADYOSU

31.Mart.1964

Saat:21.30.Haber Bülteninden

MAKARİOS TÜRK VE YUNAN ASKERLERİNİN KIBRISDAN
ÇEKİLMESİNİ İSTİYOR

Makarios, Yunan Dışişleri Bakanı Kostopulos'a gönderdiği bir mektupta Kıbrısdaki Yunan ve Türk askerî birliklerinin çekilmesini istemektedir. Makariosa göre, adada barışın sağlanması için bu şarttır. Makarios'un bu talebini yorumlayan Yunan Dışişleri Bakanlığı çevreleri Yunan hükümetinin bu talebi müspet karşılamağa taraftar olduğunu, mamafih bunun için Türkiyenin de aynı temayülü göstermesinin zarurî olduğunu belirtmişlerdir.

Yunan Dışişleri Bakanı Kostopulos Makariosun bu talebi üzerine bugün Atinadaki Türk Büyükelçisini davet ederek kendisiyle bir süre görüşmüştür. Bu görüşme sonunda hiç bir açıklama yapılmamıştır. Kıbrıs Radyosuna göre, bu görüşme Türkiye Büyükelçisinin talebi üzerine yapılmıştır. Görüşme sırasında Türkiye Büyükelçisi Kıbrıs kabinesindeki iki Türk bakanın yetkilerinin Rum bakanlara verilmesi konusunu da konuşmuştur.

Makarios, diğer taraftan Türkiye ve Yunanistan Başbakanlarına gönderdiği birer mektupta Kıbrısdaki Türk ve Yunan askerî birliklerinin mevzilerine çekilmesini istemiştir.

BCA 030.01.71.453.10

KIBRIS RADYOSU

27.Mart.1964

Saat.19.30 Haber Bülteninden

KIBRISTA TÜRKLER BİRBİRİNE GİRİYOR

Kıbrıs Radyosuna göre, Kıbrısta müfrit ve mutedil Türkler arasındaki gerginlik patlak vermiş ve cemaat içi çarpışmalar başgöstermiştir. Bu çarpışmalarda ölenler de olmuştur.

Mutedil Türkler adada Rumlarla birarada barış içinde yaşamak istemektedirler. Buna karşılık müfritler ise her suretle Rum ve Türk cemaatleri arasında düşmanlık yaratmak gayreti içindedirler. Bu iki zıt zümre arasındaki tezat gün geçtikçe artmakta ve silâhlı çarpışmalara sebep olmaktadır. Bir çok kişinin yaralandığı ve ölümlerin de kaydedildiği bu çarpışmaların daha da artacağı umulmaktadır. Bu hususu, durumun şahidi olan yabancı gazeteciler de belirtmektedir.

Öte yandan, durumlarından bezmiş bulunan Türk Devlet memurları Rum meslekdaşlarına ve müdürlerine telefon ederek vazifelerine dönmek istediklerini, vaziyetlerinden çok perişan olduğunu bildirmektedirler.

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA RADYOSU*

24.Mart.1964

Saat:13.Haber Bülteninden

MAKARİOS'UN DEMECİ

Başpiskopos Makarios Alman Haber Ajansına verdiği bir demeçte, Kıbrısa gönderilmekte olan barış kuvvetinin elde edeceği sonuç ve

* Bu belgede Kıbrıs konusu dışındaki konularla ilgili haberler de yer almakta olup, konu dışı olduğu için bu kısımlara burada yer verilmiştir.

arabulucunun fonksiyonu hakkında kötümser olduğunu açıklamıştır. Makarios'a göre, arabulucunun görevinde başarıya ulaşabilmesi için Türklerin taksim veya federe devlet fikrini terketmesi aslî şarttır. Barış gücünün ve arabulucunun gayretleri müspet bir neticeye ulaşamadığı takdirde önümüzdeki Eylül ayında Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna başvuracağını da belirten Makarios, “Kıbrıs, Rum çoğunluğu ile Türk azınlığının barış içinde yaşayacağı müstakil bir devlettir. Maalesef Türkiye Kıbrıs Türklerini hasmane hareketlere teşvik etmekte, onların cesaretini takviye etmektedir.” demiştir. Makarios sözlerine devamla başta gelen gayesinin İngiltere, Türkiye ve Yunanistana müdahale hakkı bahşeden Garanti Anlaşmasının feshi olduğunu da ilâve etmiştir. Kıbrısdaki Türk ve Yunan askerî birliklerinin müstakbel durumu hakkındaki bir soruya cevaben de, Makarios “Türk ve Yunan birlikleri barış gücüne dahil olmayıp, kışalarına çekileceklerdir” demiştir.

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA RADYOSU

15.Mart.1964

Saat:13.Haber Bülteninden.

SOVYET RUSYA KIBRIS İHTİLAFINA KARIŞIYOR

Kıbrıs Rum hükümeti çevrelerinden açıklandığına göre, Sovyet Başbakanı Kruşçof Başpiskopos Makarios'a bir mesaj göndererek Kıbrıs'a bir Türk müdahalesi yapıldığı takdirde “Sovyetler Birliğinin Kıbrıs Cumhuriyetine maddî ve manevî yardımda bulunacağını” bildirmiştir.

Kruşçof'un bu mesajı, Kanada'dan asker getiren ilk uçağın Lefkoşeye muvasalatından biraz önce, Kıbrıs'daki Sovyet Büyükelçisi tarafından Makarios'a tevdi edilmiştir. Kruşçof'un bu müzaheret vaadine, Kıbrıs Rum Ticaret Bakanı başkanlığında bir heyetin birkaç gün evvel Rusyaya yaptığı ziyaretin de âmil olduğu belirtilmektedir.

Sovyet Başbakanının bu mesajı hakkında fikri sorulan Makarios “memnuniyetini ve minnettarlığını” ifade etmiştir.

B.A. Belgeler

Öte yandan bildirildiğine göre, Kruşçof Türkiye Başbakanı İnönü'ye de bir mesaj göndererek Kıbrıs askerî müdahaleden kaçınılmasını istemiştir.

Sovyet Hükümetinin resmî organı (İZVESTİA) gazetesi Kıbrıs yapılacak bir Türk müdahalesinin doğurabileceği vahim neticelere işaret etmekte ve hürriyetleri uğruna mücadele eden Kıbrıs Rumlarını her şekilde desteklemek gerektiğini ileri sürmektedir. İzvestia gazetesi bu yazısında Kıbrıs Rumlarının ayrıca kapitalizme karşı da savaştığını belirtmektedir.

BCA 030.01.71.453.10

KIBRIS RADYOSU

10.Mart.1964

Saat-19.30 Haber Bülteninden

MİLİA KÖYÜNDE TÜRK MÜCAHİTLER TESLİM OLDU.

Bu sabah saat 5.30 da Troados dağının batı eteklerindeki Milia köyünde başlayan Türk-Rum muharebesi saat 14.00 de kadar fasılalarla devam etmiştir.

Türkler bir süre okul binasına sığınarak Rum polislere ateş etmişler bilahare orada tutunamayınca başka bir mevkiide mevzilenmişlerdir. Öğleden sonra camiine sığınan Türkler, teslim olmaları hususunda Rum polislerin müteaddit ihtarlarına rağmen ateşe devam etmişlerdir. Nihayet saat 14.00 sularında cami Rum polisler tarafından çember altına alınmış ve çaresiz kalan Türkler teslim olmuşlardır.

Milia köyü Türklerinden üç yaralı derhal Limasol hastahanesine kaldırılmıştır. Ruü polisler külliyetli miktarda silah ve cepane ele geçirmişlerdir. Bunlar arasında 1. Brend, 2. Tomson tipi makineli tüfenk, 27. Mavzer, 29. av tüfenği Bir miktar el bombası ve cephane tesbit edilmiştir.

Halen Rum polisler duruma hakim olup, köyde sükunet hüküm sürmektedir.

ATINADA ZİRVE TEMASLARI YAPILACAK

Müteveffa Yunan Kralı Paul'un cenaze töreni münasebetiyle Baş Piskapos Makarios ile Dış işleri bakanı Kiprianu Atinaya gidecektir. Makarios ile Bakanının bu arada Yunan Başbakanı ve Dışişleri bakanı ile Kıbrıs konusunda temaslarda bulunacağı bildirilmektedir.

Öte yandan, cenaze törenine katılacak olan Türkiye delegasyonunda aynı konuda Yunan Hükümeti ile temaslarda bulunacağı söylenmektedir.

BCA 030.01.71.453.10

KIBRIS RADYOSU

18.Şubat.1964

Saat:19.30 Rumca Haber Bülteninden

YUNAN DIŞİŞLERİ BAKANİ MEMNUNİYETSİZLİĞİNİ BİLDİRDİ

Yunan Dışişleri Bakanı Palamas bugün Atinadaki Birleşik Amerika ve İngiltere Büyükelçilerini davet ederek kendileriyle Kıbrıs konusunda bir süre konuşmuştur. Bildirildiğine göre, Palamas bu görüşmede iki Büyükelçiye, İngilterenin Güvenlik Konseyine Yunan Hükümetinden habersiz olarak müracaatte bulunması dolayısıyla hükümetinin memnuniyetsizliğini belirtmiştir.

Daha sonra yeni Yunan Başbakanı Papandreu'yu ziyaret eden Palamas Kıbrıs konusunda izahat vermiştir.

Öte yandan, bugün Kıbrıs konusunda bir demeç veren Yunan Millî Müdafaa Bakanı "Yunanistan, her ihtimali karşılamağa hazırdır" demiştir.

GÜVENLİK KONSEYİ TOPLANTISI

Bu gece saat 22.de toplanacak olan Güvenlik Konseyinde ilk önce İngiltere delegesinin söz alacağı bildirilmişti. Bilindiği gibi İngiltere Güvenlik Konseyini toplantıya davet etmiş, halbuki Kıbrıs hükümeti bu toplantının acele olarak yapılmasını talep etmişti. Bu sebeple acele olarak davette bulunan Kıbrıs hükümeti delegesinin ilk olarak söz alması ihtimali kuvvetlenmiştir.

B.A. Belgeler

Kıbrıs Radyoları bu gece sabaha kadar faaliyet halinde bulunarak New-York'dan alınacak haberleri yayınlayacaktır.

BCA 030.01.71.453.10

=== ATİNA RADYOSU ===

14/Şubat/964

Saat 13 Haber Bülteninden

LEFKOŞE GÖRÜŞMELERİNDE İLERLEME YOK

Kıbrısa barış kuvveti gönderilmesi konusunda Lefkoşada yapılmakta olan temaslarda henüz hiç bir netice alınamamıştır.

Amerikan kaynaklarının bildirdiğine göre, Makarios bir uzlaşmaya taraftar görünmektedir. Aynı kaynaklara göre Makarios, Kıbrısa gönderilecek barış kuvveti İngiltere Milletler Topluluğundan olduğu taktirde bunu kabul edeceğini belirtmektedir.

Limasoldan alınan haberlere göre, halen şehirde tam bir sukunet hüküm sürmektedir.

KIBRIS RADYOSU

Saat 13/30 Haber Bülteninden

GORGE BALL BU GÜN KIBRISTAN AYRILIYOR

Baş Piskopos Makarios bu sabah saat 10 da Halen Lefkoşada bulunan Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı Yardımcısı Gorge Ball ile kırk dakika süren bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmeden sonra Kıbrıs Rum Mahfillerince hiç bir açıklama yapılmamıştır.

Bu gün, Türk lideri Dr. Küçükle de bir görüşme yapacak olan Gorge Ball, öğleden sonra Ankara, Atina ve Londraya uğrayarak amerikaya gidecektir.

Öte yandan, Kıbrıs Radyosu adaya İngiltere Milletler Topluluğundan gönderilecek bir barış kuvvetini Makarios'un kabul edeceğini bildirmiştir.

Kıbrıs Radyosu, ayrıca, Dünya gazetesi muharrirlerinden Hayri Alpar'ın Kıbrıs Meselesine dair bir yazısını özetlemiştir. Alpar bu yazıda, "Hiç kimsenin bir milleti macaraya sürüklemeye hakkı yoktur" demektedir.

BCA 030.01.71.453.10

ATİNA RADYOSU

15.Şubat.1964

Saat:21.30 Haber Bülteninden

**MAKARİOS ANGLO-AMERİKAN TEKLİFİNİ REDDETTİ
KENDİSİNE YENİ BİR TASARI TEVDİ EDİLDİ.**

Başpiskopos Makarios, Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı Yardımcısı George Ball ile bu sabah yaptığı görüşmede, Kıbrıs barış Kuvveti gönderilmesine mütedair muaddel Anglo-Amerikan teklifini reddetmiştir.

Makarios bu konuda yaptığı açıklamada "Teklifleri ileri sürmek görevini üzerine alanların gayretlerini takdir etmekteyim. Fakat takip edilmek istenen usul bakımından kendileriyle hemfikir değilim. Farklı görüşlerimiz var. Bu teklif kabul edilirse durum daha da karışacaktır" demiştir.

Barış kuvveti gönderilmesi konusunda bir anlaşmaya varılamadığı takdirde ondan sonraki tutumunuz ne olacaktır, şeklindeki bir soruya, Makarios şu cevabı vermiştir:

"Vatanımızın her türlü tecavüzdən korunması ve toprak bütünlüğümüzün muhafazası hususunda karar ittihazı için Güvenlik Konseyine başvuracağız."

Makarios, Güvenlik Konseyinden, şimdilik asayiş kuvveti istemeyeceğini de sözlerine ilâve etmiştir.

Lefkoşeden son dakikada alınan bir habere göre, Anglo-Amerikan teklifinin bu sabah Makarios tarafından reddedilmesi üzerine, öğleden sonra saat 15.de Makariosu ziyaret eden George Ball üzerinde Kıbrıs Rum liderinin arzusu istikametinde bazı yeni rötüşler yapılmış olan plânu

B.A. Belgeler

tekrar Makariosa tevdi etmiştir. müzakerelere yarın sabah devam olunacağı bildirilmektedir.

.....

Kıbrıs Radyosunun saat 22.deki Rumca haber bülteninde bildirdiğine göre, Limasol çarpışmalarında ölen Türklerden (6) kişinin cesedi, bugün Limasol Hükümet Hastanesine kaldırılmıştır. Kızıl haç yaralılarla meşgul olmaktadır. Rum polisi tarafından bu sabah muhafaza altına alınan (25) kadar Türk kadın ve çocuk, evlerine gönderilmek üzere öğleden sonra Kızılhaça teslim edilmiştir.

BCA 030.01.71.453.10

ATINA RADYOSU

II.Şubat.1964

Saat.07.15 Haber Bülteninden

TÜRK CEVABI KABUL EDİLMİYECEK

Atina Radyosuna göre, Kıbrıs'a askeri kuvvet gönderilmesi konusundaki muaddel Anglo – Amerikan teklifine Türk Hükümetinin cevabı, dün ilgili mercilere tevdi edilmiştir.

Bildirildiğine göre Türk cevabı, başlıca dört esasa müstenit bulunmaktadır:

- 1- Makarios Devlet Reisi olarak tanınmaz,
- 2- Garanti ve ittifak anlaşmaları mutlaka yürürlükte kalmalıdır,
- 3- Kıbrıs'a Güvenlik Konseyi Başkanı emrinde bir askeri birlik gönderilebilir (yalnız bu mevzuda bazı ihtirazi kayıtlarileri sürdürmektedir.)
- 4- Kıbrıs'a gönderilecek yabancı askeri birliğin adanın toprak bütünlüğünü korumakla görevli olması demek, Makarios'un muhafazasıyla görevli olması demektir. Böyle bir şey kabul edilemez. Askeri kuvvet yalnız ve yalnız ada halkının mal ve can emniyetini korumakla muvazzaf olmalıdır.

Atina Radyosuna göre, bu şartları ihtiva eden Türk cevabı, gerek Yunan Hükümeti ve gerekse Kıbrıs Rumları tarafından kabul edilemez.

ATINA RADYOSU

10.Şubat.1964

Saat.21.30 Haber Bülteninden

ATİNADA KIBRISLA İLGİLİ TEMASLAR

Bu sabahtan itibaren Atinada bulunan Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı yardımcısı bu akşam Yunan Dışişleri Bakanı Palamas ile bir saat süren bir görüşme yapmıştır.

Bu görüşmeyi müteakip, Amerikalı Bakan yardımcısı basın mensuplarına verdiği demeçte, Yunan dışişleri Bakanı Palamas ile, “Kıbrıs meselesini her zaviyeden incelediklerini ve çok faydalı fikirler teati ettiklerini” söylemiştir.

Bildirildiğine göre, Makarios muvafakat etmedikçe, Kıbrıs'a yabancı askeri kuvvet gönderilmemesi hususunda Yunan ve Amerikan Hükümetleri mutabakat halindedir.

Amerikan Dışişleri Bakanı Yardımcısı, yarın sabah Ankaraya müteveccihen Atinadan ayrılacaktır.

Öte yandan, Yunan Dışişleri Bakanı Palamas bu gün Kıbrıs Büyük Elçisi Kranidiotis'i kabul ederek kendisiyle bir süre görüşmüştür. Bu görüşmeden sonra gazetecilerle konuşan Kranidiotis “Kıbrıs meselesinin son gelişmelerini müzakere ettik” demekle yetinmiştir.

ATİNADA KIBRIS MİTİNGİ YAPILDI

Günlerdenberi yapılacağı Yunan gazeteleri ve Radyoları vasıtasıyla ilân edilen Kıbrıs Mitingi bu akşam saat 20 den itibaren Atina Belediyesi önündeki meydana başlamıştır.

Atinalı topluluğa ilk olarak hitabeden Belediye Başkanı Çukalas “Hür Milletlerden Kıbrıs halkına adalet tanınmalarını” istemiştir.

Belediye Başkanını müteakip, Yunan Akademisinin ve Atina Üniversitesinin birer mümessili söz alarak bütün Yunan Milletinin Kıbrıs Rumlarının yanibaşında olduğunu belirtmişlerdir.

16.8.1964

ATINA RADYOSUNUN SAAT 14.00 HABER BÜLTENİNDEN

A- Yunan başbakanı Papandreu United Pres Ajansı muhabirinin iki sorusunu cevaplandırmıştır.

Soru I- Kıbrıs konusundaki politikanız nedir?

Cevap : Bu sorunuzu iki kelime ile cevaplandırabilirim. Sulh ve self-determination. Barış taraftarıyız. Harbi cinai bir cinnet telâkki ediyoruz. Bununla beraber başkaları harbi kaçınılmaz hale getirirse bütün kuvvetlerimizle Kıbrıs Cumhuriyetinin toprak bütünlüğünü ve istiklâlini koruyacağız.

Kıbrıs halkı için self-determination istiyoruz. Enosisi temin gayesinde değiliz. Kıbrıs halkına evvelâ kendi kaderini ve istikbalini tayin yetkisi yani Self-determination hakkı verilmelidir. Kıbrıs halkı dilerse enosisi kendisi isteyebilir.

Soru 2- Muhalefetin tenkitlerine cevabınız nedir?

Cevap : Bu tenkitler karşısında ilgisizim. Halkın büyük ekseriyetinin sevgisine mazhar bulunuyorum. Millet tarihî dönüm noktasında bulunduğu sıralarda devlet adamlarının düşüneceği husus halka karşı popüler olmak değil, basiretli ve temkinli olmaktır. Mes'uliyetlerini idrak ederek hareket etmektir.

B- Kıbrıs Dışişleri bakanı vekili Arauzos Sovyet TAS Ajansına dün verdiği demeçte; Kıbrıs Rumlarının tam ve bâğımsız istiklâl dışında hiç bir çözüm yolunu kabul etmeyeceğini ve bu durumu temin için sonuna kadar mücadeleye devam olunacağını söylemiştir. Arauzos, batılı devletlerin Kıbrıs halkının mücadelesinin manasını zamanla anlayacağını ümit ettiğini de sözlerine ilâve etmiştir.

KIBRIS RADYOSU SAAT 8.00 BÜLTENİNDEN :

Türk bombardımanlarından ölen ve yaralananlara ait ilk resmi liste ilân edilmiştir. Bu listede 57 ölü ve 153 yaralı ismi bulunmaktadır. Belirtildiğine göre ölülerden 30 u askeri şahıs, 27 si de sivil halktandır.

Kıbrıs ve Atina Radyoları :

10/8/1964

Saat 14 ve 14,30
haber bültenlerinden

1- Yunan Dışişleri Bakanı Kostupolos bu sabah Atina'daki Türkiye Büyükelçisini davet ederek, Güvenlik Konseyinin Kıbrıs'ta ateş kesilmesi hususundaki kararına Türkiye'nin riayet etmediğini belirtmiş ve "Türk Hükümetinin nazari dikkatini celbederim" demiştir.

2- Makarios bu sabah verdiği demeçte, Güvenlik Konseyinin "Ateş kes" kararına Kıbrıs Cumhuriyetinin tamamen riayet edeceğini açıklamıştır.

3- Napolide Amerikan 67. ncı filosuna mensup bazı harp gemileri bu sabah meçhul bir istikamete doğru hareket etmişlerdir.

4- Yunan Dışişleri Bakanı Kostupulos Türkiye'nin Kıbrıs'a bir çıkarma yaptığı yolundaki haberleri yalanlamıştır.

5- Atina Üniversitesi talebeleri bu gün Kıbrıs ile ilgili bir miting tertipliyeceklerdir.

6- Kıbrıs ve Atina radyoları dünkü bombardumanlar sonunda tesbit olunan zayıt hususunda hiç bir haber vermemektedirler. Yalnız Kıbrıs radyosu bir köyde 10 kişinin yaralandığını, bunlar arasında çocukların ve ihtiyarlarında bulunduğunu söylemiştir.

7- Atina ve Kıbrıs radyoları, Kanada Başbakanı ve Sovyet Rusya Başbakanının İnönü ve Makarios'a gönderdikleri mesajları ve diğer yabancı Devlet adamlarının uzlaştırma gayretlerinden geniş ölçüde bahsetmektedirler.

1- Yunan Kıralı, Kostantin bu sabah milli müdafaa bakanı Garufalias'ı ve dışişleri bakanı Kostopulos'u kabul ederek bir süre çalışmıştır. Kıral dah sonra Başbakan Papandreu kabul etmiştir.

2- Atina'daki Birleşik Amerika maslahatgüzarının Başbakan papandreu'yu ziyaret etmiştir. Bu ziyareti müteakip Basın mensupları ile konuşan Papandreu Türk saldırısının tamamen sebepsez olduğunu bu sebepsiz saldırı karşısında Yunanistan'ın bigane kalmıyacağını söylemiştir.

3- Başbakan Papandreu Nato Genel sekreterinin mesajına cevap göndermiştir. Bu cevapta; "Yunanistan'ın daima barışa bağlı olduğu Türkiye ile münasebetlerinden en küçük bir tahrike meydan vermemeye çalıştığı, Kıbrıs meselesinin de behemehal barış yolu ile hallini istediği" belirtilmekte bu barışçı niyetin belirtisi olarak MAKARİÖS'a gönderilen son mesaja temas olunmaktadır.

Papandreu'nun mesajı şu cümleler ile bitmektedir: "Yunanistan daima barışın öncüsü olacaktır."

4- Başbakan Papandreu dün gece Türkiye Bakanlar Kurulunun tebliğine muttali olur olmaz mealen şu demeçte bulunmuştur.

"Yunanistan Kıbrıs meselesinin münhasıran barış yolu ile hallini istemektedir. Hiç bir ülkeye taaruz niyeti beslemediğimiz niyetle Türkiyenin müdafaa hazırlıkları lüzümsüz, füzulidir. Her zaman tekrarladığımız gibi barış taraftarıyız. Fakat Taarruz halinde biz de taarruza geçeceğiz. Türk Bakanlar Kurulu bildirisinde Yunanistan'ın hileli yollara saptığı şeklinde iddia tamamen gayri kabildir. Bunu kesin olarak reddederiz."

Kıbrıs haber ajansının bildirdiğine göre; dün öğleden sonraki Türk saldırılarını müteakip Makarios şu demeci vermiştir.

"Türkiye'nin namertçe saldırısı Kıbrıs Rumlarının mücadelesine şevkini kıramıyacaktır. Bu cinayi hareketler yalnız Güvenlik Konseyince değil bütün hür dünya tarafından takbih olunacaktır. Silâhsız halka karşı girişilen barbarca tecavüzler kanlı sonuçlar meydana getirmiştir. Kıbrıs Rumluğu sonuna kadar hürriyeti için mücadele edecektir.

ATİNA RADYOSU

12.Mayıs.1964

Saat 21.30 Haber Bülteninden

YUNAN PARLÂMENTOSUNDA KIBRISDA ÖLDÜRÜLEN İKİ
YUNANLI SUBAY MESELESİ GÖRÜŞÜLDÜ.

Bu gün saat 19. da toplanan Yunan Parlâmentosunda gündemden önce, Muhalefette bulunan ERE Partisi başkanı Kanelopulos tarafından hükümetin cevaplandırması isteği ile iki soru tevdi edilmiştir. Bu iki soru, dün Kıbrısdaki Türkler tarafından öldürüldüğü iddia edilen iki Yunan subayının hangi şartlar altında öldürüldüğü ve hükümetin bu olayla ilgili olarak ne gibi teşebbüslere giriştiğine dair idi.

Hükümet adına söz alan Başbakan Papandreu, olayın tamamen gazetelerde yazıldığı şekilde “Namertçe” işlendiğini, bu katil hadisesi dolayısıyla bütün Yunan milletinin “Kutsal bir infial duyduğunu, hükümetin de bu haklı infiale iştirak ettiğini” belirtmiştir. Papandreu sözlerine devamla, Yunan hükümetini bu konuda bütün pretesto ve ihbar yollarına başvurduğunu ezcümle olayı Kıbrısdaki barış kuvveti kumandanlığına ihbar ettiğini, hariçteki bütün Yunan Büyükelçiliklerine bu konuda dünya kamu oyunu aydınlatmaları hususunda talimat yollandığını ve olayın bütün dünya devletlerine duyurulması kaydı ile Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ihbar olunduğunu bildirmiştir.

Daha sonra söz alan solcu EDA Partisi sözcüsü gerek muhalefetteki ERE Partisi başkanının sorularını ve gerekse Başbakanın cevaplarını tatminkâr bulmadığını, cinayetin siyasi sebeplerden ileri geldiğini, bu sebepleri aslında dünkü ve bugünkü hatalı dış politikada aramak gerektiğini söylemiştir.

13.8.1964

KIBRIS RADYOSU SAAT 20,30 HABER BÜLTENİNDEN

1- Makarios Türk bombardumanları sırasında yabancı Devlet Başkanlarına gönderdiği şikayetnamelerine cevaplar almaktadır. Cevap verenlerin kâfesi komünist blokuna dahil devletlerin başkanlarıdır. Bu cümleden olarak:

a) Yugoslavya Başkanı TİTO yolladığı mesajda “Kıbrısın dahili meselelerinin halli için hariçten kuvvet kullanılması ve bunun Güvenlik Konseyi Kuvvetleri Kıbrıs’da iken yapılması çok elem vericidir” demektedir.

b) Polonya başkan yardımcısı gönderdiği mesajda, “Türk Silâhlı Kuvvetlerinin tecavüzü sonunda uğradığınız kayıplar dolayısıyla derin sempatilerimizi bildiririz. Hükûmetimiz kuvvet istimalini tel’in eder.” demektedir.

c) Doğu Almanya Devlet Başkanı gönderdiği cevabı mesajda; “Bazı Nato devletlerinin Türk tecavüzlerinin müşevviki olduğu aşikârdır” demektedir. Ve hükûmetinin Kıbrıs’lı yaralıları beklediğini ve ayrıca ilâç yardımı yapmağa karar verdiğini bildirmektedir.

d) Çekoslovakya Devlet Başkanı ise, Kıbrıs meselelerinin Kıbrıs halkının iradesine uygun olarak hallini istediğini, bu adil hal çaresi bulunana kadar Kıbrıs hükûmetine yardımcı olacaklarını belirtmektedir.

2- Güvenlik Konseyindeki Yunan delegesi Biçios Konsey Başkanına bugün gönderdiği mektupta 9 Ağustos günü Yunan uçaklarının Kokina köyünü bombaladığı ve 3 Türk’ün ölümüne sebep olduğu yolundaki Türk iddialarını kesin olarak yalanlamıştır. Biçios mektubunda 9 ağustos günü 4 Yunan uçağının sadece Lefkoşa üzerinde uçuş yaptığını, ateş açmadığını belirtmektedir.

3- Millî muhafız teşkilâtının bildirdiğine göre son 24 saat içinde Kıbrıs’da sükûnet hüküm sürmüş ve hiç bir olay kaydedilmemiştir.

4- Birleşmiş Milletlerdeki Rossides bugün şu demeci vermiştir:

“Kıbrıs’daki Barış Gücüne iştirak etmiş olan Devletlerden hiç birinin son Türk saldırılarını tel’in etmemiş olması çok üzücü bir haldir. Bu

Devletlerin diğerk önemsiz meselelerde hemen ortaya çıkıp konuştukları hatırlanırsa, bu tutumlarını manâlandırmak çok güç olur”

5- Kıbrıs Radyosu ihdas ettiği “Sivil savunma saatinde” her gece saat 20,45 de dinleyicilerine hava tecavüzlerinden korunma usüllerini öğretmektedir.

BCA 030.01.72.454.3

KIBRIS RADYOSU

29/ Mayıs 1964

Saat 23.00 Rumca haber bülteninden

9 TÜRKÜN İFŞAATI

14 Mayıs tarihinde Kıbrısa girmekte iken tevkif edilen 15 Türkten 9’u bu gün çok önemli ifşaatta bulunmuşlardır. Lefkoşe polis merkezinde bir basın toplantısında konuşan bu 15 Türkten 9’u ve bilhassa bunların başı olan Mehmet Salih şu ifadelerde bulunmuştur:

“Biz Londrada bulunuyorduk. cebir karşısında Türkiyeye geldik, orada el,bombası, bazuka vesair silahları öğrenmek hususunda Ankarada eğitime tabi tutulduk. Ankaradaki Kıbrıs Büyük elçisi Mehmet Ertuğrul oğlu ile ve Rauf Denктаş ile bir kaç defa görüş türüldük bize vazifemiz hakkında izahlarda ve nasihatlarda bulundular bize. Türk Subayları gerekli dersleri verdikten sonra Kıbrısa gitmemiz emredildi. Ben ve arkadaşlarım Kıbrısa gidip böyle bir işe girişmeyi arzu etmiyorduk. Cebir ve zor karşısında bunu yaptık. Biz burada Rumlarla kardeş gibi yaşamak istiyoruz.”

Yukardaki beyanlarda bulunan Mehmet salih’in 19 yaşında olduğu Kıbrıs Rum radyosunda bildirilmiştir. Rum radyosu haber Bültenini mütaakip Mehmet Salihin sesinden kendisiyle yapılmış uzun bir röportajı yayınlamıştır. 15 dakika kadar süren bu uzun röportajda Rumca konuşan Mehmet Salih yukardaki hususları aynen teeyit etmiştir.

Öte yandan bu konuda bir beyanat veren Makariosun Dışişleri Bakanı Kiprianu “Bunların tevkiflerini mütaakip Türk çevreleri itirazlar ileri sürdüler. Fakat bu günkü İtiraflardan sonra Türk Hükümetinin Kıbrıs meselesindeki hakiki rolü ortaya Çıktı Kıbrıs Hükümeti bu yeni delilleri

güvenlik konseyine intikal ettirecektir. Devletimizin Türkiyede Büyük elçisi bulunan Mehmet Ertuğrul oğlu'nun bu hadiselere karışması cidden üzücüdür." Demiştir.

BCA 030.01.72.454.3

KIBRIS RADYOSU

28.Mayıs. 1964

Saat. 23.00 Rumca Haber Bülteninden

MAKARİOS'UN DEMEÇLERİ

Bugün öğleden sonra bir demeç veren Makarios, Kıbrıs Türkleri tarafından ileri sürülen iddiaların, bu arada yayınlanan rehine listelerinin güvenilir mahiyette olmadığını belirtmiştir. Misal olarak, Türkler tarafından rehine listelerinde gösterilen ve katledildikleri yolunda iddialar ortaya atılan 32 Türkün Kızılhaç ekiplerince evlerinde günlük işleriyle uğraşmakta olduklarını tesbit edildiğini ileri sürmüştür.

Makarios sözlerine devamla demiştirki:

"Türk Liderliğinin bu ahlâk dışı istismarcılığı bizi üzmektedir. Rumlar tarafından kaçırıldığı iddia olunan 32 Türk evlerinde bulunmuştur. Bu olaydan sonra Türk liderliğince neşrolunan listelere itimadım kalmamıştır. Biz Rehine kaçırma usulünü en sert şekilde takbih ettik. Fakat 39 Rum Türkler tarafından Rehine olarak kaçırıldı. Bunlar belki de katledildi. Bazı sorumsuz Rumlar tarafından Türklerin de kaçırıldığını inkâr edecek değilim. Fakat bu konuda Türk Liderliğince yayınlanan listelere itimadım yoktur. Ayrıca Türk Liderliği politikasını tasvip etmeyen bazı Türkleri katletmekte, sonra da bunların isimlerini rehine listesinde göstermektedir. Maksat bu cinayetlerin sorumluluğunu Rumlara yıkmaktır."

Öte yandan, Atina Radyosu da Makarios'la yaptığı özel bir mülhakatı bu akşam yayınlamıştır. Sorulu cevaplı olarak Radyolarda yayınlanan bu mülhakatın bazı pasajlarını aşağıya alıyoruz:

"Güvenlik Konseyinde Kıbrıs devletinin istiklâlinin korunması hususunda alınan kararlar, ayırıcı ve taksimci Türk tezine bir darbe olmuştur."

“Halen Kıbrısta Türk çetecilerin faaliyeti muhtelif bölgelere inhisar etmektedir. Türk çetecilerini son kalıntılarını da heran bastırmak imkânına sahibiz. Fakat meşru şekilde dahi kuvvet istimalinden kaçınıyoruz. Asker toplama gibi son kararlarımız, Kıbrısdaki Türk çetecilere karşı bir tedbir olmaktan ziyade, her an toprak bütünlüğümüzü ihlâlâle kalkışan Türkiyeye karşı tedbirdir”

“Yunanistanda Yunan hükümetiyle yaptığım temaslar sonunda güdeceğimiz politika hususunda tam mutabakata varmıştık. Bu müşterek politika, tam bağımsız bir devlet meydana getirmek ve Self-Determinasyon hakkının istimali suretiyle halkın kendi kaderi hakkında karar vermesine imkân sağlamaktır.”

“Müşterek politikamızın bu esaslarını Birleşmiş Milletler arabulucusu Tuomioja’ya da izah ettik. Sunacağı raporun mutevasını kesin olarak bilemem. Bana öyle geldi ki Tuomioja Türkleri ayırıcı ve taksimci görüşlerinden yana değildir.”

“Eski EOKA Lideri General Grivas Kıbrısdaki mücadeleyi yalnız hassasiyetle izlemekle yetinmiyor. Büyük askeri kabiliyeti ve geniş tecrübesiyle mücadelemize önemli hizmetlerde bulunuyor.”

“Yunan hükümetiyle aramızda fikir ayrılığı olduğuna dair bazı yabancı basın çevrelerinde yayılan haberler tamamen uydurmadır. Hiç bir konuda ayrılığemez yoktur.”

KIBRIS RADYOSUNUN BİR YAYINI

Kıbrıs radyosu Rumca yayın frekansı üzerinden bu akşam saat 22.30 da “Milli muhafızın yarım saati” adlı bir program neşretmiştir. Bu programda Yunan tarihinden bazı pasajlar temsil edilmiş Türklere karşı harplerde bazı Yunan kahramanlarının gösterdikleri yararlıklar övülmüştür. Programda sık sık “Türkler, Türkler” diye adeta Türklük aleyhinde bir atmosfer hazırlama gayreti sezilmektedir.

B.A. Belgeler

BCA 030.01.72.454.3

ATİNA RADYOSU

17-Mayıs 1964

Saat 22.30 Haber bülteninden

NATO KONSEYİNDE YUNAN GÖRÜŞÜ HAKİM OLMAKTADIR

Yunan Dış işleri Bakanı Kostopulos, Lahey’de yapılan son temasları s öz konusu ederek şu demeçte bulunmuştur:

“Kıbrıs konusundaki Yunan görüşü hakim olmaktadır. Daha ilk gününde NATO Konseyinin Kıbrıs konusunda yetkili olmadığı, bu meseleye Birleşmiş Milletler teşkilatının el atmış bulunduğu fikri delegeler arasında hakim bulunuyordu. Konseyde ayrıca iki hususun Türkiye Dışişleri bakanı tarafından tavsihini sağladık. Türk Dışişleri Bakanı resmen tasrih etmiştir ki:

1- Patrikhane hiç bir tehlikeye maruz değildir.

2- Türkiyenin 6 saatte Kıbrısı işgal edeceği yolundaki resmi Türk beyanlarını ile sürdürdüğümüzde, Türk Dışişleri Bakanı şu cevabı vermek zorunda kaldı: Kıbrıs Türklerine fevk alede bir tecavüz v uku bulmadıkca Türkiye Kıbrısı çıkartma yapmıyacaktır.

Öte yandan NATO Konseyi müzakereleri ve Türk – Yunan münasebetleri konusunda basına bir demeç veren Yunan hükümet sözcüsü şöyle demiştir:

“Milli meselelerimiz ikidir:

I- Kıbrıs Rumlarını esaretten kurtarmak

2- İstanbul Rumlarını himaye etmek

Hükümetimizin politikası bu iki istikamete müteveccih bulunmaktadır.”

BCA 030.01.72.454.3

KIBRIS RADYOSU

29.Mart.1964

Saat:13.30 Türkçe Haber Bülteninden

DR. İHSAN ALİNİN RADYO KONUŞMASI.

Kıbrıs Radyosu, Baf Türklerinden olup Rumlarla yaptığı işbirliği ve Türk liderlere muhalefeti sebebiyle son zamanlarda temayüz eden Dr. İhsan Ali nin Kıbrıs Türklerine hitaben yaptığı konuşmayı kendi sesinden vermiştir. Konuşmanın tam metni şöyledir:

Sevgili Vatandaşlarım,

İki cemaat bir arada yaşayamaz iddiası ile taksim bir oldu bitti halinde dünya umumî efkârına kabul ettirmek için Kıbrıs Türk liderliğinin takip ettiği hatalı politika cemaatımızı perişan etmiştir.

Hepimiz pek iyi hatırlıyoruz ki, 1958 yılında yine taksim yapılacak propağandasıyla bazı Baf Türk köyleri boşaltılarak sakinleri bugün olduğu gibi ozaman da tedhiş ile adanın öbür ucuna sevk edilmişlerdi. Fakat ozamanki Türk hükümeti “ya taksim, ya ölüm” parolasıyla savunduğu bu tezi bilâhara bir tarafa iterek memleketi bugünkü çıkmaza düşüren Londra-Zürih Anlaşmalarını kabul edince yerlerinden yurtlarından kaldırılmış olan biçare halk tekrar eski yuvalarına dönmek mecburiyetinde kalmışlardı. Geçmişdeki bu acı tecrübeden ders almayarak bu sefer yine binlerce halkı yuvalarından kaldırıp feci şartlar içinde muhacerete sürüklemek, en hafif ifade ile merhametsizliktir. Masum Türk köylüsünü evlerini mallarını bırakarak en kötü şartlar altında ötede beride süründürmek milletseverlik ve insaniyet duygularıyla bağdaşamaz bir harektir. Ve bunun vebali büyüktür.

Sevgili Vatandaşlarım,

Taksim bu memlekette kolayca gerçekleşmeyeceğini ön görüşlü insanlar olarak kolayca takdir edebilmeliydik. Çünkü taksim tatbik edildiği bazı memleketlerde ikide bir çıkan huzursuzluklar yüzünden Birleşmiş Milletlerin dünya sulhü adına ne kadar zorluklarla karşılaştığını biliyoruz. Binnenaleyh “böl ve idare et” prensibin- başka hiç bir maksada hizmet etmiyen taksim bu memleket için Birleşmiş Milletler tarafından desteklenmeyeceğini düşünmek icap ederdi.

Büyük bir hassasiyetle üzerinde durmak istediğim meselelerden biri de şudur: Yüzyıllarca bir arada yaşamış olan Türklerle Rumların bundan böyle yaşayamayacakları iddiası için esaslı bir mesnet aramağa çalışıyorum, fakat bulamıyorum. İstiklâl Harbinde Türkiye ile Yunanistan harp halinde oldukları tarihlerde dahi Kıbrısdaki iki cemaatin dostluk münasebetleri bozulmamıştır. Ve hatta harpten sonra büyük devlet adamları olan Atatürk ile Venizelos Türk-Yunan dostluğunukurmuşlardır.

B.A. Belgeler

Atatürk “vatanda sulh, cihanda sulh” prensibine sadık bir devlet başkanı olduğunu ilân etmiş ve bütün dünyanın sevgi ve saygısını kazanmıştı. Sayın İnönü de bu prensibe sadık olduğu içindir ki, İkinci Cihan Harbi nin kıvılcımlarından Türkiyeyi uzak tutmağa çalışmıştır ve büyük devlet adamlığı sayesinde muvaffak olmuştur. İkinci Cihan Harbinde insanlığın uğradığı ızdıraplar daha geçmeden Üçüncü Dünya Harbini intac edecek maceralara Türkiyeyi sürükleyeceğini İnönüden bekleyenler Türkiyenin kaderi ile oynamağa çalışan bedbahtlardır. 5 senelik kalkınma plânını muvaffak kılmak için uğraşan İnönü hükümetinin başına gailerler çıkarmağa çalışanların samimiyetlerinden şüphe etmemek kabil değildir. Bu adada kurulacak demokratik bir rejim altında Türk cemaatinin haklarını sulh yoluyla milletlerarası teminat altına alabileceği hususunda İnönü hükümetine itimadımız vardır.

Muhterem Vatandaşlarım,

Bu konuşmamı her hangi bir muhalefet düşüncesiyle veya her hangi bir politika zihniyetiyle yapmadığıma emin olmanızı rica etmek isterim. Türk cemaatinin bir ferdi olarak vicdanımın sesini sizlere duyurmağa çalıştım. Lûzumsuz yere sırf kendi menfaatleri için muayyen bir zümre tarafından tahrik edilen hislerinize değil, fakat akıl ve mantık yoluyla doğru yolu seçebileceğinizi umuyorum. Rum vatandaşlarımızla el ele vererek çalıştığımız takdirde bu adanın Akdenizin İsviçresi haline geleceğine inanıyorum. Ve işte böyle mes’ut bir vatanda çocuklarımıza müreffeh bir hayat sağlamış olacağız.

Sevgili Yurtdaşlarım,

Tüm olarak memleket için iyi gelecekler temenni eder, hepinize saygılarımı sunarım.

BCA 030.01.72.454.3

KIBRIS RADYOSU

13.Mart.1964

Saat:22 Rumca Haber Bülteninden

TÜRK NOTASINA KIBRIS RUMLARININ CEVABI

Bugün saat 19.da Kıbrıs Dışışleri Bakanına vekâlet eden Adalet Bakanı Stella Lefkoşedeki Türkiye Büyükelçisini davet ederek Türk notasına Kıbrıs hükümetinin cevabını vermek istemiştir.

Türk Büyükelçisi, hükümetinin cevap beklemediğini, eser beklediğini söylemiş ve mealini öğrenmeden bu cevabı alamayacağını bildirmiştir. Bunun üzerine kendine Kıbrıs Rum cevabının metni okunmuştur. Cevapta ezcümle şu hususlar yer almaktadır:

“Kıbrıs hükümeti, Türkiyenin notasını Kıbrısın iç işlerine müdahale saymaktadır. İleri sürülen iddialar gayri kabili kabuldür. Ayrıca bu notanın tevdi şekli de mevcut usullere uymamaktadır. Zira nota ne devlet Başkanına ne de Dışışleri Bakanına hitap etmektedir.”

“Kıbrıs hükümeti tebeası arasında tefrik yapmamaktadır. Tarafsız olarak mevcut nizamları tatbika çalışmaktadır. Kıbrısdaki can kayıpları için üzüntüsünü ifade eder. Eğer Türk liderleri Türkiyenin müdahalesini veya taksimi sağlamak için Türkleri teşvik etmeselerdi bu elim hadiseler olmazdı.”

Bundan sonra bazı hadiseler zikredilmekte ve Türklerin silâhsız Rumlara saldırdığı ispat olunmağa çalışılmaktadır. Rum cevabı şöyle devam etmektedir:

“Kıbrıs hükümeti adada seyrüsefer ve muhabere serbestisini sağlamak için her türlü gayreti sarfetmektedir.”

“Tek taraflı müdahale tehdidi Güvenlik Konseyi kararı ve dünya barışı aleyhine bir tutum olur.”

“Türk hükümeti bunu yapacağına Kıbrısdaki Türk liderlerine zorbalık hareketlerinden vazgeçmeleri yolunda çağırıda bulunsa daha faydalı olur.”

MAKARİOS KIBRISA DÖNDÜ

Makarios bugün acele olarak Atınadan Kıbrısa dönmüştür. Hava alanında kendisini karşılayanlara Makarios ezcümle şunları söylemiştir:

“Türkiyenin notasından sonra sevgili Kıbrıs halkının arasında bulunmak istedim. Türkiyenin hakikatlere uymayan bu notası Güvenlik Konseyi kararı ile tamamen zıd bulunmaktadır. Dışışleri Bakanımız Kiprianu'nun New-York'a gitmesini ve Güvenlik Konseyini fevkalâde toplantıya çağırmasını emrettim.”

MAKARİOS GÜVENLİK KONSEYİNE BAŞ VURDU?.

Son dakikada alınan bir habere göre, Kıbrıs hükümeti Türkiyenin tek taraflı müdahale tehdidi sebebiyle Güvenlik Konseyini fevkalâde toplantıya çağıracaktır. Toplantının yarın sabahın erken saatlerinde yapılması beklenmektedir. Toplantı münasabatiyle yarın sabah saat 4.30dan itibaren yayına başlanacağını Kıbrıs Radyosu bu gece ilân etmiştir.

Saat:23

YUNAN BAŞBAKANININ DEMECİ

Kıbrıs Rayosu normal neşriyatını keserek Yunan Başbakanı Papandreu'nun şu demecini yayınlamıştır:

“Başpiskopos Makarios ile yaptığımız görüşmelerde tam bir fikir beraberliğine vardık. Prensibimiz sulhtür. Fakat taarruz halinde müdafaadır. Türk hükümetinin Kıbrıs hükümetine gönderdiği notada ileri sürdüğü iddialar hilâfi hakikattır. Limasoldaki son hadiselere Türkler sebebiyet vermiştir. Türk hükümeti istediği kararı vermekte serbesttir. Biz sulh için her şeyi yapacağız. Tarafımızdan hiç bir tecavüz hareketi vaki olmayacaktır. Fakat tecavüz halinde müdafaada bulunacağız.”

BCA 030.01.72.455.5

8. Ekim.1964

ATİNA RADYOSU

Saat 13 Haber Bülteninden:

Halen Kahire'de bulunan Başpiskopos Makarios Kahire Radyosuna bir mülakat vermiştir. Radyo tarafından dün gece yayınlanan bu mülakatta Makarios, Kıbrıs meselesinin halli için bağımsız ülkelerin desteğini isteyebileceğini açıklamıştır. Makarios, mevcut demokratik prensiplerin tatbiki suretiyle Kıbrıs problemine bir hal çaresi bulunması yolunda yapacağı teklifin Bağımsız Ülkeler Konferansınca destek göreceğini, sözlerine eklemiştir. Makarios sözlerine şöyle devam etmiştir.

“Kabule şayan olmayan hiçbir teklifi kabul etmiyeceğiz. Kıbrıs'da yabancı üs bulundurulmasına kesin olarak muhaliğiz.”

Türk değiştirme birliği konusuna da temas eden Makarios, “Fikrimizce İttifak Anlaşması muteber değildir. Bu sebeple Kıbrıs toprakların da Türk askeri birliğinin bulunması hukuka aykırıdır. Genel sekreter U Thant’ın talebine uyarak Türk birliğinin bir kısmının değiştirilmesine rıza göstermiş olmamız, İttifak Anlaşmasının yürürlükte olduğunu kabul etmemiz manasına gelmez.”

BCA 030.01.72.455.5

ATİNA RADYOSU:

29/Eylül/1964 günü saat 22.30 haber bülteninden.

1- Yunan Dışışleri Bakanı Kustopolos bugün Atinadaki Türkiye Büyükelçisi İkin’i kabul etmiştir. Görüşme sırasında Kıbrıs meselesinin genel olarak incelendiği, özel olarak de Lefkoşe-Girne yolunun açılması, Kıbrıs Türk Birliğinin değiştirilmesi gibi konular üzerinde durulduğu bildirilmektedir.

2- 14 Ekim tarihinde toplanması gereken Yunan Parlamento’sunun toplantısının bir ay geri bırakılması hususunda Hükümetçe Kırala teklifte bulunulacağı açıklanmıştır. Yunan Kıralı hükümetin bu teklifini kabul ederse, meclisi bir ay geç, yani 14 Kasım tarihinde toplantıya çağıracaktır.

Meclisis toplantısı tehir etmekle maksadın ne olduğu açıklanmamıştır.

BCA 030.01.72.455.5

KIBRIS RADYOSU:

29/Eylül/1964 günü saat 23.00
haber bülteninden.

1- Başpiskopos Makarios, Lefkoşe-Girne yolu seyrisefere açılmadan, Kıbrısaki Türk Askeri Birliğinin değiştirilmesine müsaade edilmeyeceğini belirtmiştir.

B.A. Belgeler

2- Kıbrıs Rum Hükümetine Sovyetler Birliği tarafından yapılacak yardımla ilgili anlaşmanın yarın Moskova'da imzalanması beklenmektedir. Bilindiği gibi, Kıbrıs Dışişleri ve sanayi Bakanları bu maksatla halen Rusya'da bulunmaktadır.

3- Kıbrıs Hükümetinin Birleşmiş Milletlere yaptığı muracaat diplomatik çevrelerde sükûnetle karşılanmıştır. Hakim olan havaya göre, Genel Kurul Kıbrıs Rum taleplerine uygun karara varacaktır.

BCA 030.01.72.455.5

27.Eylül.1964

KIBRIS RADYOSU

Saat 20.30 Rumca Haber bülteninden

Erenköy bölgesinde ölen Rumlar için tertiplenen bir anma merasiminde EOKA lideri Girivas bir nutuk irad etmiştir. Grivas bu konuşmasında “Kıbrıs'ın Yunanistan'a iltihakına kadar mücadeleye azimle devam edeceğiz. Adamıza Türk ayağı basmasına asla inkan vermeyeceğiz” demiştir.

Ktima kasabasında yapılan bir törende, Grivas, mücadeleye devam imkanlarını, bugüne kadar Yunanistan'dan gayri hiçbir Avrupa ülkesinden yardım alınmadığını, Yunan Başbakanı Papandreu'nun bütün faaliyetini Kıbrıs üzerine teksif ettiğini söylemiştir.

Girivas, merasimi müteakip Dr. İhsan Ali ile de bir süre görüşmüştür. İhsan Ali, Grivas'a Türklerin, kendi liderlerinin mahsülü olan tedhiş hareketinden bezmiş olduklarını söylemiştir. Grivas, İhsan Ali'ye cevaben “yerlerine dönmek isteyen Türklere her türlü yardımı temin etmeğe şahsen amadeyim” demiştir.

BCA 030.01.72.455.5

26.EYLÜL.1964

ATİNA RADYOSU

Saat 1.00 Haseer Bülteninden
(Yunan Haberler Ajansı)

Öğrenildiğine göre,Varşava Paktı memleketlerinin Bulgaristan'da yapmaları kararlaştırılan askeri manevralar Türk hudutuna yakın bölgelerde yapılmıştır.

Manevralar için önceden kararlaştırılan bölgeden sarfına zar edilerek Türk hududuna yakın bölgeler de karar kılınmasının sebebi Türkiyenin barışı ihlale teşebbüsü halinde gereken reaksiyonu derhal gösterebilmek arzusudur.

BCA 030.01.72.455.5

25.Eylül.1964

Atina Radyosu

Saat 14 Haber bülteninden

1- Başpiskopos Makarios, halen New-York'da bulunan Dışişleri Bakanı Kiprianu'ya, Genel Kurul'un önümüzdeki ay toplantısında gündeme alınabilmesi için şimdiden Kıbrıs konusunda müracaatta bulunması hususunda talimat yollamıştır.

2- Bugün tekrar toplanacak olan Güvenlik konseyinde Barış gücünün görev süresinin daha üç ay uzatılmasına dair karara varılacağı umulmaktadır.

3- Türklere silah kaçırmakta iken yakalanan 5 İsveçli er ile 2 subay hakkındaki tahkikata devam olunmaktadır. Barış Gücü Komutanı Timayya bu konuda genel sekreter U-Thant'a tavsilatlı bir rapor yollamıştır.

4- Dün Sofya'ya giden Yunan Dışişleri Bakanı Kostopulos hakkında, bugünkü Bulgar basını Bulgar- Yunan münasebetlerinin düzelmekte olmasından memnuniyetini izhar etmektedir.

5- Kıbrıs'a yapılan Türk bombardımanlarının yaptığı tahribatı ihtiva eden bir "Siyah Kitap" derin tesirler icra etmektedir. Yunan Hükümeti mezkür "siyah Kitabı" daha da çoğaltarak diğer dünya ülkelerine tevzi etmeyi düşünmektedir.

ATİNA RADYOSU SAAT 22.30 HABER BÜLTENİNDEN

1- Yunan- Bulgar temasları

Dün Sofya'ya giden Yunan Dışişleri Bakanı Kostopulos bugün Bulgar Başbakanı ve Dışişleri Bakanı ile görüşmüştür. Kostopulos, Bulgaristan Başbakanı Zipkof'a Yunan Başbakanı Papandreu'nun şahsî bir mesajını vermiştir. Papandreu bu mesajında Bulgaristan'la iyi dostluk arzularını belirtmektedir. Bu görüşme esnasında Bulgar Başbakanı Zipkof Yunanistanla Bulgaristan arasında kültürel ve ekonomik münasebetlerin inkişaf lüzumunu bilhassa işaret etmiştir. Bulgar Dışişleri Bakanı ise Kıbrıs konusuna temas ederek, bu konuda hükümetinin tam bağımsız bir Kıbrıs Devleti istediğini belirtmiş ve Birleşmiş Milletlerde bu hususun temini için yapılacak müzakerelerde Bulgaristanın daima bu tez savunacağını ilâve etmiştir.

Yunan Dışişleri Bakanı Kostopulos da Yunanistanın daima barış politikası güttüğünü, Türkiye'nin Tehditkâr bir tavır taşıdığını , Türkiyenin Yunanistan veya Kıbrıs'a tecavüzü halinde Yunanistanın müdahale ve mukabele mecburiyetinde kalacağını belirtmiştir.

Kostopulos bugün öğleden sonra Sofya'dan Varna'ya hareket etmiştir.

2- Papandreu-Makarios konuşması

Emin kaynaklardan öğrenildiğine göre Başpiskopos Makarios bugün Yunan Başbakanı Papandreu ile bir telefon konuşması yapmıştır. Makarios ile mükaleme de Yunan Başbakanına Birleşmiş Milletler Genel Kurulu gündemine alınmak kaydı ile yapılan Kıbrıs müracaatı hakkında izahat vermiştir. Bu konuda tam olarak aydınlanan Papandreu, Kıbrıs hükümetinin bu müracaatını tasvip ettiğini bildirmiş ve Makarios'un verdiği izahattan dolayı teşekkür etmiştir.

ATİNA RADYOSU

Saat 22.30 Haber bülteninden

1- Yunan kıralının düğününe katılmak üzere Atina'ya giden Makarios'a bugün Yunan Başbakanı Papandru tarafından bir öğle yemeği verilmiştir. Saat 17.00 ye kadar süren bu yemekte Papandru ve Makarios'dan başka Yunan Dışişleri Bakanı Kostopulos, Milli Savunma bakanı Garifalios ve EOKA lideri Grivas'da bulunmuşlardır.

Kısırs mevzuunun son gelişmelerinin müzakere edildiği ziyafeti müteakip basın mensupları ile görüşen Makarios "müşterek istikamet ve tam fikir birliği yaşamaktadır." demiş ve Galo Plazo'nun arabulucu tayini münasebetiyle memnuniyetini izhar etmiş "Siyasi şahsiyet ve karakter sahibi insandır" demiştir.

Yunan Başbakanı Papandreu "Müşterek basın istikameti içindeyiz" demiş ve Makarios tarafından ilân olunan barış taaruzunun başka faydalı neticeleri olacağını da sözlerine eklemiştir.

2- İstanbul'dan ihraç olunan Yunun uyrukluları himaye edici bir kanun tasarısı kabul edilmiştir. Kanunun mahiyeti hakkında bir bilgi verilmemiştir.

3- Türkiye'nin Atina Büyükelçisi İLKİN bu akşam Yunan Dışişleri bakanı Kostopulos'u ziyaret ederek Hükümetinin Yunan hükümetinin taleplerini nazara alarak, ayrıca Yunan Kıralının düğün şenlikleri icra edildiğini göz önünde bulundurarak İstanbul'dan ihracı mütasavver 1810 Yunun uyruklunun ihracını geri bırakıldığını bildirmiştir.

ATİNA RADYOSU

Saat 14.00 Haber Bülteninden

Alman televizyonu, Batı Trakya Türkleriyle röportajlar ihtiva eden bir program göstermiştir. programda, konuşurulan Batı Trakyalı Türkler, tam bir kültür ve din serbestisi içerisinde yaşadıklarını, Rumlarla münasebetlerinin fevkalade kardeşane olduğunu belirtmişlerdir.

B.A. Belgeler

Atina Radyosu, haberine söyle devam etmektedir.

“İstanbul’daki Yunanlılar Türk Hükümetince reva görülen ve bütün medeni alemde infial yaratan insanlık dışı muamelelere karşılık Yunan Hükümetinin Batı Trakya Türklerine yaptığı iyi muamele ve bahsettiği hürriyetler, Yunanistan’ın yüksek medeniyetinin bir delilidir.

Not: Yunan Hükümeti, Yunan teb’alı olan Batı Trakya Türkleri ile İstanbul’daki Yunan uyruklular arasındaki statü farkını bilmemezlikten gelerek yabancı milletlerde Türkiye aleyhine bir hava hazırlamak gayreti içindedir. 1930 İkamet, Ticaret ve Seyrüsefain Anlaşmasının yürürlükten kalkmakta olduğu bu günlerde, bu istikametteki Yunan propagandası daha hızlandırılmıştır.

BCA 030.01.72.455.5

15.Eylül.1964

ATİNA RADYOSU

Saat 14.00 Haber Bülteninden

1- Türk silahlı Kuvvetlerinin yeniden hareket haline geçirildiği yolundaki haberleri yalanlayan bir Yunan Hükümet sözcüsü “buna dair hiçbir resmi malumat almış değiliz. Eğer böyle bir durum varsa bu Kıbrıs meselesiyle ilgili olmamak icap eder. Çünkü Kıbrıs’da halen sükunet sürmektedir.” demiştir.

2- Türk Hükümetince İstanbul’daki Yunan uyrukluların sınır dışı edilmesi meselesi kendisine sorulan bir Yunan Hükümeti yetkilisi şu cevabı vermiştir.

“Türkiye’deki diplomatik temsilcilerimizden henüz bu konuda bir rapor almadık. Raporu aldığımız takdirde biz de gerekli kararlara varacağız. Fakat kolektif ihraçlara tevessül edilmesi icap eder. Çünkü Türkiye’nin Birleşmiş Milletlerdeki delegesi Eralp, Kollektif ihraç kararları alınmayacağını resmen vaad etmiştir. Birleşmiş Milletlere yaptığımız müracaat üzerine bu konu müzakere edilmiş olmakla beraber karar alınamamıştır. Gerekirse, karar almak üzere tekrar Güvenlik Konseyinin toplanmasını isteyeceğiz.

Not: İstanbul’daki 1810 Yunan uyruklunun ikamet vesikalarının yenilenmiyeceği ve bunların 16.Eylül’ü müteakip 10 gün zarfında hudud dışı edileceği yolunda İçişleri Bakanımızın dünkü beyanati, Atina ve Kıbrıs Radyolarının dün geceki haber bültenlerinde aynen yayınlanmıştır.

Her iki Radyo da İçişleri Bakanımızın beyanatına her hangi bir yorum ilave etmemiştir.

BCA 030.01.72.455.5

11.Eylül.1964

ATİNA RADYOSU

Saat 14.00 Haber Bülteninden

Bugün saat 17.30 da Güvenlik Konseyi toplanarak Yunanistan'ın müracaatını inceliyecektir. Bilindiği gibi, Yunanistan bu müracaatın da Türkiye'nin İstanbuldaki Yunanlılara karşı davranışını ve genellikle tehdidkar tutumunu şikayet etmektedir.

Dışişleri Bakanı Kostopulos Birleşmiş Milletler deki Yunan Başdelegesi Bicios'a bu konuda gerekli direktiflerin verildiğini söylemiştir.

Dışişleri sözcüsünün açıkladığına göre, Yunan müracaatının Türk müracaatı ile birlikte olunması yolunda konseyde yapılacak her hangi bir teklife Yunan delegasyonu kesin olarak karşı koyacaktır.

BCA 030.01.72.455.5

6/Eylül/1964

Saat: 23.00

Haber Bülteni

ATİNA RADYOSU

Halen Selânikte bulunan Başbakan Papandreu şerefine Yunan 3. Ordusu kumandanı ve subayları tarafından bu akşam bir ziyafet verilmiştir. Ziyafette Papandreu'ya hitapta bulunan 3. Ordu Komutanı General Çolakas , edebî teşbihlerle Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşeceği anı tasvir etmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir.

“Yunan ordusu kanunların ve hükümetin kayıtsız şartsız emrindedir. Topraklarımıza ayak basmak isteyenlere karşı sert mücadeleye hazırız. Boy göstermiyor, başkaları gibi tahrik etmiyoruz. Ağır başlılık ve güven içinde her türlü tehlikeyi bertaraf etmeye amadeyiz. Aklı selim içindeyiz. Ümit ederiz ki, nehrin (Meriç kasdolunuyor) ebür tarafındakilerde de aklı

selim hakim olur. Cinnet getirerek tırmarhaneye kalkışılırsa biz onları takip edeceğiz. Fakat takibimiz sonunda onları mutlaka ıslah edeceğiz.”

Generalin bu konuşması üzerine söz alan Başbakan Papandreu iktidarın orduya nifak sokmağa çalıştığını belirtmiş ve sözü Kıbrıs meselesine getirerek demiştir ki:

“Kıbrıs meselesinin, siz ordu mensuplarımızın kalplerinize herkesden fazla dağladığından eminim. Politikamız ENOSIS ve barıştır. Maalesef Zürih ve Londra Anlaşmalarının varisiyiz. Zürih Anlaşması ENOSIS’i sarih olarak yasaklamaktadır. Bu anlaşma ile ENOSIS mezara gömülmüştür. Öldürülmüş olan ENOSIS’i mezardan çıkarıp diriltmenin ne kadar güç bir iş olduğunu takdir edersiniz. Buna rağmen ENOSIS’in tek halçaresi olduğu kanaati bugün artık umumidir. Muvaffak olacağımıza güvenebiliriz. Zürih ve Londra Anlaşmalarının Kıbrıs’da azınlığa veto hakkı tanınması, azınlığın çoğunluğu idare etmesi gibi bir gariplik husule getirmiştir. İşte biz bunların vasisiyiz.”

“Bugün harp buhranı geçiriyoruz. Bütün temennilerimize rağmen Cenevre Konferansı Türkiye’nin acayip talepleri sebebiyle netice vermedi. Sulh taraftarıyız. Fakat saati gelince OHİ (hayır) tekrarlanacaktır. Yunan milletinin harp meziyeti OHİ’dir. Herhangi bir tecavüz halinde cevabımızı tarihimiz vermiştir: OHİ. Fakat her şeye rağmen barış için çalışıyoruz.”

“Kıbrıs’da bugün bir fasid idare hüküm sürmektedir. Eğer bu fasid idareyi çözmek için harbe teşebbüs edilirse, bu harbin sadece Yunanistan-Kıbrıs ve Türkiye arasında kalacağına inananlar bebeklerdir. Tarihe ve dünya barışına karşı sorumluluklarımız vardır. Bütün dünya milletlei ve teşekküllerinin Türkiye’yi tehdit ve tahriklerden vazgeçirmesi lâzımdır. İnanmak isterim ki, sonunda aklı selim ve anlayış hakim olacaktır.”

“Yolumuz hem barışa hem de ENOSIS’e gitmektedir.”

BCA 030.01.72.455.5

6/Eylül/1964

ATİNA RADYOSU
Rumca Haber Bülteni

Saat: 20.30

1-E.O.K.A. lideri Grivas, yeni toplanan rum askerlerinin yemin töreninde yaptığı konuşmada: “Mütesanit şekilde hakikaten hür ve Yunanistan’la birleşmiş bir Kıbrıs için yürüyeceğiz.” demiştir. Türkiye’nin tutumuna da temas eden Grivas, bu konuda şunları söylemiştir.

“Türkiye son zamanlarda mütemadi tehdit ve tahriklerde bulunmaktadır. Bu tahrikleri kabul ediyoruz. Türkiye kendi kuvvetleri hakkında yanlış hesaplar yapmaktadır. Kıbrıs’ın kutsal topraklarına Türk ayağı asla basmayacaktır.”

2-New-York’tan gelen haberlere göre Yunanistan’ın Türkiye aleyhinde Güvenlik Konseyine yaptığı müracaat önümüzdeki cuma günü müzakere edilecektir. Siyasî gözlemlere göre, Türkiye’nin müracaatının ise daha sonraki bir tarihte müzakere edilmesi ihtimali vardır.

BCA 030.01.72.455.5

3 Eylül 1964

KIBRIS RADYOSU

Saat 23.00 Rumca Haber Bülteninden

Temsilciler meclisi bugün Klirides’in başkanlığında toplanmıştır. Oturumda, Kıbrıs vaki Türk Bombardumanlarında İngiliz ve Amerikalılarında müşevvek ve suç ortağı olduğunu belirten konuşmalar yapılmıştır. Bu konuda Temsilciler Meclisinin ittifak ettiği görülmüştür. Oturum sana ermeden, Dışişleri Bakanı Kiprianu da bombardumanlar konusunda İngiltere ve Amerika’nın müşevvik ve suç ortağı durumunda olduğunu mesajında belirtmektedir.

Son olarak söz alan Temsilciler Meclisi Başkanı Klirides “Bu konuda Meclis ve hükümetin tam bir görüş birliğine sahip olduğu ortaya çıkmıştı.” demiş ve Meclis dağılmıştır.

BCA 030.01.72.455.5

2.Eylül.1964

ATİNA RADYOSU
Saat 14.00 Haber bülteninden

1-Dün saat 17.30 da ani olarak Lefkoşe'ye giden Yunan Milli Savunma bakanı GARUFALİAS, bu sabah saat 4. de Atina'ya avdet etmiştir. Bu gün saat 11.30 da Başbakan Papandreu ile görüşen Garufalias, basın mensuplarına "Makarios'la Kıbrıs'ın müdafaası konusu etrafında görüştük, son derece tatminkarım." demiştir.

2-Yunan Dışişleri Bakanı Kostopulos bu sabah Atina'daki Arap Birliği Büyükelçisini kabul etmiştir. Bildirildiğine göre, bu görüşme de her iki ülkeyi ilgilendiren konular müzakere edilmiştir.

BCA 030.01.72.455.5

4 Eylül 1964

ATİNA RADYOSU
Saat 1 Haber Bülteninden

1-Dışişleri Bakanı Kostopulos Türkiye Büyükelçisi ilkin dün gece saat 20.00 de makamına davet etmiş ve kendesi ile Kıbrısdaki Türk askerî Birliğine ait meseleleri konuşmuştur. Kostopulos bu meyanda Türk-Yunan hududunda cereyan eden olay hususunda Türk Büyükelçisinin nazarı dikkatini celbetmiştir.

2-Kıbrıs Dışişleri Bakanı Kiprianu'nun bugün Atina'ya gelmesi beklenmektedir. Kiprianu'nun Makarios'un bir mesajını hamil olduğu söylenmektedir. Bilindiği gibi, bir süre önce Yunan Başbakanı Papandreu Makarios'abir mesaj göndermişti. Sızan haberlere göre, Papandreu bu mesajında Makarios'a "Yunan hükûmetine bilgi vermeden teşebbüslere geçilmemesini" ihtar etmekte idi. Dün bu husus kendisine sorulan Makarios; "Mesajın mealini açıklama yetkisi sadece yazarına aittir" demiş, bir açıklama yapmamıştır. Kiprianu'nun Atinaya götürmekte olduğu mesajın, Papandreu'nun bu mesajına cevap teşkil ettiği bildirilmektedir.

Öte yandan Kıbrıs Rum Hükûmeti Moskova'daki büyükelçisini Lefkoşa'ya çağırmıştır.

Saat 14.00 Haber Bülteninden

1-Türkiye Başbakanı İNÖNÜ'nün dün millet meclisine yaptığı konuşmaya, Başbakan Bapandreu yarın selânikte Enternasyonal Fuarını açış münasebetiyle yapacağı konuşmada cevap verecektir.

2-Kıbrıs Dışişleri Bakanı Kiprianu bu sabahın ilk saatlerinde Atina'ya gelmiştir. Kiprianu öğleden evvel Dışişleri bakanı Kostopulos'la görüşmüştür. Yunan Başbakanı Papandreu bugün saat 13.30 da evinde Kiprianu'ya bir öğle yemeği verecektir. Yemeği müteakip Kiprianu'nun Kıbrıs'ın savunması ile ilgili konularda Papandreu'ya aydınlatacağı bildirilmektedir.

3-EOKA lideri Grivas bu sabah Atinaya gelmiştir. Ziyaret sebebini soran gazetecilere hiç bir cevap vermemiş, sadece Atinada 2-3 gün kalacağını söylemekle yetinmiştir.

BCA 030.01.38.228.2

15 Ocak 1964

Atina :

3000 öğrenci bugün Atina Üniversitesi önünde Kıbrıs'ın Yunanistana ilhakı yolunda büyük bir miting yaparak yaşasın EOKA diye bağırılmışlardır.

Mitingde eski EOKA liderlerinden Niko SAMSON'da konuşmuştur. Nümayişçiler Zurich ve Londra Andlaşmalarını takbih ederek Kıbrıs'a kendi mukadderatının tayin hakkının tanınmasını istemişlerdir.

Buna benzer bir miting de Selanikte 5000 öğrencinin iştirakile yapılmıştır. (Reuter)

ATİNA RADYOSU

4.Ocak.1964

1-ATİNA RADYOSUNUN BİR MÜZİK PROGRAMI

Atina radyosunun saat 18'den itibaren yayınladığı müzik programında 1821 Yunan ihtilâlini hatırlatan ve Türk düşmanlığı telkin eden şarkılar yer almıştır. Mesela bunlardan birinde Türk taarruzu sırasında arkadaşları ile birlikte kaçamıyan bir Rum kızının feryadı yeralmaktadır. “ Kız diyorki beni Türkler öpeceğine ben toprağı öpeyim”.

Bir diğer şarkı ise 1819 ila 1922'de Anadoluya Yunanlılarca yapılacak taarruzun hatıralarını yad etmektedir. Şarkıda, Anadoluya ayak basan bir Yunanlı ile Anadolu toprağı konuşmakta ve böylece asırlardan beri süre gelen hasret sona ermektedir.

Kıbrıs gerginliği başladığından beri Yunan radyosu her ne kadar alayların sorumluluğunu Kıbrıs Türklerine yüklemişse de, Türkiyeye dil uzatmamıştır. Bu programda açıktan açığa Türk Düşmanlığı telkin edilmesi dikkati çekmektedir.

Saat 21/30 haberler bülteni

1-LONDRA KONFRANSI ETRAFINDA

Seçimleri yapacak olan (Milletvekili seçimlerini) geçici Yunan hükümetine dışişleri bakanı olarak katılacak olan Yunanistanın nato nezdindeki daimi delegesi kisanthropulos palamaz yarın Atinaya beklenmektedir.

Diğer taraftan Atinadaki Türk ve İngiliz büyük elçileri Yunan dışişleri bakanlığı müsteşarını ziyaret ederek beşli Londra konfransı edrafında bir süre görüşmüşlerdir.

Kıbrısın fevkelade nazik anayasa meselelerini tetkik ve müzakere edecek olan bu konfransa İngiltere adına müstemlekeker bakanının katılacağı öğrenilmiştir. Kıbrıs rumlarını Makaryos Türkleride Dr. Küçük temsil edeceklerdir. Bütün ilgililerin bu konfransa katılmak

hususunda gösterdikleri anlayış ve iyi niyet batı siyasi çevrelerinde takdirle karşılanmaktadır.

2-ADAYA ASKER NAKLİ

Kıbrıs İngiltere hükümetince gönderilmesi kararlaştırılan 800 kişiden ibaret paraşütcü birliği bu akşam adaya vasıl olmuştur.

BCA 030.01.38.228.2

LEFKOŞA RADYOSU

4/Ocak/1964

Saat 19 daki Türkçe programı

1-YOLLARIN AÇILMASI KONUSUNDA MÜZAKERELER

Kıbrısta münakale vasıtalarının işlenmesi ve yolların açılması için yapılan müzakerelerde ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu toplantılara adadaki İngiliz yüksek komiseri, General Youg, Rum içişleri bakanı ve Türk cemaati temsilcileri katılmaktadır.

2-18 KÖYE YİYECEK VERİLDİ

Bir İngiliz askeri sözcüsünün ifadesine göre Kıbrısın kuzeybatı kesiminde bulunan 18 köye bu gün askeri vasıtalarla gıda maddesi yardımında bulunulmuştur. Ayrıca Türk ve Yunan kontenjan subaylarının da iştiraki ile adanın muhtelif kesimlerine keşif uçurları yapılmıştır.

Lefkoşa şehrinde bu gün bir hayli faaliyet görülmüştür. bilhassa Türk kesimi hadiselerin başladığından beri en normal gününü yaşamıştır.

3-ROSİDİS UTANT İLE GÖRÜŞTÜ

Kıbrıs Hükümetinin birleşmiş milletler baş delegesi zanon Rosidis, Birleşmiş milletler genel sekreteri Utant ile Kıbrıs konusunda bir görüşme yapmıştır. Görüşmeden sonra Rosidis, bu temasının emniyet konseyinin toplanması ile ilgili olmadığını söylemiş ve birleşmiş milletlerin Kıbrıs halkını destekliyeceğinden emin olduğunu belirtmiştir. Rosidis ayrıca Kıbrısta gerginlik azaldığı takdirde Londra konferansının başarılı olabileceğini söylemiştir.

4-Lefkoşe radyosu Türk başbakanı İsmet İnönünün dün senetoda yaptığı Kıbrısla alakalı konuşmayı da hulasaten vermiştir.

B.A. Belgeler

BCA 030.01.38.228.2

YORUM

Türkçe haberlerinden sonra birde yorum yapan Lefkoşa radyosu ez cümle demiştirki:

Anayasalar halkın bütün olarak Hükümrancılığını sağlamalıdır. Bunu sağlayamamış olan mevcut anayasa yirminci asır ilminin yüz karasıdır.

Türkler Kıbrıs halkının 6/1 ni teşkil etmektedir. onun için anayasanın Türklere tanıyacağı haklarda bununla mütenezip olmalıdır. Türkler ada halkının 5/6 sını teşkil eden Rumlar ile iyi münasebetler kurmalıdırlar. Rumlarında istediği Türk azınlığını saadet içinde görmektir.

BCA 030.01.33.865.4

ATİNA RADYOSU

8.Mart;1964

Saat,13.00 Haber Bülteninden

YUNAN DIŞİŞLERİ BAKANININ TEKZİBİ

Kıbrıs Türkleri ile İstanbul Rumlarının mubadele edilmesi konusunda bazı müttefik devletlerin Yunan hükümetine teklifte bulunduğu yolundaki Londra mahreçli haberlerle ilgili olarak Yunan Dışişleri bakanı Kostopulos şu demeci vermiştir:

“Kıbrıs Türkleri ile İstanbul Rumlarının mubadelesine dair Yunan hükümetine herhangi bir devlet tarafından teklif yapılmamıştır. Bu nevi bir teklif yapıldığı takdirde Yunan hükümeti tarafından müzakeresiz reddedilir.”

KIBRIS RADYOSU

Saat, 13.30 Haber Bülteninden

MAKARİOS TÜRK ASKERİ BİRLİĞİNİN GERİ ÇEKİLMESİNİ İSTİYOR

Kıbrıs Haber Ajansına özel bir demeç veren Makarios, İttifak Anlaşmasının feshi üzerine Türkiye'nin Kıbrıs'daki askeri birliğini geri çekmesi gerektiğini söylemiştir. Makarios, Türkiye adadaki 650 kişilik Türk birliğini geri çekmediği takdirde barış kuvvetinden bunu sağlamasını isteyeceğini, bu teşebbüzde bir sonuç vermezse Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine başvuracağını belirtmiştir. Makarios sözlerine şöyle devam etmiştir:

“İttifak Anlaşmasının feshine rağmen Türk askerlerini Kıbrıs'da kalması adanın toprak bütünlüğünü ihlâl mahiyetindedir. Türkiye'nin, İttifak Anlaşmasının halâ yürürlükte olduğu yolundaki iddiaları ise hukuki mesnetten mahrumdur. Zira hiçbir devlet istemediği ve her nasılsa imzaladığı bir ittifaka bağlı kalmak hususunda zorlanamaz.”

Öte yandan bildirildiğine göre, Makarios Yunan hükümetiyle temaslarda bulunmak üzere önümüzdeki cuma günü Atinaya gidecektir. Halen New-York'da bulunan Kıbrıs Dışişleri Bakanı Kiprianu da Atinaya gelerek Makarios'a mülâki olacaktır.

BCA 030.01.72.454.10

31 Ağustos 1964

ATİNA RADYOSU

Saat 22.30 Haber Bülteninden

1-Bu akşam Atina'da başbakan Papandreu'nun başkanlığında, Dışişleri Bakanı Kostopulos ve Milli Savunma Bakanı Karifalios'un iştirak ettiği bir toplantı yapılmıştır. Saa 22.00 den sonra devam eden bu toplantıda Kıbrıs meselesinin son gelişmeleri incelenmiştir.

2-Türkiye'nin Atina Büyükelçisi İLKİN bugün öğleden sonra Yunan dışişleri Bakanı Kostopulos'u ziyaret etmiştir. İLKİN, Türkiye'deki son nümayiş ve olaylar dolayısıyla üzüntüsünü izhar etmiş, bunların tekerrür etmemesi için hükümetin her türlü tedbirleri aldığı hususunda teminat vermiştir.

KIBRIS RADYOSU

Saat 23.00 Haber Bülteninden (RUMCA)

1-1960 ve 1963 kur'alı gençler askere çağrılmaktadır, 1960 kur'ası 1942 doğumlu, 1963 kur'ası ise 1945 doğumlu olanlardır.

2-Bugün saat 7,15-7,25 de Milliyeti teşhis edilmeyen iki JET uçağı Kıbrıs'ın Kuzeydoğı kıyılarından uçmuştur.

BCA 030.01.72.454.10

30 Ağustos 1964

ATINA RADYOSU

Saat 14.00 Haber Bülteninden
MAKARİOS-NASIR GÖRÜŞMELERİ

Dün öğleden evvel Makarios-Nâsır arasında 4 saat devam eden müzakereyi müteakip öğleden sonra da iki saatlik bir görüşme yapmıştır. Bildirildiğine göre görüşmelerin önemli kısmı tamamlanmıştır. Bundan sonra Nâsır ve Makarios müşterek tebliğın ihzarı ile meşğül olacaklardır. Makarios'un bugün öğleden sonra İskenderiye'deki Rumlarla temas edeceği bildirilmektedir. Yarın da Makarios'un Kıbrıs'a dönmesi beklenmektedir.

Atina Haber Ajansının bildirdiğine göre Makarios bu müzakereler esnasında Nâsır'a, Kıbrıs Rumlarının hürriyet mücadelesinde azimli ve kararlı olduklarını bildirmiştir.

KIBRISLI DOKTORLAR DAVET EDİLİYOR.

Atina radyosu, Kıbrıs'lı doktorların acele büyükelçiliğe müracaatı hususunda Kıbrıs Büyükelçiliğinde ilâmın her haber bülteninde tekrarlamaktadır.

NOT: Bu haber ve yazımız dün bildirilmişti.

JCS

BCA 030.01.72.454.10

28 Ağustos 1964

ATİNA RADYOSU

Saat 14.00 Haber Bülteninden

1-Makarios ve Dışişleri Bakanı Kiprianu bugün İskenderiye'ye gidecekler. Arap Liderleriyle yapacakları görüşmeleri müteakip Pazartesi günü Kıbrıs'a dönecekleri bildirilmektedir.

2-Kıbrıs'daki İngiltere yüksek Komseri dün gece Makarios ve Kiprianu ile uzun bir görüşme yapmıştır. Kıbrıs meselesinin her açıdan incelendiği bildirilen bu toplantıda ayrıca Adadaki Türk askerî Birliğinin yenilenmesi meselesi de konuşulmuştur.

NOT: 1-Atina Radyosu 4-5 günden beri Kıbrıs'a ve Türk-Yunan münasebetlerine müteallik neşriyatının son derece yumuşatmış ve azaltmıştır. Bazı haber bültenlerinde Kıbrıs'a temas dahi olunmamaktadır. Jetlerimizin bombardmanı takibeden ilk günlerde Türkiye'ye karşı kullanılan tecavüzkâr lisandan eser kalmamıştır.

2-Aşırı müdahale sebebiyle Kıbrıs radyosunun ekseri programlarını dinlemek mümkün olamamaktadır.

BCA 030.01.72.454.11

31 Ağustos 1964

MAKARİOS NASIR GÖRÜŞMELERİ BİTTİ:

Makarios-Nâsir görüşmeleri sona ermiş ve müşterek teblig Kahire radyosunca açıklanmıştır. Tebliğde: "Kıbrıs ve Arap Birliği Devletleri, Kıbrıs meselesini adil, toprak bütünlüğü ve halkın meşru self-Determination hakkı çerçevesi dahilinde bir hal çaresi bulunması hususunda mutabakata varmışlardır. Arpa Birliği Kıbrıs Cumhuriyetinin toprak bütünlüğünün muhafazası için mümkün olan her yardımı yapacaktır." demektedir.

B.A. Belgeler

Basın mensupları ile konuşan Makarios, “Karşılıklı anlayış havası içinde cereyan eden müzakerelerden son derece tatminkar olduğunu” söylemiştir.

Nâsır ise; verdiği demeçte, “Kıbrıs’a her hangi bir taruz ve içişlerine müdahale, bizce dünyanın bu bölgesinde barışın ihlâlî sayılacaktır.” demiştir.

BİR OTOMOBİLDE BOMBA BULUNDU:

Lefkoşa’da yayınlanan Rumca Mahi gazetesinin muhabirlerine ait bir otomobilde bomba bulunmuştur. Batlamadan ele geçirilen bomba suikastçı müteşebbisleri Rum polisince aranmaktadır.

BCA 030.01.64.394.28

1964

HİNDİSTAN'IN KIBRIS MESELESİNDEKİ TUTUMU

1. Hükûmetimizin Kıbrıs meselesindeki tutumu ve göttüğü politikayı izah maksadiyle Hindistan Hariciye Nezareti ile sıkı ve devamlı temaslar yapılmıştır.

Bu temaslar esnasında Dışişleri Umumî Kâtibi Mr. Desah Hindistan'ın bu meseledeki görüşünü şu sözleri ile ifade etmiştir:

'Hint politikasının esasî iki taraflı ihtilâflarda taraf tutmamaktadır. Zira, taraf tutulduğu taktirde, ihtilâfın izalesine hizmet edilmiş olmayıp ancak “confrontation”un şiddetlenmesine yardım edilmiş oluyor. Biz, ihtilâfların “confrontation”ile değil, ”conciliation “ile halli taraftarıyız, ve daima bu yolda çalışageldik. Bütün beynelmilel ihtilâflarda evveleminde insan haklarını gözönünde tutmak lâzım gelir. Kıbrıs'ta iki cemaat olduğuna göre, her ikisinin de hakları vardır. Türk cemaati daha küçük olduğu için bugün hüküm süren ve her iki taraf halkına da zararlar ihtiva eden durumdan en fazla Türk cemaati ıstırap çekiyor. Kahire

konferansında mesele görüldüğü takdirde, bizim tutumumuz “conciliation”u tavsiye etmek olacaktır.

2. Hindistan Dışişleri Nâzırı Swran Singh 22 Eylül 1964 tarihinde Senatoda verdiği dış politika hakkındaki demecinde, Kıbrıs meselesine de temas ederek Hindistan'ın bu meseledeki görüşünü şu sözleriyle izah etmiştir:

“Kıbrıs Hükûmetinin halen karşılaştığı güçlükler muvacehesinde Hindistan'ın sempati ve desteğini ifade eylemesi, temel prensipler mevzubahis olduğu zaman, küçük devletlere büyüklerden daha az ehemniyet vermediğimizi göstermektedir. Kıbrıs son zamanlarda sömürgelikten kurtulmuş olup, yakın tarihi istiklâlden önceki Hindistan'ına benzemektedir. Birleşmiş Milletlerin tanıdığı bütün hak ve vecibelere sahip, müstakil, hükûmran ve taraf tutmama siyasetine bağlı bir üyesi olan Kıbrıs'ın müstakil kalma hakkını Hindistan desteklemektedir. Kıbrıs'taki dahilî mücadele demokratik prensiplere göre Kıbrıslılar tarafından halledilmelidir.

3.Hindistan Başbakanı Shastri, 27.11.1964 tarihinde kendisini ziyaret eden Büyükelçimize Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna götürülmüş olan Kıbrıs meselesiyle ilgili olarak “şüphesiz ki, iki tarafı tatmin etmeyen bir hal şekline razı olmamak lâzım. Biz,hâl çaresini istiklâle devamda görüyoruz” demiştir.

4. Kahire'deki Tarafsızlar Konferansında kabul edilen nihai tebliğin Kıbrıs'a ait kısmı Hindistan tarafından kaleme alınmıştır. Tebliğin Kıbrıs'a ait kısmı tamamen Makarios'un arzusuna uygun olarak çıkmıştır.

5. Birleşmiş Milletlerdeki Rum Delegasyonunun, Kahiredeki Tarafsızlar Konferansında Kıbrıs Meselesi Hakkında kabul edilmiş olan metnin bir benzerini karar tasarısı olarak hazırladığı ve buna Hindistan'ın “co-sponsor” olacağına duyulması üzerine, Hindistan Hariciye Nezareti nezdinde yeniden teşebbüslerde bulunulmuştur. Bu teşebbüste Rum Karar tasarısındaki self-determination hükmünün aslında Kıbrıslı Rumların ENOSİS isteklerini maskeleyen için kullandıkları Kıbrıs Rum Liderlerinin mücadelelerinin ENOSİS gayesini güttüğünü belirten resmî beyanatları gösterilmek suretiyle ifade edilmiştir. Hindistan'ın bu gizli maksada âlet olmaması için karar tasarısına sponsor olmaması istenmiştir.

6. Hindistan Hariciye Nezaretinde Türkiye işlerine bakan Mr.Sanyal Birleşmiş Milletler Asamblesine sunulmak üzere hazırlanan Rum karar tasarısının self-determination hükmünü ihtiva etmesi sebebiyle tasarıya “co-sponsor” olunmaması için New York'taki Hint Delegasyonuna talimat verildiğini Büyükelçiliğimize bildirmiş ve Hindistan'ın görüşünün Kıbrıs'ın tamamen müstakil ve tercihan taraf tutmayan bir devlet olarak bekası olduğunu tekrar etmiştir.

7.Kıbrıs meselesi hakkındaki Rum karar tasarısında mevcut self-determination hükmünün ENOSİS'e şamil olmayacağını ve Kıbrıs'ın müstakil kalacağına dair Rum delegasyonundan kat'î teminat alındığının Birleşmiş Milletler nezdindeki Hint delegasyonu tarafından Hint Hariciye nezaretine bildirilmesi üzerine ve esasen Kahire Tarafsızlar Konferansının nihaî tebliğinin kaleme alınmasına Hindistan'ın da iştirak etmiş bulunması sebebiyle Hindistan bahiskonusu tasarıya co-sponsor olmak hususunda karar almıştır.

8. Hindistan'ın almış olduğu bu kararı “reconsiderer” etmesi için de teşebbüslerimiz olmuştur. Hint Hariciyesinin yetkililerine bizzat Makarios 'un ENOSİS hakkında yaptığı en yeni beyanatlar da hatırlatılmak suretiyle Makarios'un istediği kararı Birleşmiş Milletlerden aldıktan sonra, ENOSİS'e gideceği hususunda bir şüphe mevcut olmaması lâzım geldiği izah edilmiştir.

Teşebbüslerimize rağmen, Hindistan'ın kararında bir değişiklik olmamıştır. Alınan intiba, Hindistan'ın Kahire'deki Tarafsızlar Konferansında kendisini taahhüde girmiş telâkki etmiş olması dolayısıyla Rum karar tasarısına co-sponsor olmayı kendilerini mecbur hissetmekte oldukları merkezindedir.

9. Hindistan'ın bu tutumu, takip etmekte olduğu tarafsızlık siyasetiyle kabili telif değildir.Tarafsızlık siyaseti Hindistanın Kıbrıs meselesinde hiç değilse ilgili devletlerden hiçbirinin karar projesine co-sponsor olmamasına icap ettirirdi.

10. Kıbrıslı Rum liderlerin aşikâr tutumu ve resmî demeçlerininin ışığında ENOSİS idealinden vazgeçildiği yolundaki bir teminata Hindistan'ın nasıl güvenbildiği caî sualdir.

Hindistan'ın yukarıda izah olunan tutumunda ısrarına Kıbrıs meselesini hal için kabul olunacak bi hal tarzının Keşmir meselesi için de kötü emsal teşkil edeceğinden korkmakta oluşları kadar Pakistanla olan dostluğumuzun ve Keşmir meselesinde Pakistan'ı destekleyen tutumumuzun sebep olduğu akla gelebilir. Zira, Kıbrıs'ın istiklâli ve

JCS

toprak bütünlüğü fikrini ilk defa olarak ortaya atmış olan ve hâlen de bu istiklâlin devamı tezini savunan Hindistan'ın Kıbrıs'ın bağımsız statusünü federasyon sistemi içinde devam ettirmesini isteyen Türkiyenin görüşünü desteklememesi için başka bir sebep görülememektedir.

BCA 030.01.8.47.1

PERSONAL AND CONFIDENTIAL
FROM SOMEWHERE IN THE
UNITED STATES

February 10th, 1965.

To His Excellency,
Mr. ISMET INONU,
Prime Minister of Turkey,
c/o the Prime Minister's House,
ANKARA,
TURKEY.

SIR,

I have the honor, and take the liberty of writing you a "Personal and Confidential" letter for the purpose of placing before you some extracts consisting of 44 pages, taken from a Confidential Report in connection with the Cyprus dispute which has for several years been causing to our fatherland much material damage and anxiety, and what is more important, moral damage to our national reputation.

Before proceeding further, I must explain that altho I am an American citizen, I am of Turkish origin and that I always felt Turkey to be my fatherland. I was born in Izmir in 1900. My late father, himself, his wife and two children, my elder brother Hussein and myself Jemal Shefket, first to London in 1906, and 5 years later to New York. When we left Izmir I was 6 years old. I am very sorry that I am obliged to write this letter in English, for the reason that I cannot write Turkish of which I remember only a few words. In England I was sent to an English school,

and in America to an American school for a few years. Turkish was not taught anywhere.

I was married to an American girl at the age of 32, by whom I had three children, one son and 2 daughters. My son was unfortunately killed in an automobile accident and my wife died soon after. My elder daughter has made a very good marriage. My younger daughter Jennifer aged 25, is still unmarried.

All the family sympathize with Turkey on dispute about Cyprus. This is the reason that prompted me to write to you sir this letter. My son-in-law holds a very high post here, and as the extracts which I am enclosing I obtained without his knowledge from the "Confidential Report" which he had in his possession, Your Excellency will realize what might happen to him if it is discovered that father-in-law, owing to carelessness on his behalf, was able to take hold of the Report and make extracts from it: my son-in-law will lose his job, and I shall lose him, and great unhappiness will be caused to my daughter and the whole family.

After several days of mental torment and worry during which I was in great dilemma as to whether I ought to keep silent or assist my fatherland, I made up my mind that it was my duty as a Turk, to write to you Sir, taking at the same time all possible precautions to safeguard my son-in-law. So, I am having this letter posted at a place far from where I live, giving neither address nor names not even my American name, and I very humbly apologize for this. And I also pray you Sir to treat this letter and enclosures as most confidential and please avoid disclosing that you received them from America or how. I am most confident that you will not allow anything done which will do any harm to my family.

I am staying in a flat with my younger daughter, next door to the flat kept by my son-in-law and my elder daughter with their children. We all meet every day, and as I am a pensioner, I spend most of the day with my little grand children. This is how it happened-

During Christmas holidays, my son-in-law brought home with him from his office to read at his leisure, copy of a long Report on on Cyprus, marked "Confidential Report – Category A". As he knew that I was very interested in the Cyprus dispute, from the time that I attended some of the meetings of the General Assembly in 1957 and 1958 when Cyprus was being discussed for which he used to supply me with entrance tickets, as well as from my attending some of the Security Council's meetings in

1964, he sometimes read out to me short parts from that Report and asked me questions thereon.

I must admit that what impressed me most during our discussions were the provisions of Cypriote Republican Constitution. I would be lying if I said that I could agree with them. For instance, I could not understand why, altho Cyprus was a Republic and therefore a democracy, our Turkish community which was admittedly 18% of the population was for certain purposes increased its percentage to 30% or 40% and besides, it had the power of vetoing every law which related to finance and taxation, and as we all know there are very few laws which do not relate to finance and taxation. But what I thought was most unfortunate was that our Turkish community actually vetoed all such laws and thereby the government could not operate. My son-in-law said that it was most unfortunate that they used their veto power so often. He also reminded me that when the Constitution of Cyprus was put into force, he told me that it was bound to bring trouble and that those who prepared it must have meant trouble to follow.

The discussion aroused my curiosity and I asked him whether he would allow me to read the Report on Cyprus, but he said that it was Confidential and that he had to return it to the office soon. However, my curiosity became uncontrollable, and one day during his the very first pages I read I was shocked to see that it contained very serious accusations against our fatherland, and I decided to read it all, which I did. I was surprised to see what was going on behind Turkey's back. I was so annoyed and disturbed that my first thought was to make a fully copy of it and send it to you Sir. The only person I could trust to copy it was my younger daughter who is a shorthand-typist. But when I explained to her its contents and confided to her my intention and asked her to help me, she revolted and explained that it was both improper and dangerous for my son-in-law if it ever were found out that it was copied while in his care. After discussing it all night with her, she decided next day to please me, provided that only parts of the Report were copied and not the whole of it, which was 415 pages – besides another three volumes II, III and IV which my son-in-law did not bring home. As it had to be done during my son-in-law's office hours, my younger daughter obtained leave from her work for three days. I was then clandestinely borrowing the Report and taking it to our flat I was reading out to her the parts that I thought should be known to you. She was taking them down in shorthand

as I read them, and later she had them typewritten as they are enclosed. I am sorry that we could not do any more. My son-in-law had in any case taken the Report away one day later.

As you will see, the Report was prepared by "G.F.M.Schwarz". When I asked my son-in-law who the author was, he said that he was an expert investigator of political affairs, of German origin, who some years ago escaped from East Germany and was allowed to settle in the States and become an American citizen. He added that he was a very able investigator who was entrusted with several cases and that his Reports proved to be reliable.

During the discussions I had with my son-in-law on Cyprus, he told me that altho America had been trying its best to persuade Turkey to abandon her claims on Cyprus and base her international policy on the principles of the Charter of the United Nations, it would not listen, but follows a policy which no democratic members of the United Nations will ever prove. Further, that altho Turkey knew Russia's intentions and that she had been trying for years to get around Turkey to make friends, but Turkey kept away from her, she recently voluntarily approached Russia and is playing a dangerous game.

I asked my son-in-law whether he read Mr. Menemencioglu's speeches before the Security Council and whether he had in mind the Cypriot Mr. Denktash's of February 28th 1964 before the Council, and the letter of Dr. Kuchuk the Cyprus Vice President, which Mr. Denktash [belgenin devamı yoktur]

BCA 030.01.64.395.5

20/3/965

Kripto – telsiz

-YILDIRIM

- 1- TURKUNO – N-York
- 2- DELTURKOTAN – Paris
- 3- Türkiye Büyükelçiliğine – Atina
- 4- Türkiye Büyükelçiliğine – Vaşington
- 5- Türkiye Büyükelçiliğine – Londra

1- Milli Güvenlik Kurulu dün Sayın Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanmış ve son vahim gelişmeler ışığında Kıbrıs meselesini incelemiştir. Toplantıdan sonra Sayın Başbakanımızın gazetelere verdikleri demeç ayrıca temsilciliklerine gönderilmiş bulunmaktadır.

2- Dün öğleden sonra Sayın Başbakanımız Amerikan Büyükelçisi ile halen Ankarayı ziyaret eden Amerikan Hariciyesi Yakın Doğu ve Güney Asya Nazır Yardımcısı Mr. Jernegan'ı kabul etmiştir. bu görüşmede Mr. Jernegan, Yunanistan bir Enosis'e müracaat ettiği takdirde Amerikanın bunu kabul edeceğine Yunanlıların inandıkları ve Amerikanın bu inancı bertaraf etmek için hiçbir şey yapmadığı yolunda Türkiyede bir kanaat mevcut olduğunu, bu kanatın yanlış bulunduğunu, zira Amerikanın Yunanistan Hükümetine ENOSİS'in bir Türk-Yunan harbine sebep olacağını daima ihtar ettiğini, Yunanlıların da bu hakikatı idrak etmekte olduklarını söylemiştir. Mr. Jernegan ilgili taraflar arasında müzakereler yapılmasını gerek Yunanlılara gerek Kıbrıslı Rumlara daima telkin ettiklerini de ilâve eylemiştir.

3) Sayın Başbakanımız Mr. Jernegan'ın bu sözlerine cevaben artık nasihat devrinin geçtiğini ve karalar devrinin kat'i suretle geldiğini, Milli Güvenlik Kurulunun toplandığını ve ittifakla derhal tatbikine girişilecek kararlar ittihaz ettiğini, bugün muhalefet idleri dahil bütün siyasi parti liderleriyle görüşeceğini, Pazartesi günü Millet Meclisi ve Senato Dışişleri Komisyonlarının gizli bir toplantı akdedeceklerini, salı günü de Millet Meclisinin ve Senato'nun ayrı ayrı gizli celseler yapacaklarını ve bu toplantılarda Hükümetin muhtemelen gerekli yetkiyi isteyeceğini ifade etmiştir. Sayın Başbakan bundan sonra, Kıbrıstaki durumda Yunanistanın sorumluluğunun artık hiçbir şüpheye mahal kalmayacak surette ortaya çıktığını, Yunanistan'ın oraya gönderdiği subaylar ve askerler vasıtasıyla Kıbrıs Rum ordusunun da bütün kumanda yetkisini elinde tuttuğunu, [okunamadı]*, Meclisin ve Senatonun toplantısından sonra Yunan Hükümetinden en kısa bir zamanda Kıbrıs'ta Türk cemaatine tatbik edilen insanlık dışı muamelelerin kaldırılmasının temininin talep edileceğini, bu talebimiz neticesiz kaldığı takdirde Türk cemaatinin durumunu bugünkü feci şartlardan kurtarmak üzere gereken bütün fiili derhal alacağımızı, bunlara mukavemetin tarafımızdan kuvvet kullanılmasını zaruri

* Bu kısımda daktilo edilmiş metinde yaklaşık iki satır boyunca yer alan ifadelerin üzeri çizilerek el yazısı ile değiştirilmiş, ancak yazı okunamamıştır.

kılacağını söylemiştir. Başbakan değiştirme birliğinin de Mart ayı sonunda behemahal gönderileceğini, bunun için Makarios tam müsaade almanın mevzubahis olmadığını, bu ahdi hakkımızın kullanılması sırasında herhangi bir mukavemetle karşılışarsak keza kuvvet kullanmamız icap edeceğini ilâve etmiştir.

4- Mr. Jernegan Sayın Başbakan'ın ifadelerinden Kıbrıs meselesinin çok had bir safhaya geldiğini anladığını ifadenen sonra, Yunanistan Hükümeti tarafımızdan yapılan tebliği müteakip Türkiye ile müzakerelere talip olursa bunu ne şekilde karşılıyacağımızı sormuştur. Sayın Başbakan Türkiye'nin müzakerelere daima amade bulunduğunu, bunu Amerikanın gayet iyi bilmesi gerektiğini, Yunanlılarla müzakereyi kabul edebileceğimizi, ancak Yunanistan bu müzakereleri Türkiye'ye ENOSİS'i kabul ettirmek veya Türkiye'nin harekete geçmesini önlemek üzere vakit kazanmak için talep ederse, bunun faidesi olmayacağını, Türk Hükümetinin kati bir azimle harekete artık mecbur olduğunu, Türk Kamu oyunun geçiktirici taktiklere tahammülü kalmadığını ifade etmiştir. Bunun üzerine Mr. Jernegan Amerika'nın bu duruma ne şekilde yardım edebileceğini sormuştur. Bu suale Sayın Başbakan şu şekilde cevap vermiştir. "Onu Vaşington'a gidince siz takdir edersiniz. Bence artık Türkler ve Yunanlılar arasında müzakere olup olmayacağını, bu müzakerelerin şu veya bu konuyu kapsayıp kapsamıyacağını öğrenmenin bir faydası kalmamıştır. Gayretlerinizi kendi alabileceğiniz tedbirlere teksif etmeniz daha yerinde olacaktır. Kanaatindeyim. Bir hususu daha önemle belirtmet istiyorum. Taleplerimize karşı Yunan Hükümeti yine menfi bir tutum takınırsa ve biz harekete geçmeğe mecbur kalırsak daha evvel olduğu gibi bizi durdurmaya kalkışmayın. Türk milleti sabırlıdır. Fakat tahammülün son haddine geldiği zaman artık onu hiçbir kuvvet durduramaz. Her şeyde çok geçikmiş oluruz. Değil Amerika fakat Sovyet Rusya da müdahale etse başka devletler de işe karışsa Türk milleti o zaman duramaz. İki memleket dostluğunu koruma azmiyle bunu sarahaten anlamanızda büyük fayda görüyorum".

5) Bu görüşmeden sonra Mr. Jernegan'ın yapmayı tasarladığı İzmir seyahatinden sarfı nazar ederek derhal Vaşingtona dönme kararı aldığı öğrenilmiştir.

6) şahsi bilginiz ve Kıbrıs durumunu mütalea ediş tarzınızı izah ederken mülhem olabilmeniz için saygılarımla arz ederim.

DIŐIŐLARI

4 Mayıs 1965 tarihinde Londra'da St. Ermines (S.W.I) hotelinin Basın Salonunda dünya basın mensuplarına verilen demecin tam metni

CYPRUS TURKISH LEADERSHIP ON THE WRONG PATH

The Cyprus question has to be considered from many aspects. It is, however, regrettable that almost no significance has been attached to the fact that the so called leadership (Cypriot Turkish) which is clamouring for security, dignity and the recognition of human rights has undermined and it stil is undermining all these lofty principles.

The Cypriot Turkish leadership alleges that it is fighting against any sort of discrimination against the Turkish community by the Greeks. But in my capacity as a Cypriot Turk, and as a journalist, I feel bound to point out that the so-called Cypriot Turkish leadership itself is guilty of injustice, discrimination and asserting political pressure through the use of force upon its own community.

These leaders who are posing as defenders of fundamental human rights have suppressed, at gun point, the Cypriot Turkish press; and this oligarchic group has always acted in the most ruthless and dictatorial manner towards the members of the Cyprus Turkish community. They have not only prevented the circulation and sale of opposition Cyprus Turkish newspapers, but have also confiscated periodicals and newspapers arriving from Turkey and London if these happened to include reports and articles which the "Defenders of freedom and democracy" thought expedient to suppress or hide from the members of the Cyprus Turkish public. When the two Cypriot Barrister-journalists, Hikmet and Gurkan, advocated co-operation and peaceful co-existence with the Greek community, the so-called "Defenders of human dignity" labelled the two victims as "traitors". These are not the only victims to have been branded as traitors or communist by the so-called Cypriot Turkish leadership. This leadership sheds crocodile tears as they present a Trojan horse to their own people. They talk of democracy buy they refuse to negotiate. They prefer the weapons of violence, insurrection and war to the peaceful methods of reconciliation and democratic discussion. This leadership which presents itself as the apostles of Turkey in Cyprus has created a false pseudo-nationalism which gave it a chance to impose such

ridiculous, negative and monstrous dogmas as the one named “From Turk to Turk Campaign.

The funny thing about this campaign was that its inventors, whilst purporting to be striving for the partitioning of the Island, strictly prohibited the sale of Turkish lands in the South-West of Cyprus, whereas such an act would have facilitated the shifting and settlement of Cypriot Turks to the Northern parts of the Island, where today the Greeks outnumber the Turks by 7 to 1. This inconsistency is but one example of the irrational policies of the self imposed oligarchic group which in fact wrongly believes that the Cypriot Turkish community will disappear unless they hold the reins. But this apostolic leadership, which falsely presented itself as the representative of Turkey in Cyprus, had its own methods of channeling its relations with Turkey: it formed overnight the Independent Turkish Parliamentary Group. This group includes 11 out of 15 members of the Cyprus House of Representatives. The other four who disagreed with this group were excluded and they finally withdrew.

But the action of strangling freedom of speech and thought would have been highly deficient if it had not been extended to those Cypriot Turks established outside Cyprus. Turks resident in the U.K. have been chosen as a target. Turks residing in London who have been forthright in opposing these methods and policies have been declared traitors, communist, spies, or foreign agents. They are being blackmailed for example They have been told that unless they pay money to the committee for aiding the Cyprus Turks, their entry to Cyprus would be forbidden, their properties confiscated, and they would be looked upon as people who refrained from their national and human responsibility and duty. This sort of threat might have been of little or no effect had ground not been carefully prepared long ago through the Cyprus Turkish Association in London. Some of those people who braved the threats and spoke out against these things have been beaten in cafes, or in the street. Unsuccessful attempts have been made on the lives of Cypriot Turks who disagreed openly with the Cypriot Turkish Leadership. At the present time, the Turkish Association in London is dominated by the Cyprus Turkish Leadership.

I hope that the authorities here will shortly find sufficient evidence to take the culprits before justice. I shall spare no effort in helping the authorities in this respect.

The Cypriot Turks should free themselves from this partisan leadership. It should be noted that in order to prevent the irregular activities of this leadership, Turkey has felt the need to send a financial attache to Cyprus with the object of ensuring that loans from Turkey for the development of the Cypriot Turkish Farmer would not be used for other purposes.

Many of my compatriots in London and in Cyprus want one thing above all: Turkey must stop acting as though the present Leadership of the Turkish Cypriots is the only capable and responsible one. We believe that the only way out for the Cyprus Turks is to create the opportunity to select a new committee of Turkish Cypriots who will be more moderate and honest than their predecessors, to sit around the table with their Greek Cypriot compatriots and discuss the Cyprus problem and try to reach an amicable settlement with them without prejudice to the rights of the Turkish Government.

According I and my colleagues have decided to set an example here in England, and we have formed a new Association which is called Cyprus Turkish Union. This new Association aims to bring together the Turkish Cypriot community in this country for cultural, social and mutual welfare activities, based upon freedom of conscience and speech, and above all upon freedom from domination by the Turkish communal authorities in Cyprus and from interference by the Turkish Embassy in London.

Our first positive act will be to acquire premises, after which we hope to consolidate growing support.

(Sgd) A. Tahir.

BCA 030.01.124.795.4

KIBRIS TÜRK KÜLTÜR DERNEĞİ
İSTANBUL BÖLGESİ

Kuruluş Tarihi 12 Şubat 1946
Taksim, Şehitmuhtar Cad. No.54 Kat 1
Tel:48 78 95

İstanbul, 21. Aralık. 1965

B.A. Belgeler

Sayın,
Süleyman Demirel
Başbakan

Kıbrıs Türk Kültür Derneğiyle Türk Talebe Cemiyetinin Kıbrıs haftası, İstanbul halkının asil heyecanı ve ağır başlılığı ile bu gün (21.Aralık.Salı) başlamış bulunuyor. Bu akşam Teknik Üniversite salonunda yapılmış olan Kıbrıs Şehitlerini Anma törenine katılan güzide topluluk, Sayın Devlet Başkanı, hükümet temsilcileri ile parti başkanlarına, Kıbrıs davası üzerinde, tek görüş ve tek kalp olarak Birleşilmesi dileklerinin bildirilmesi kararını almıştır.

Topluluğun bu dileğini yüksek makamınıza sunar bu millî davamızın başarı ile sonuçlanması için tanrının Türk milletine yardımcı olmasını dileriz.

İstanbul Kıbrıs Türk Talebe
Cemiyeti Başkanı
Taner Erginel

İstanbul Kıbrıs Türk Kültür
Derneği Başkanı
Prof. Dr. Derviş Manizade

BCA 030.01.23.133.7

ŞAKİR YORULMAZ

KÜÇÜK PARMAKKAPI İPEK SOKAK
NO.25/1-B E Y O Ğ L U
TELEFON NO: 44 93 91
İSTANBUL. 20 – 12 – 965.

Sayın DEMİREL
BAŞBAKAN. ANKARA.

Çok Muhterem Başkanımız.

11-11-965 tarihli yazıma, lurfen verilen cevab, Muhabbet iltifatlarınıza candanteşekkürlerimi arzdan sonra,

Kıbrıs işinde Birleşmiş Milletler müessesesinin aldığı karar vesilesile, tahsil hayatımdan sonra, Elli senelik faal hayatımı, bütün varlığımla memleket hizmetlerine vermiş olduğumdan, Yurda büyük hizmetler yapacağına kani olduğum büyük şahsiyetinize içimden kopup gelen, fikir ve düşüncelerimi müsadenezle yazıyor, arz ediyorum.

Büyük Başkan-Başbakan.

1-Beş asırdanberi, memleket bünyesinde, zaman ve fırsat buldukça, kötü niyet ve hareketlerini açığa vurarak çalışan, Patrikhane,nin yurdumuz için ne kadar büyük tehlike olduğu şübhe götürmeyen bir hakıktır. Bu beliyyenin yurd dışına atılması Şansının Siz büyük, Memleket evladına nasib, müyesser olmasını candan dilemekteyiz.

AZİZ DEMİREL, Birleşmiş milletlerin kıbrıs için aldığı bu karar, intürk milleti, gençliği üzerinde yaptığı, yarattığı büyük tepki, teessürden faydalanub;Gazetelere vakı dünkü, (Muhtemel olaylardan türkiyeyi kimse mesul tutamaz...Bu durum türk milletinin üzerinde hassasiyetle durduğu bir meseledir....) şeklindeki azimkâr beyanatınızdan sonra, daha cesur hareket ediniz Büyük Türk evladı.....

Türklerle rumlar,ın bir arada yaşamalarına imkân olmadığı meydandadır, önüne durulamayacak Milli galeyana sebebiyle eski (6-7 eylül hadiseleri benzerlerinin hatta daha büyüklerinin vukuu muhtemeldir, telafisi imkânsız felaketler doğabilir...Tezleriyle bugünkü çok müsaide durum, fırsattan istifade ile PATRİKHANEYİ yrd dışına atmak suretile Türk, hatta Dünya tarihine ebedi olarak büyük isminizi geçirtiniz.....

2- Bu kararınız karşısında bugünkü dünya durumunda, ne yabancı Devletler, ne de Hristiyan alemi Kuru Yaygaralardan başka hiçbir harekette bulunamaz, görüyor takdir buyuruyorsunuz ki birçok milletler bu gibi fırsatlardan azami derecede istifade ile Milli ve memleket menfaatlarını sağlamaktadırlar.

Bu hareket -(Patrikhanenin ve rumların istanbuldan çıkarılmaları keyfiyet[i]) Garbi Trakya ve Kıbrıs türklerinin topraklarından çıkarılmaları, yurda gelmeleri şeklinde tecelli etse dahi kazancımız çok büyük olacaktır. Garbi trakyada onbeş sene evel 140 binin üstünde bulunan türk azınlığı, bugün Yüzbin,in altına düşmüş ve bunların mülklerinin yarısından fazlası ellerinden alınmıştır. Bu

B.A. Belgeler

Soydaşlarımız esasen, hele bundan sonra az zaman içinde tamamen kaybolacaklardır.

Büyük Başkan, Bütün vatansever Türkler, kitle, sizin Önder olacağınız bu cessurane karar ve hareketinize zahir ve benim gibi memleket fedailerini ise KURBAN dır.

Böyle bir karar ve süratle tatbikınız, sizin, yurdun Kurtarıcısı olarak Türk tarihine ve Türk aleminin kalbilen mal edecektir. Büyük karar ve icraatınızı bekliyoruz, Çok muhterem Başbakan.

Şakir Yorulmaz.

BCA 030.01.23.133.7

20-XII.965

KAYSERİ

Sayın Başbakanımız,

Biz Kayseri Yatılı kız İlköğretmen okulunda okuyan Atatürk evlatlarıyız. Son zamanlarda Türkiyemizin can damarı olan yeşil Kıbrıs adası için çıkan hadiseleri her Türk vatandaşı gibi bizde büyük bir ilgi ile takip etmekteyiz. Fakat Kıbrıs Yunanistana vermek imkansızdır. Biz Atalarımızın bıraktığı bu Cennet vatanımız uğruna seve seve düşmanla mücadele etmeye ve seve sevede ölmeye her an hazırız! Eski nine ve dedelerimizin bu vatanımız uğruna can verdiklerini unutmuş değiliz, unutamayızda. Yunanistana Kıbrıs değil bir karış toprak bile veremeyiz. Canımızı veririz , ama Kıbrıs asla.

Şayet üçüncü bir dünya harbinin patlama ihtimali varsa, Vatanımız için gazi olan kahramanlarımızın yaralarını bir hemşire gibi sarmaya üzerimize düşen başka vazifelerimizi yapmaya her zaman hazırız.

Sizden en büyük arzumuz, aşağıdaki adrese harp patlama ihtimali varsa zamanı gelince bizimde iş başına çağırılmamız ve unutulmamamız.

Her an emirlerinizi bekliyoruz...

Türk milleti ölür fakat asla esir edilemez...

Saygılarımızla

Adres:

Muallâ Kipeci
Münevver Saygın
Ayten Çetinkale
Yatılı Kız İlköğretmen Okulu
IV/C sınıfı öğrencileri

KAYSERİ

BCA 030.01.23.133.7

İstanbul, 23-12-1965

Sayın Başbakanım,

Bendeniz ne bir bakan, ne bir paşa ve ne de bir müdürüm. Bir öğrenciyim. Yaşım 21. İst. Üniversitesi Orman Fakültesi I.ci sınıf öğrencisiyim. Ne olur bu mektubumu okumadan bırakmayınız.

Son Birleşmiş Milletler kararından sonra İstanbul'da yapılan mitingte ben de vardım. Sizler de gazetelerden okudunuz. Vatandaş ne istiyor? Gençlik ne istiyor? Vatandaş ve gençlik neyi haykırıyor? Siz bu milletin başbakanı olarak bunu gayet iyi biliyorsunuz.

İktidara geldiğiniz 10 Ekimi, o gün kazandığımız zaferin mutluluğunu bir an tekrar yaşayınız. Bu mutluluğu, bu saadeti sizlere yaşatan kimler di? Elbet Yüce Türk Milleti idi. Çünkü milletin birtek ümidi vardı: Demirel. O Demirel ki sizsiniz.

Yine ümitler Demirel'de. Millet demirgibi kararlar bekliyor Demirel'den. Bu hükümetin en büyük kuvvet kaynağı ordu ve gençliktir. Bu iki kuvvet hükümetin oldukça, o hükümet kuvvetli bir hükümettir. Gençliği, ümidi sizde olan gençliğin haykırışlarına cevap veriniz. "Memleketin ekonomik bünyesi bir harbi göze alacak vaziyette değil" gibi beyanat vermeyi bırakınız Başbakanım. Bize hedef gösteriniz, moral veriniz, Kıbrıs kaybedilmedi, edilmeyecek deyiniz. Halk ve gençlik (İkinci Sayfa yok)

Evet Başbakanım, milletçe Kıbrıs'ı istiyoruz. Bütün millet Demirel'den Demir gibi emir bekliyor. 7 den 70 şe kadar Demir gibiyiz. Bu milletin Blöf yapan bir millet olmadığını bütün dünyaya ispat etmeliyiz. Kısaca ya Kıbrıs'ı alacağız, ya da Akdeniz bu millete mezar

B.A. Belgeler

olur. Bu neyi gerektiriyor? Harp mi? Evet. Ölüm mü? Evet. Sizlerden böyle beyanat bekliyoruz başbakanım. Ve küçük bir bahane bularak hareket. Biraz cesaret herşeyi halledecektir. Kenedi Kübayı nasıl abluka ettmişti? Ve davayı nasıl kazan dı? Evet Amerikanın askeri ve ekonomi gücüne sahip değiliz. Ozaman Amerikanın karşısın da Rus vardı. Bizim de Yunan var. Amerika ile Rusya arasındaki sorun ne ise Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunun da böyle olduğu kanatindeyim.

Sayın Başbakanım, Hedef: Kıbrıs, 12 Adalar ve Batı Trakya. Bunun için Harp mi? Evet. Ölüm mü? Ona da evet. Ancak Türklük haysiyet ve şerefi ozaman kurtulacak ve memleket huzura kavuşacaktır. Halk ve gençlik böyle biliyor ve bunu istiyor.

Sayın Başbakanım, gerek bilgi, gerek yaş, gerekse tecrübe itibariyle sizlere hitap edecek seviye de değilim. Onun için görüş ve düşüncelerim de bulacağınız yanlışlar için özür dilerim.

Mektubuma son verirken Ulu Tanrının Türk ulusuna ve onun hükümetine yardımcı [belgenin devamı yoktur]

KİBRIS TÜRK CEMİYETİ KORUYUCU KOMİTESİ

22.2.1967

Kıymetli vatandaş

El sürülen şerefimizin, göz konan vatanımızın, kayıtsız şartsız bütünlüğünü talep eden komitemiz, şerait ne olursa olsun, dünya ne derse desin, buna gücümüzün yettiğini iddia eden yazılarımız dünya türklüğüne batıdan doğudan haykıran bir sesdir, bu sesi kardeşlerimize iletmek, dünyanın dört bucağına yaymak senin Milli vazifen olmalıdır.

Bir müddetten beri Milli Mücadeleye atılan komitemiz Kıbrıs mevzuunda neşrettiği broşürleriyle yürekler acısı durumumuz belirtilmiş, üç yıldır ıstırapların gemirdiği kardeşlerimizin tükenen tahammüllerini takviye maksadıyla cemaatımız arası elzem olan birlik ve beraberliği sağlayacak büyük toplantımıza dikkatinizi çekmiştik.

LONDRA Kıbrıs Türktür cemiyeti organıyla müştereken hazırlanan bu toplantı, cemiyetin bağlı bulunduğu (Tüzüğün) dördüncü sayfasında (Cemiyetin Gayeleri) izahının dokuzuncu paragrafına uygun olarak hazırlanmış ve 2 Kasım 1966 tarihli yazımızın Cemiyet lokalinde bastırılmasıyla gayemize hizmet edilmişti.

Ne kadar yazıkki, sabit fikirli olan bu genç kardeşlerimiz – davamızı şahsi menfaatlerine alet eden şeytan pazarı içlerini, Melek gösteren dış görünüşleriyle kapatabilmek marifetlerine sahip Yobazlara – bir kerre daha aldanarak verdikleri sözden feragat etmekle toplantımızı teyhire uğratmışlardır.

Cemaat işlerimizin yürürlüğünde salahiyetli kimseler, Komitemizde sanık bazı kardeşlerimizi gecenin gec vakitlerinde bozuk bir ağızla rahatsız etmeleri, bilhassa Cemiyet lokalinde basılan yazımıza cevap olarak çıkardıkları 8 Aralık 1966 tarihli yazıda, uydurma bir bulmacayla bize küfürlü iftiralar savırmaları, Cemiyetçilik ruhundan mahrum, Cemaat işlerimizin yürütülmesinde ehliyet sahibi olmadıklarını bir kere daha isbata vesile olmuştur.

Bizden kat kat üstün kuvvetlere sahip bir düşman, onun varlığımızı ebedi esarete bağlamak pılanları varken; biz, hala esgi ç[?]anların ahengine ayak uydurmakta, manasıztenkit ve tehditlerle kendi kendimizi ezmekte devam ediyoruz.

Senelerdir sistemli sürur eden felaketlerin mecnuna döndürdüğü zavallı kadre[?]slerimizin elleri semada İman evinde güvendikleri büyük Allahdan yardım merhamet dilenmelerini daha uzun görmeğe tahammül edilirmi?

Milli mücadelemizde tek kalan Arslan yürekli Dr. Küçük öncümüzün koltuğunda düşmana göğüs geren kardeşlerimizin morallerini takviye etmek istiyoruz, ve mümkündür deriz, (EĞER) sende istersen.

Üç yıldır kara bulutların sardığı Vatan parçasını kurtarmak istiyoruz, elbette kurtarabiliriz deriz, (EĞER) sizde istiyorsanız.

Bu dertli günlerimizde bize şefkat elini uzatan Türkiyemizin zararlarını önlemek, ezeli yavrusı olan Vatan parçasını, bütün varlığımızı feda edip ona bağlamak istiyoruz, (elbette) kayıtsız şartsız bağlayabiliriz deriz (EĞER) Türk Vatandaşlığında yaşayan 400,000 Kıbrıslı kardeşlerimizde istiyorsa.

Yıllardır icra edilen vahşetlerin dağıttığı, tehditlerinin sükuta boğduğu bu istek ve arzuların tekrar canlanmasına terciman olan komitemiz maziye karışan kayıplarımızı deyil; Vatani ve varlığımızı esaretle tehdit eden düşmandan kurtarmak çarelerini aramaktadır.

Buna ula smakta en kısa yol, halkımızın güvenini sağlayacak meçlisin kurulmasında bulmaktayız.

Teyhire uğrayan umumi toplantımız, şimdi hususi davetliler arasında olması gayretini harcıyan komitemiz pek yakında halkımızı temsil edecek Meçlisin kuruluşunu umuma sunacaktır.

Aziz kardeşler, şeraitin baskılarında yılların nadir bahşettiği büyük cesareti gösteren Komitemiz, bu mukaddes yolda AKİLLİ insanlardan yardım ve destek dilerken, kahrolsun cehalet, var olsun Vatan ve Millet diyerek ya ölüm ya İstiklal yolunda Milli mücadelemize katılmalarını reca ederiz.

HAKKI OLUR, HAK YOLUNDA ÇALIŞAN İNSANLARIN
İSTİKLAL

K.T.C.K.K. adına

ZAFER ADABİZİMDİR

KIBRIS TÜRK CEMİYETİ KORUYUCU KOMİTESİ

Londra 8 Aralık 1966

Kıymetli vatandaş,

Lekelenen tarihin, kirlenen şerefının koruyucusu, ve kurtarıcısı ancak sen olduğuna inanılan yazıyı okumak, okutmak ve okutturmak millî vazifen olmalıdır.

Halkımızı büyük bir toplantıya davet eden 2-11-1966 tarihli açıklamamız yalnız Londra'da değil, Türkiye, ve bilhassa Kıbrıs Türkleri arasında büyük bir alâka ile karşılandığı, ve ilân edilen toplantının neticelerinin sabırsızlıkla bekledikleri haberi, komitemizin ümit ve cesaretini artırmaktadır.

4 Aralık Pazar günü toplanan Komitemiz, on saat süren müzakerelerinde altı senelik mazimiz tetkik edilmiş, ve yüz karası olan bu günkü çıkmazdan kurtulmak çarelerini aramışlardır.

Başta Kıbrıs davasıyla ilgili ikili görüşmeler mevzuu ele alınarak bulmağa çalışılan herhangi bir hâl çaresi Kıbrıs Türküne hiçbir fayda sağ[la?]yamayacağına göre, Ada Türkleri yakın bir gelecekte bu vatan parçasını terketmekte mecbur kılınacaktır. Allah esirgesin bu günkü durumun böyle bir şekle girmesi, bu dava ile ilgili dünya Türklüğü tarihinde silinmeyen bir leke, ve Kıbrıs Türklerine de nesilden nesile sirayet edecek bir nefret his[si?] yaşatacaktır (Hakkın gafleti olacak bu günkü sukûnet bize bu knaatımız dışında başka ihtimaller vaadediyor mu? Hayır).

Şu halde ne yapmak gerekir? Varlığımızı idamesinde acız olan bu günkü şeraata boyun eğerek saçımızı yolacak günleri beklemek mi lazım? Çok geç kalacağımız gelecek günlerin fecatine keşki kelimesinin ne kadar acı olduğunu geçmiş tecrübelerinde bulan Komitemiz böyle bir olacağı sizin varlığınızdan doğacak kuvvetle fırsat vermiyecek kuvveti sağlayacaktır.

Bu günkü medeniyetin kıymet verdiği insanlar arası yardımlaşma merhametinden mahrum tutulan Kıbrıs Türkü, bağlı bulunduğu vatan aşkına, içinde yaşattığı milliyet hislerine kurban gitmelerine hangimizin vijdanı razıdır?

Felâketin ilk günlerinden tâ son zamanlara kadar dava uğrunda gösterdiğiniz alâka, yaptığınız yardımlar tarihi hatıra taşıyacak kadar büyüktür. Ne kadar yazık ki bu yardımlarınız (asaleti cılk çıkmış) kimselerin suî-istimal erine maruz kalmıştır. Bu mukaddes dava uğrunda maddî ve manevî kaybınız büyüktür bunları aramak, bilhassa dünyanın ortası bu memlekette Türklük dünyasının mekkesi olan biricik cemiyet lokalimizi tekrar kendimize mal etmekte hakim olacak en büyük kuvvet ancak senin birlik ve beraberliğin olabilir.

Komitimizin esas gayesi olan bu kuvveti sağlamak, maksadlarına hizmet edecek büyük toplantının manası büyüktür. İstirabın gemirdiği kerdeşlerimize hizmet etmek kara günlerimizin dostu olan Türkiyemizle daha sıkı işbirliği yapmak, davamızın kendimize daha uygun bir şekilde gelişmesi mevzuunda büyük bir mes'uliyet yüklenecek olan bu toplantı her vatandaşın fikrine ve görüşüne ihtiyacı vardır.

Haddini aşmış dertlerin dayanılmaz acıların telafisi mevzuunda gaye ve maksada rımızı ifade eden satırlarımızın samimiyetine şüpheli bakacak tek bir şahsın bulunmadığına göre bu günkü Cemiyetimizin organı olan genç kardeşlerimizin de her vatandaş gibi toplantımıza iştirak edeceklerine inanıyoruz.

Davamız uğrunda zararlı kimseleri aramızdan uzaklaştıran bu kıymetli kardeşlerimizin gayretlerine takdir tebriklerimizi sunar büyük toplantımızda yer almaları arzularımızı resmi davet olarak kabul etmelerini reca ederiz.

Biricik Cemiyetimizin bu günkü durumu hakkında bir raporun, bilhassa Fikret bey tarafından okunması cemaatımız menfaatlerinde açıkta kala[n] büyük bir boşluğu doldurmakta fayda sağlayacaktır.

ALLAH CÜMLEMİZE BU MUKADDES YOLDA İYİ BİR ANLAYIŞ
SAĞLASIN
TOPLANTI

18 Aralık Pazar günü ö. s. 2den 5.30 a Holborn Assembly Hall'da yeralacaktır.

Halkımızın sevgi ve hürmetini kazanan, Cemiyetimizin kurucusu Ömer Faruk bey bu toplantıya riyaset edecektir.

Toplantıda görüşülecek mevzular, toplantı günü sizlere gündem halinde sunulacaktır.

K.T.C.K.K.
Sekreterliğinden.

KIBRIS TÜRK CEMİYETİ KORUYUCU KOMİTESİ

Londra: 2.11.1966

Kıymetli vatandaş,

Vatanız ve yuvasız kaldığımız bu anda sizin kadar Komitemizin de tükenen tahammüllerimizin icbara sevkettiği üçüncü açıklamamızı sizlere sunarken, adeti pek az olan bu yazılarımızı arkadaşlarınızın da okumasını reca ederiz.

1961 tarihinde, bazı sebepleri fırsat kabul ederek başlayan ve yavaş yavaş başkalarının tahakkümü altına girmeğe yüz tutan biricik Cemiyetimiz betbah bir duruma sevk edilirken, ilk olay değiştirilen Anatüzüğün cemaatımız arası birlik ve beraberliğinde hüküm surecek şeraatin halkımız menfaatlerine zararlı olacağına kani olan komitemiz kurulmuş, ve 14.4.1964 tarihinde neşrettiği ilk açıklamasıyla varlığını umuma sunmuştu.

Bu yazımızda halkımızın malı olan biricik Cemiyetimiz mevzu edilmiş o günlerde usulsüz tertib edilen Genel Kurul toplantısına temas ederek başa getirilen keyfi idarecileri cemaatımızın maddi ve manevi uğrıyacıkları herhangi bir kayıbdan mes'ul tutulacakları belirtilmişti.

Bu yazımızı beğenmiyen o günkü mes'uller, halka sundukları bir yazıda Komitemizin Türk olmadığını ve milli davamızı çürütmek için tehlikeli kimseler olduğumuzu belirterek, halkımızı davamız uğrunda bağlı bulunduğumuz öncülerimize itimad ederek yardımlarına devam etmeleri davet edilmişti.

Buna karşılık 14.4.1964 tarihinde çıkardığımız ikinci açıklamamızı mütaakib fenadan kötüye gitmekte olduğunu gördüğümüz Kıbrıs hadiselerinde (hiç değilse) mes'ullerin suçlarına ortak olarak katılmamak maksadıyla bu davaya herkes gibi biz de seyirci kalmamızın daha doğru olacağına inandığımız için yazılarımızın çıkmasını mahdud bir zaman için tehir etmeği faydalı bulduk.

Bu gün üç yaşına basmakta olan feci durumumuzun karanlık olan yarınki olacaklarıyla yakından ilgilenen cemaatımız nerede olursa olsun dillerinden eksilmeyen bu dava mevzuunda alabildiklerine fikirler yürütmekle acılarına teselli bulmağa çalıştıkları müşahade olunmuştur.

Kıymetli okuyucularımız, bu durumda nazariyenizi birkaç sene geriye çevirmek istiyoruz: bize karşı tarihi bir nefret hissi taşıyan kahir bir ekseriyetin hürriyetinde idaresine devredilirken halkımıza sözde onlara karşı hazır bulunmak bahanesiyle bizim için tertib edilen meşrutiyetin katliam ettiği kardeşlerimizi nasıl unutabiliriz? Bütün Türklüğü vatan ve millet hislerinde sarhoş eden hokkabaz liderlerimiz yavaş yavaş Londra Türkleri arasına da sokularak binbir cefa ile kendimize mal ettiğimiz biricik Cemiyet lokalimizi elimizden aldıkları kâfi gelmemiş gibi üç seneden beri kanlı çarşafına bürünen kardeşlerimizin acıları uğruna yüzbinleri aşan yardımlarımızın Kıbrıs gitmediğinigörmek içimizi sıkı mazmı?

23 Aralık 1963 tarihinde başlayan hadiselerin ilk safhalarında esir düşen kızlarımıza yapılan rezalet, diri diri gömülen kardeşlerimize karşı yapılan canavarlık, öksüz kalan hesabsız çocuklar ve bu gün çadırlarda yaşayan binlerce evsiz kalmış yurttaşlarımız, perişan olmuş bekliyorlar. Nerede o kimseler ki hadiseleri büyük bir titizlikle takib ettiklerini ve icab ettiği gün bize düşen vazifeyi yapacağız diyenler? (Kıbrıs hayatımızın son zaferi olacaktır) diyen eski kurtlar nerede?

Bu gün eseri kalmıyan bu vaitlerden sonra kim bilir Kıbrıs Türklüğü daha neyi bekleyebilir...serbest çalışamaz, vatanaı terk edemez, Rumla birlikte yaşamayaz; bu feci durum ne olacak? nasıl sona erecek?

Bu suallerin cevabını ancak hürriyet merkezi olan Londra'da yaşayan 30,000 Kıbrıslı Türkün verebileceğine kani olan komitemiz bu maksat için icab eden büyük bir toplantının tertibatı uğruna hazırlıklarını yapmaktadır. Tasarlanan toplantı Aralık ayında olacağına göre, bütün halkımızı şimdiden haberdar eder, hazırlıklı olarak toplantıda yer almalarını vatani bir vazife sayan Komitemizin cemaatın[?]a karşı inan ve güveni hududsuzdur.

Komitemiz toplantı yerini temin eder etmez, sizlere ikinci bir beyanatıyla toplantının yerini, mahiyetini, hedef ve maksatlarınıbir

B.A. Belgeler

gündem halinde sunarken, bu toplantıya riyaşet edecek kıymetli arkadaşımız da belirtilecektir.

ALLAH CÜMLEMİZİN BU MUKADDES YOLDA YARDIMCISI OLSUN....

K.T.C.K.K.
Sekreterliğinden.

BCA 030.01.38.228.13

Sayın Kemal Satır
CHP Genel Sekreteri
ANKARA

5/5/1966

30 Nisan 1966 tarihli telgrafınızı aldım.Avrupa Konseyinin bu toplantısı münasebetiyle Kıbrıs konusunda ileri sürdüğünüz ihtimal ve iddialar varid olmadığı gibi bunlar fiilen de tahakkuk etmemiştir.Nitekim bu celse için kurulan bu selâhiyetleri inceleme komisyonu işini bitirip dağılmış ve endişe ettiğiniz teşebbüsün yenilenmesi bahis konusu olmamıştır.

Uluslararası her toplantıya tam kadro ile katılmak elbetteki cümlemizin arzusudur .Fakat Meclis çalışmalarını mümkün kılmak sanki sadece iktidar partisinin vazifesi imiş gibi ekseriyet sağlanması işi mücerret Adalet Partisinin gayretine terkedilse ,bu kabil zaruretlerin ortaya çıkması tabiidir.

Ayrıca ,Kıbrıs meselesinin görüşüleceği muhakkak şekilde malûm bulunan Birleşmiş milletler toplantısına vaki davete rağmen .C.H.P. Grubu mensuplarının katılmasının önlenmiş olması muvahecesinde bu müracaat ve şikâyet cidden anlaşılması güç bir mânâ taşımaktadır.

Hâl böyle iken, Adalet Partisine mensup milletvekillerinin konseye katılmamalarının, Kıbrıs konusu ile irtibatlandırılması, bu mevzuun iç politikaya alet edilmesi istidat ve intibanı uyandırabileceği cihetle, son derece üzücü bir hadise olarak karşılandığını bildirmek isterim.

Saygılarımla.

Süleyman Demirel

BAŞBAKAN

JCS

BCA 030.01.38.228.13

TELGRAF

ELT SAYIN SULEYMAN DEMIREL BASBAKAN ANKARA

[?], [?]

BUTUN TURK MILLETININ ORTAK DAVASI OLAN KIBRIS MESELESININ AVRUPA KONSEYI DANISMA MECLISINDE BASARIYLA YURUTULEBILMESINI SAGLAMAK AMACIYLA BUGUN MILLET MECLISI BASKANLIGINA CEKMIS OLDUGUM TELGRAFIN BIR ORNEGINI SIZEDE TAKDIM EDIYORUM KONUNUN BUYUK ONEMI KARSISINDA BU TALEBIMI DESTEKLEYECEGINIZI UMARIM SAYGILARIMLA – CHP MILLET MECLISI GRUP ADINA CHP GENEL SEKRETERI DR KEMAL SATIROGLU ELAZIG MILLET VEKILI STOP SAYIN NURETTIN OK MILLET MECLISI BASKANI VEKILI TBMM ANKARA 2- MAYIS PAZARTESI GUNU STRASBOURGDA TOPLANACAK OLAN AVRUPA KONSEYI DANISMA MECLISINE KATILACAK ON KISILIK T B M M HEYETINE MENSUP DORT ADALET PARTILI MILLETVEKILININ BU TOPLANTIYA KATILMALARININ ADALET PARTISI MILLET MECLISI GURUBU YONETICILERI TARAFINDAN ONLENMIS OLDUGU OGRENILMISTIR/ AVRUPA KONSEYI DANISMA MECLISININ BU TOPLANTISINDA BUTUN TURK MILLETININ HAYATI DAVASI OLAN KIBRIS MESELESIYELE ILGILI ONEMLI KONULAR YER ALACAKTIR KINRIS RUM IDARESININ KIBRISI TEMSIL EDECEK PARLEMENTO HEYETININ SADECE RUM MILLETVEKILLERINDEN KURULMASI YOLUNDAKI TESEBBUSLERI BUNDAN ONCEKI YILLARDA BASARILI MUCADELERDE ONLENMISTI ONUMUZDEKI TOPLANTIDADA KIBRISLI RUMLARIN ESKI TESEBBUSLERINI TEKRARLAMA IHTIMALI MEVCUTTUR BU TESEBBUSLERI ONLEYEBILMEK ICIN TOPLANTININ BASLANGICINDA ADCEKME YOLUYALA KURULAN TUTANAKLARI INCELEME KOMISYONUNA TURK UYELERIN SECILMESI IHTIMALLERINI ARTTIRABILMEK IIN BUTUN TURK HEYETININ TAM MEVCUDUYALA TOPLANTIYA

KATILMASI BUYUK ONEM TASIR GERCEKTEN AVRUPA KONSEYI DANISMA MECLISINDENTURK PARLAMENTO HEYETININ TURKIYEYI TEMSILEN BIR TEK OY KULLANMASI BAHIS KONUSU DEGILDIR AVRUPA KOSEYI DANISMA MECLISINDE HER UYE AYRI AYRI OY KULLANIR BUNUN GIBI GEREK BU KONUDA GEREK GENEL POLITIKA GORUSMELERI SIRASINDA KIBRIS MESELESINE DOKUNULDUGU TAKDIRDE ORTAYA CIKACAK KONULARDA OYA BASVURULDUGU VAKIT TURK HEYETININ BUTUN MEVCUDUYALA GOREV BASINDA BULUNMASININ ONEMI ORTADADIR BUNDAN BASKA KIBRISTEKI TURK MULTECILERI KONUSUNDA AVRUPA KONSEYI DANISMA MECLISININ GECEN EYLULDEKI TOPLANTISINDA ELDE EDILEN BASARILAR TURK DIPLOMASINI TARAFINDAN KIYMETLENDIRMEK YOLUNDADIR BU KONUNUNDA 2 MAYISTA BASLAYACAK TOPLANTIDA ELE ALINMASI KUVETLI BIR IHTIMALDIR BUNUN ICINDE TURK HEYETININ TAM MEVCUDUYLA GOREV BASINDA OLMASI GEREKLIDIR AVRUPA KONSEYI DANISMA MECLISINDEKI TURK PARLEMANTO HEYETI UYELERINE BU HUSUSLAR DAHA BIR HAFTA ONCE DISISLERI BAKANLIGI TARAFINDAN ACIKCA BILDIRILDIGI HALDE BUGUN BU HEYETIN UYESI DORT ADALET PARTILI MİLLETVEKİLİNİN VEYA BUNLARIN YEDEKLERİNİN STRASBOURGDAKI GOREVLERINE GITMEMELERİ KIBRIS DAVAMIZIN SAVUNULMASINDA KOTU SONUCLAR DOGURABILECEKTİR MİLET MECLİSİ BASKANI VEKİLİ OLARAK GOREVİNİZ TURK PARLEMANOSUNUN DEVLETİMİZİN VE MİLLETİMİZİN YUKSEK MENFAATLARINI VE KIBRISLI KARDESLERİMİZİ SAVUNMAK ICIN AVRUPA KONSEYI DANISMA MECLISINDE TAM MEVCUTLU TEMSİL EDİLMESİNİ SAGLAMANIZI GEREKTİRİR BU SEBEBLE STRASBOURGA GITMEYEN ADALET PARTILI MİLLETVEKİLEERİNE PARTİ CIKARLARINI MİLLET GOREVLERİNE TERCİH EDEMIYECEKLERİNİ HATIRLATARAK VAZİFEEYE CAGIRMANIZI VE KENDİLERİNİN 2 MAYISTA ORADA BULUNACAK SEKİLDE HAREKET ETMELERİNİ SAGLAMANIZI RICA EDERİM MİLLİ BİR GOREVDE TURK PARLAMANTO HEYETİNİN TAM MEVCUDUYLA FAALİYET SARFETMESİNİ SAGLAMAYI

JCS

UHDENİZDE BULUNAN MILLİ VE TARAFSIZ MEVKİİN GEREGİ SAYACAGINIZDAN EMINİM SİZİN TARAFINIZDAN YAPILACAK İKAZA RAGMAN DAHI İKTARDAR PARTİSİ BU MİLLETVEKİLLERİNİ STRABOURGDAKI TOPLANTIYA KATILMAKTAN ALAKOYDUGU VE BUNDAN DOLAYI KIBRIS GİBİ BÜYÜK BİR MİLLİ DAVADE BİR BASARISIZLIĞIN UGRADIGIMIZ TAKDIRDE BUNUN MİLLET MECLİSİNDE BÜYÜK SORUMLULUK TARTİSMALARI DOĞURACAGI SUPHESİZDİR SAYGILARIMLA ARZEDERİM – CHP MİLLET MECLİSİ GRUPO ADINA CHP GENEL SEKRETERİ DR KEMAL SATIR ELAZIG MİLLETVEKİLİ

BCA. 030.01.128.831.4

Ankara

Sayı: 76-9/C/4959

26/8/1966

Konu:

Sayın Cihat Bilgehan
(Devlet Bakanı ve Kıbrıs Komitesi Başkanı)

İLGİ:

“Kıbrıs’a Yardım Pulu” bastırılması ve kullanılması hakkındaki 12/9/1964 tarihli ve 6/3630 sayılı Kararnamenin yürürlükten kaldırılması hakkında Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığından alınan 19/8/1966 tarihli ve 21664 sayılı yazının suretinin ilişik olarak sunulduğunu arz ederim.

Munis Faik Ozansoy
Başbakan Adına
Müsteşar

Eki:

1-Yazı sureti.

B.A. Belgeler

BCA. 030.01.128.831.4

Türkiye Kızılat Derneği Genel Başkanlığının
19/8/1966 tarihli ve 21664 sayılı yazısı suretidir.

Başbakanlık Yüce Katına

Türkiye Kızılay Derneğinin Genel Merkez Kurulu ve Yönetim Kurulu, “Kıbrıs’a Yardım Pulu” hakkındaki Bakanlar Kurulunun 12/9/1964 tarihli ve 6/3630 sayılı kararının yürürlükten kaldırılması için Cumhuriyet Hükümetimize müracaat ile ricada bulunma kararını vermiştir. Genel Merkezimizi bu kararı almaya sevk eden başlıca sebepler Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs işleri Plânlama ve İcra Grubu Başkanlığına tafsilen bildirilmiştir.

Derneğimiz, Kıbrıs için kendisine teveccüh edecek yeni görevleri başarmak azminde ve kararındadır.

En derin saygılarımla arz ederim.

ASLI GİBİDİR.

(S. Savaş)
Üye

Mecdi S. Sayman
Türkiye Kızılay Derneği
Genel Başkanı

BCA 030.01.64.398.11

14.11.1966.

Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğüne

İlgi: 9.11. 1966 tarihli ve
2827 sayılı yazıları.

Kıbrıs’tan göç etmek isteyenlere büyük kolaylıklar gösterebilmekte olduğu varid değildir. Pasaport itası, Kıbrıs Rum makamlarını ilgilendiren bir konudur. Kıbrıslı lise mezunu gençlerin memleketimizdeki Üniversite ve Yüksek Okullarımıza kabulü ise, Kıbrıs Türk Cemaat Meclisinin iznine bağlı bulunmaktadır. Gerçekten

JCS

Cemaatimiz lise mezunlarının yurdumuzda öğrenimlerine devam etmek üzere Ada'dan ayrılmaları konusunu, bu gençlerin Adadaki Türk direnme gücünün çok önemli dayanağını teşkil etmekte olmaları anlayışı içinde mütalaa etmektedir Milli Eğitim Bakanlığımız, Cemaatimizin bu yoldaki iznini istihsal etmiş olarak müracaatta bulunan öğrencilere gereken kolaylığı göstermektedir.

Saygılarımla arz ederim
Tanju Ülgen
Özel Kalem Müdürü

BCA 030.01.9.52.6

28 th May, 1967
LONDON

His Excellency
Dr. Soleiman Demirel
Prime Minister of the
Republic of Turkey,
Ankara, Turkey.

Excellency,

As an old journalist well acquainted with the affairs of your country and of the Middle East in general, I take the liberty to adress to you this letter prompted by a true "spirit of friendship", in the hope that my views will bw considered, strictly in this light.

I am just back from Cyprus. Not being a Cypriot, and what more, not having a particular link with the Island, I have examined the the situation there, carefully, unbiased and objectively.

I do not intend the comment here, the respective points, either of the Turkish Cypriot, or the Grek Cypriots, which are well known to all. What

I am mostly interested, is there repercussion which inevitably, sooner or later, will be a bitter sequel of the actual strife there, and the disastrous effects which are likely to weight both on Turkey and on Greece, equally.

I have travelled extensively years and years and had the opportunity on many crucial occasions to study various problems, connected with European Communities, established in America, (both North and South), in Africa, in Asia, in Australia and New Zealand. I must admit that I was struck by the vitality of the Greeks everywhere, who, by sheer persistence succeeded in becoming influential elements of the financial prospects of the places where they live. No one can deny how stubborn they are in the pursuit of their creative aims, and in their perfect realisation.

A recent report of Lloyd's Registry impressed me by certain statistical items. For instance; the Merchant Marine, of Greek ownership, at present, has exceeded the figure of 20,000,000 tons, and it is sure, that in three years' time, when the orders of Greek shipping Magnates, -- of an 8,000,000 tons volume actually, will be completed, Greece's place will be, by far at the top, of Merchant Marine world.

From the very same statistic, transpires the fact that the Cyprus Merchant Marine, under the Island's flag, has reached now a total of half a million tons. According to authentic information in my possession, the said figure will keep increasing steadily, thanks to the very close co-operation between Greek shipowners and Greek Cypriot enterprising groups.

The very same statistic, gives the present standing of Turkey's, Merchant Marine, as being of an approximate volume of half a-million tons. The Turkish Merchant Marine is state-owned, and a noteworthy endeavour is being deployed by Ankara Government towards a steady improvement.

The advantage of Greek shipping is undoubtedly due to its ownership which is entirely private. That means, naturally, that personal initiative enhanced by ambition, disregard all obstacles, and carry more rapidly the day than State ventures. The example of Greek Merchant Marine, is an amazing proof of what Greeks can do, when they set their heart and soul on a given task to perform to a perfect attainment.

Now, coming to the problem of Cyprus, it goes without saying, that no matter how long it may take, the solution of it is entirely in Greek hands, irrespective of what Russia, or America, or England may think about it at this juncture. Every Greek colony, all over the Globe, is now on the alert. Does it pay Turkey and he Turks, to alienate the collaboration and support of the Greek people? I very much doubt it. Greeks do not forget, and, when the time of final settlement comes, they know perfectly well, which end of the stick should be held. Turkey has some serious drawbacks to reckon with.....the Kurds, the Armenians, the Arabs (in particular Syria), let alone her ever so extensive frontiers, on the Black Sea, an Caucasus, and the Middle East.

The Turks, ethnologically speaking, especially in Thrace, in İstanbul, in the Marmora Sea, and in the western Coast of Asia Minor, to a fair extent are of Byzantine descent. It is undeniable historical fact. The very basic tourist elements, which Turkey displays to-day before the eyes of the foreign visitors to her advantage are either hellenic, or byzantine.

Is it not a pity to see two valorous people, the Turks and the Greeks, instead of collaborating and joining hands together for mutual advancement and welfare, to combat against each other?

The Turks-Cypriots, will be perfectly safe and protected under Greek rule, as it is the case in the Dodecanede Islands, in Thrace and elsewhere. Religious tolerance and respect is perfect on the part of the Greeks. Can it be said the same about the Greeks in Turkey? Myself as a Christian irrespective of “dogmas”, I resent the unfair treatment extended to the Documanical Patriarch. You may rest assured, that all Christians are imbued with the same feelings, as myself, in all the five Continents.

Your Excelency, I am fully aware, of the difficulties you are confronted with as chief of a great political party and the counter-currents, in the internal arena of your country. But the example of two great men, Ataturk and Venizelos is an all brilliant and powerful guide which I have no doubt will assist you in findings a way out, to the satisfaction of both turks and Greeks, in an atmosphere of goodwill and sincere understanding. Believe me, your Excellency,

B.A. Belgeler

Your most sincerely,

Ekselâns
Dr. Süleyman Demirel
Türkiye Cumhuriyeti
Başbakanı,
Ankara, Türkiye.

Ekselâns,

Memleketimizin hadiselerini yakından tanıyan eski bir gazeteci olarak, hakiki “dostluk ruhu” ile hazırlanan bu mektubu size fikirlerimin bu ışık altında mütalâa edileceği ümidi ile yazıyorum.

Kıbrıs’dan yeni döndüm. Kıbrıs’lı olmadığım ve Ada ile şahsi bir ilişkim bulunmadığından, oradaki durumu dikkatle, tarafsız ve objektif olarak inceledim.

Burada, Kıbrıslı Türklerin ve Kıbrıslı Yunanlıların herkes tarafından bilinen ayrı görüşleri üzerinde yorum yapmak arzusunda değilim. Beni en çok ilgilendiren, er veya geç oradaki hakiki çarpışmaların bir neticesi olacak, Türkiye ve Yunanistan’a eşit olarak ağır basacak olan feci olayların tekerrürünün kaçınılmaz neticesidir. Yıllarca pek çok seyahat ettim ve bir çok vahim vaziyette (hem Kuzey hem Güney) Amerika’da, Afrika’da, Asya’da, Avustralya’da, Yeni Zelanda’da kurulan Avrupalı kavimlerin çeşitli problemlerini tetkik etmek fırsatını elde ettim. Şunu da kabul etmeliyim ki her yerde yaşadıkları yerlerin tam bir inatla mali görüşünün nüfuzlu elemanları olan yunanlıların canlılığı dikkatimi çekti. Lloyd Kayıtlarının son raporu bazı istatistic rakamları ile beni tesir altında bıraktı. Mesela: Şimdi Yunanlıların mülkiyetinde olan Ticaret Filosu 20,000,000 tonu geçmiştir ve şurası muhakkak ki üç yıl zarfında, Yunan Gemiciliği Sahiplerinin gerçekten 8,000,000 ton hacmindeki talepleri tamamlanınca Ticaret Filosu dünyasında Yunanistan’ın yeri çok ileride olacaktır.

Aynı istatistikten Ada’nın bayrağı altındaki Kıbrıs Ticaret Filosunun şimdi tamamının yarım milyon tonu bulunduğu hakikati ortaya çıkar. Benim

elimdeki inanılır malumata göre yunanlı gemi sahipleri Kıbrıslı Yunanlı müteşebbis grupların sıkı işbirliği sayesinde bahsedilen rakam muntazaman artmaya devam edecektir.

Aynı istatistik Türkiye'nin mevcut hazır bulunan Ticaret Filosunu yarım milyon tona yakın olarak verir. Türk Ticaret Filosu, devlet malıdır ve muntazam olarak gelişmesi için gayret sarfedilmektedir.

Yunan gemiciliğinin üstünlüğü şüphesiz tamamen onun özel mülkiyetine bağlıdır. Tabii bu da arzu ile geliştirilen şahsi teşebbüs hiçbir mania tanımaz ve devlet teşebbüsünden daha çabuk üstün gelir demektir. Yunan Ticaret Filosu, Yunanlıların verilen bir işe bütün kalpleri ve ruhları ile sarılarak işi mükemmel olarak başarmak için onların neler yapmaya muktedir olduklarının şaşırtıcı bir delilidir.

Şimdi Kıbrıs meselesine gelince bunun Yunanlılarla, Rusya, Amerika veya İngiltere'nin bu nokta hakkında ne düşündüğünü nazarı itibara almadan, hallinin ne kadar zaman alacağı bilinmez. Dünya üzerindeki her yunan kolonisi şimdi hazır bekliyor. Türkiye'nin ve Türklerin Yunanlılarla çalışmak ve onların desteğinden feragat etmesi iyi bir şey midir? Bundan çok şüpheliyim. Yunanlılar unutmazlar ve karar zamanı gelince hangisini seçeceklerini bilirler. Türkiye'nin Karadeniz, Kafkasya ve Orta Doğu'daki geniş sınırları şöyle dursun, Kürtler, Ermeniler ve Araplar (bilhassa Suriye) gibi hesaba katmaları gereken engeller vardır.

Etnolojik bakımdan Türkler bilhassa Trakya, İstanbul, Marmara Denizi, Küçük Asya'nın Batı sahilleri çoğunlukla Bizanslıların neslidir. Bu inkâr olunamaz tarihi bir hakikattir. Bugün Türkiye'nin yabancı ziyaretçilere kendi mefaati için gösterdiği esas turistik elemanlar ya Greklere veya Bizans'a aittir.

Türkler ve Yunanlılar gibi iki kahraman milletin işbirliği yapacakları yerde ve müşterek kalkınma için elele vermeleri gerekirken birbirleri ile mücadele ettiklerini görmek acınacak olay değil midir?

Kıbrıs'lı Türkler, Oniki adalar, Trakya ve başka yerlerde olduğu gibi Yunan idaresinde tamamiyle emniyette olacak ve himaye edileceklerdir.

B.A. Belgeler

Yunanlılarda dini tolerans ve saygı mükemmeldir. Türkiye'deki Yunanlılar için de aynı şey söylenebilir mi? Ben "dogmaları" göz önüne almayan bir Hristiyan olarak Baş Patriğe karşı yapılan haksız muameleden hoşlanmıyorum. Sizi beş kıt'adaki Hristiyanların da benim gibi aynı hislerle dolu olduklarına, temin ederim.

Ekselâns büyük bir siyasi partinin lideri olarak ve memleketimizin içindeki mukabil cereyanlar önünde karşılaştığımız müşküllerin tamamıyla farkındayım. Örnek iki büyük adamın Atatürk ve Venizelos'un parlak ve kudretli birer rehber olarak size, hem Türkleri hem de Yunanlıları memnun edecek iyi niyet ve samimi bir anlayış havası içinde çıkar yolu bulmakta yardımcı olacağından şüphemiz yoktur. Bana inanınız, Ekselâns.

Saygılarımla,

BCA 030.01.10.61.22

Ankara,19.10.1967

Sayın Osman Bölükbaşı
Millet Partisi Genel Başkanı
Ankara Milletvekili

Yunanistan Başbakanı ile 9 ve 10 Eylül tarihlerinde Kıbrıs konusunda yaptığımız görüşmeler vesilesiyle göndermek lütfunda bulunduğunuz 28 Eylül 1967 tarihi mektubu aldım.

Genellikle dış siyasetimiz konusunda ve özellikle Kıbrıs bahsinde gösterdiğiniz ilgi ve hassasiyeti daima takdirle karşılamaktayım.

Millî menfaatimizi ve millî güvenliğimizi ilgilendiren hususlarda gerek büyük Millet Meclisi huzurunda,gerek özel temaslarımızda, muhalafet partileri ile istişarede bulunmak ve icabında gerekli bilgileri

arzetmek; Hükümetimizce takibinde isabet görülen bir yol olarak kabul edilmektedir.

Yunan Hükümeti ile 9 ve 10 Eylül tarihlerinde vakı görüşmelerimiz Yunanistan Başbakanının Atina'daki Büyükelçimiz vasıtasıyla bizimle görüşmek hususunda izhar ettiği ısrarlı bir arzunun neticesidir. Bu talep ilk defa Büyükelçimiz vasıtasıyla bize bildirildiği zaman yapılacak görüşmelerden ne gibi faydalar ve mahzurlar doğabileceği ciddi bir tetkike tâbi tutulmuştur. Yunanlıların; Enosis fikri etrafında görüşmeleri geliştirmek isteyebilecekleri hususu üzerinde dikkat ve itina ile durulmuştur. Görüşmelerden menfaatimizi ve dileklerimizi karşılayabilecek bir sonuç alınamaması ihtimali de gözönünde bulundurulmuştur. Ancak 1963 yılı sonunda Kıbrıs'da hâdiselerin patlak verdiği günlerden bu yana, daima barışçı müzakereler tarafıslı olduğunu dünyaya ilân etmiş bulunan Türkiye'nin, Yunanistan'dan gelen ve reddolunması taktirinde dünya kamu oyu huzurunda istimar konusu yapılacağı muhakkak olan ısrarlı müzakere taleplerini kabulden ilanihaye kaçınmasının müşkülâtı da hesaba katılmıştır. Böyle bir ret halinde, yeni görüşme imkânının Türkiye'nin isteğine bağlı kalacağı dikkate alınmıştır.

Bu hesap sonucunda Yunanlıların devamlı ve ısrarlı teklif ve taleplerine uyularak Başbakanlar seviyesindeki görüşmenin yapılmasının, reddedilmesinden daha çok menfaatimize olduğu kanaatine varılmıştır.

Görüşmelerde filhakika Yunan idarecileri mektubunuzda belirtmiş olduğunuz veçhile ve bizim de tahminimize uygun olarak karşımıza Enosis tezi ile çıkmışlardır. Bunun karşısındaki tutumumuz, hiçbir şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayacak şekilde, Enosis tezinin asla kabul edilemeyeceğinin açıkça ifadesi ve kesinlikle reddedilmesi olmuştur.

Bu bakımdan “son hudut görüşmesi ile Enosis'in Yunanlılarca değişmez bir gaye olduğu bir kere daha anlaşılmıştır” ancak böyle bir gayenin tahakkukuna imkân bulunmadığı da bir kere daha ve değişmez bir tutum olarak kat'î bir lisanla tarafımızdan Yunan Hükümetine anlatılmıştır.

Esasen kanaatimizce Keşan ve Dedeoğaç görüşmelerinin bizce en

B.A. Belgeler

önemli sonucu da bu olmuştur. Yunanlıların Başbakanlar seviyesinde Türkiye'nin kat'î tutumunu tesbit edip siyasetlerini ve plânlarını buna göre hesaplayıp ayarlamaları imkânı kendilerine verilmiştir. Bu muhasebeyi yaptıktan sonra bizimle yine müzakereye tâlip olurlarsa bu yeni taleplerini; üzerine vaz'edecekleri zemini iyice düşünüp taşındıktan sonra teklif etmeleri zaruretini duyacakları aşikârdır.

Bu vesile ile şu hususların da belirtilmesinde fayda mülâhaza etmekteyim: Kıbrıs konusunun milletlerarası bir ihtilâf mahiyetini almasının; beynelmilel çerçeve içinde davamıza yardımcı alâka ve destek aramasını zarurî bir hale getireceği aşikârdır. Nitekim Hükümetimiz bu yönde giriştiği devamlı gayretlerin semerelerini büyük ölçüde elde edebilmişti. Ancak davamıza şu veya bu devlet veya devletler topluluğu sayesinde arzu edilen sonuca ulaştırabileceğimizi ümit ve iddia etmek de doğru olmaz. Bu faaliyetimiz milletimizin ve Kıbrıs Türk Cemaatinin menfaatlerinin ve kanunî haklarının dünya halk efkârına tanıtılması ve Yunanistan ile Kıbrıs Rumlarının iddia ve taleplerinin mesnetsizliğinin anlatılması istikametinde yürütülegelmiştir.

İşte bu vakıalar ve ihtimaller mektubunuzda hem endişe hem temenni mahiyetinde temas buyrulan Kıbrıs siyasetimizin çerçevesinin tayininde bizim için bir ölçü teşkil etmektedir. Nitekim sınır görüşmelerinden dönüşte 12 Eylül tarihinde Basın mensuplarına yaptığım açıklamada belirtmiş olduğum veçhile, bizim Kıbrıs siyasetimizin temelini Kıbrıs'ın statüsünü tayin eden antlaşmalar teşkil eder. Bu antlaşmalar Kıbrıs meselesine taraf olan devletlerin ve Kıbrıs'taki cemaatlerin hak ve vecibelerini açıkca belirtmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti de esasen bu temel üzerinde ve cemaatlerin hak ve vecibelerinin bir muvazene dahilinde tanınması suretiyle kurulmuştur

1963 sonunda başlatılmış olan hâdiseler hem bu temelin yıkılmasını, hem de bu temele dayanan muvazenenin bozulmasını istihdaf etmektedir. Bu gaye Yunanistan yönünde ise işin Enosis ile sona erdirilmesi ümidine bağlanmıştır.

Biz son görüşmelerde, yukarıda arzedildiği veçhile, bu gayenin ve bu ümidin tahakkukuna imkân bulunmadığını karşımızdakilere anlattık. Bu gaye ve ümid ile hesapsız hareketlere girişilirse bunun sunucunda büyük

hüsranların doğacağını izah ettik. Bütün bu izahatımızda arkamızda iktidarı ve muhalefeti ile bütün bir milletin bulunduğunu bilerek ve hissederek kesin konuştuk, kuvvetli davrandık. Bu hususta en ufak bir endişeye mahal olmadığını bilhassa belirtmek isterim.

Bu son izahat ile mektubunuzda temas ettiğiniz görüşleri ve endişeleri karşılayacak bilgileri arzemiş olabileğimi ümid ederim. Milli davamıza her zaman gösterdiğiniz büyük hassasiyet için ve bana bu konuda izahat vermek imkânını bahşetmiş olmanızdan dolayı teşekkürlerimi en halisane dileklerle saygılarımla sunarım.

Süleyman Demirel

Başbakan

BCA 030.01.16.89.10

**BAŞBAKAN SÜLEYMAN DEMİREL BUGÜN BİR BEYANAT
VEREREK KIBRIS'DA VUKUBULAN SON HADİSELERLE
NETİCELERİ HAKKINDA AŞAĞIDAKİ AÇIKLAMAYI
YAPMIŞLARDIR:**

NOT: saat 19.00 a kadar ambargoludur.

15 Kasım 1967 akşamı Kıbrıs'da, iki Türk köyüne karşı girişilen vahşî tecavüz sonunda çok ciddî bir buhran doğmuştur. Büyük milletimizin, Meclislerimizin, Hükümetimizin ve bütün teşekküllerimizin; Kıbrıs'da meydana gelen hadiseyi büyük bir nefretle karşıladığını, bütün cihan gördü. Bu haklı tepki; bir öfke ve hiddet ifadesi değildi. Devam edegelen cinayetlere ve vahşete karşı millî şuurun galeyan haline gelmesi idi.

Şurasını hemen ifade etmeliyim ki; bu hadise dünya efkârı umumiyesini bugüne kadar vâkî olmadığı şekilde tesiri altında bıraktı. Böylece Kıbrıs'da meydana gelen hâdiseler sadece Türkiye'nin meselesi değil, bütün beşeriyetin meselesi olma hüviyetini kazandı.

Bu gösterdi ki, vahşete göz yumulmasının izahı yapılamaz. Hiçbir millet böylesine şen'i, böylesine gaddarca işlenen fiilleri görmemezlikten gelemez. Kıbrıs'da, cinayetler zincirinin son halkası olmasını ümit ve

temenni ettiğimiz bu hadise; memleketimizi, haklarımızın, şerefimizin ve vecibelerimizin korunması ve yerine getirilmesi için ne yapmamız lâzım ise onu yapmağa bizi sevketti. Böylece inkişaf eden vak'a etrafında büyük Milletimiz an'anevî hasletlerine yakışır şekilde tesanüt gösterdi. Azim ve kararlılık içinde oldu.

Bütün cihan; Türkiye'nin, haklarından feragat etmeyi asla kabul etmeyeceğine ve şerefi uğruna her türlü fedakârlığı tereddütsüzce göze alacağına bir kere daha şahit oldu.

Millî dâvalarımızda beraberlik, âhenk ve tesanütle hareket ettiğimiz müddetce, bizi rencide edecek neticeleri daima bertaraf edebileceğimiz bir defa daha ortaya çıktı. Hükümetimiz, Kıbrıs meselesini barışçı yollardan çözmeyi politikasına esas ittihaz etmiştir. Ancak, bunun ne pahasına olursa olsun, barışçı yollardan ayrılınmayacağı manâsına gelmediği de def'atle ifade olunmuştur.

Barışçı yollardan meselenin çözümlenmesini araştırabilmenin Kıbrıs'da Türk Cemaatinin güvenlik içinde ve insanlık haysiyeti ile bağdaşır bir şekilde yaşamasına bağlı bulunduğunu da her vesile ile ve ısrarla söylemişizdir.

Şimdi, cereyan eden hâdisat hakkında, bugünkü şartların müsaadesi nisbetinde, umumî efkârımıza bilgi arzedeceğim.

15 Kasım 1967 de meydana gelen, izahı aklî ölçüler içerisinde gayri kabil, hangi neticeyi istihsal etmeyi hedef tuttuğu meçhûl bu olay karşısında Türkiye'nin ve Türk Hükümetinin hareketsiz kalacağını sananlar böyle bir düşünce temayülünde olanlar vahim bir hata işlemişlerdir. Nitekim Hükümetimiz; 15 Kasım'ı-16 Kasım'a bağliyan gece durumu değerlendirmiş ve Türk Anayasasının 66 ncı maddesine dayanılarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16 Mart 1964 tarihli kararı gözönünde bulundurularak, andlaşmalar gereğince müdahale hakkımızın kullanılmasına karar vermiştir. 16 Kasım günü Türkiye Büyük Millet Meclisi durumdan haberdar edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde cereyan eden müzakereler sonunda 17 Kasım günü, 435 üyenin 432 sinin tasvibi ile bir karar ittihaz olunmuştur.

15 Kasım gecesi karanlık basarken, Boğaziçi ve Geçitkale köylerini işgâl eden mütecavizler; gün ağarmadan bu köyleri terk etmiş ve esir aldıkları soydaşlarımızı derhal serbest bırakmışlardır. 17 Kasım 1967 günü, Yunan Hükümetine bir nota tevdi edilmiş, meydana gelen bu buhranın sebepleri ile muhtemel neticeleri aynı zamanda, komşularımıza, dost ve müttefiklerimize izah edilmiştir.

1963 senesi Aralık ayında başlayan kanlı hadiseleri müteakip adada Türk Cemaatinin emniyetini tehdit eden başlıca iki kuvvet meydana getirilmişti. Bu kuvvetlerden birisi, Yunanistan Ordusunun bir parçası olan ve miktarı zaman içinde oniki bin ile onbeş bin arasında seyreden resmî Yunan kuvvetleridir. Yunanistan Ordusunun silâhları ile mücehhezdir. İkincisi ise, millî muhafızlar adı verilen ve Kıbrıs'lı Rumlardan müteşekkil iç kuvvetlerdir. Bunlar, çeşitli kaynaklardan tedarik edilen silâhlarla silâhlandırılmıştır. Her ikisi de andlaşmaların ve anayasanın derpiş etmediği, müsaade etmediği gayri meşrû kuvvetlerdir. Bunların maksadı adanın Türkiye tarafından istilâsına karşı koymak bahanesi altında, varlığına tahammül edemedikleri Türk Cemaatini ortadan kaldırmaktır. Zira Türkiye hiçbir zaman adayı istilâ etmek ve kendi topraklarının bir parçası yapmak gibi bir emelin içinde olmamıştır.

Bütün bu kuvvetlerin karşısında sayı ve silâh bakımından çok zayıf durumda olan Kıbrıs'lı Türk Mücahitleri, canlarını ve mallarını korumanın meşrû müdafaası içinde olmuşlardır.

1963 hadiselerinden bu yana Kıbrıs'da bir taraftan Türk varlığını ve kültürünü imhaya yönelmiş; işkenceyi, kıtali, tecavüzü, sindirme ve yıpratmayı her türlü insanlık ve akıl dışı muameleleri, çılgınca bir rüyanın tahakkuku için denemiş, denemeye amansız bir şekilde devam etmiş kuvvetlerle, bunun karşısında hakların en tabiisi olan, “insan gibi yaşama”, “insan olarak yaşama” hakkını müdafa eden ve adanın her tarafına yayılmış, biribiri ile irtibatı olmayan, denizle irtibatı olmayan, dış dünya ile irtibatı olmayan kırkı müteceviz mıntıkada yaşayan Türk Cemaati, mücadele içinde olagelmıştır. Türk cemaatinin bu mücadelesi haklı ve meşrû bir mücadeledir. Zira, İngiliz İmparatorluğunun adayı terketmiye karar verdiği günlerden başlayarak uzun süre cereyan etmiş müzakereler sonunda, Türk Cemaatine, anayasa ile haklar tanınmıştır. Fakat 1963 de bu hakların tek tarafı olarak ihlâli cihetine gidilmiştir. Türkiye'yi ve Türk Cemaatini meşrû davranışların içine sokan işte budur. Yani, andlaşmalarla tesbit edilmiş bulunan hakların gasbedilmesine rıza göstermemektir.

15 Kasım 1967 hâdiseleri karşısında Hükümetimizin takındığı tavır ve aldığı kararları biraz evvel izah etmiştim. Bu tavrın ve kararların neticesinde üzerimize düşen vazifeyi eksiksiz olarak yerine getirmek için bütün askerî hazırlıkları yaptık. Bu zamana kadar, sülhçü yollarla almıya çalıştığımız neticelerden ne kadar gayri memnun ve ne kadar münkesir

olduğumuz malûmdur. Buna rağmen sülhün bütün imkanlarının sonuna kadar kullanılmış olduğundan kesin şekilde emin olmak istedik.

Bu durum buhranla birlikte kesif bir diplomatik faaliyeti de ortaya çıkardı. Bu diplomatik faaliyetin hareket noktası bizim görüşlerimizi ele almaktaydı. Bizim görüşlerimiz, adadaki gayri meşrû Yunan kuvvetlerinin sür'atle adayı terki ve böylece Türk Cemaati üzerinde bir tedhiş vasıtası olmaktan çıkarılması ve Anayasaya aykırı olarak vücuda getirilmiş Rum Silâhlı kuvvetlerinin Türk Cemaati üzerinde, baskı, tedhiş ve tâciz vasıtası olmaktan çıkarılması şeklinde hülâsa edilebilen iki ana prensibi içine almakta idi.

Yapılan diplomatik faaliyetlerin sür'atle neticeye bağlanması üzerinde hassasiyetle durulmuştur. Çalışmalar sonunda Yunan kuvvetlerinin adayı terki ve adadaki cemaatlerin güvenliği ile ilgili olarak, özü Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri U'Thant'ın çağırısında mevcut bir mutabakat Türkiye ile Yunanistan arasında hâsıl oldu.

Bu suretle andlaşmaların derpiş ettiği kontenjanlar dışındaki ve çeşitli tarihlerde adaya getirilmiş olan Yunan kuvvetlerinin personel, teçhizat ve eslihası ile birlikte adayı terketmelerine ait mutabakat uygulama safhasına girdi. Böylece Türk-Yunan münasebetlerini derinden zedeleyen ve barışçı bir çözüm şekli gayretlerini sekteye uğratan mühim bir engel bertaraf edilmiş olmaktadır. Ayrıca Türk Cemaatine müteveccih büyük bir tehdit unsuru da, ortadan kalkmaktadır.

Meselenin ikinci kısmını; adadaki iç güvenliğin sağlanması ve bunun adadaki iç kuvvetlerle olan münasebetleri teşkil etmektedir. Adada, iç güvenliğin sağlanması hususunda Yunan Hükümeti ile aramızda prensip mutabakatı vardır. Şimdi, üzerinde hassasiyetle durduğumuz konu; bu konudur. Genel Sekreter U'Thant'ın çağırısında belirttiği gibi buhranın hakiki manâsında sona ermesi ve harp tehdidinin ortadan kalkması; ancak, Kıbrıs'da sülh, sükûn ve güvenliğin temini ile mümkündür.

Her halükârda Türk Hükümeti; Türk Cemaatinin güvenliğini temin edecek tedbirlerin behemahal tamamlanmasında musır olacaktır. Senelerdir üzerinde münakaşalar cereyan eden Kıbrıs mevzuunun nihaî çözümü ile, 15 Kasım 1967 de meydana gelen hâdisenin doğurduğu buhranı aynı anda, ve bir arada mütalaâ etmek mümkün değildir.

Buhranın izalesi yollarıyla, nihaî çözümü bulma yolları tam olarak birbirine tetabuk etmez. Kıbrıs meselesinin biran evvel nihaî bir çözüme bağlanması milletimizin umumî arzusudur. Ancak, meselenin içinde doğan ve onun bir parçası bulunan buhranın meydana getirdiği atmosfer

içinde nihaî çözümlü aramak, hem buhranı daha çok genişletmiş olmak, hem de nihaî çözümlü elde edememiş olmak veya istenildiği şekilde elde edememek gibi neticeler doğurabilirdi. Bunu takiben de çok kısa zamanda yeni krizler doğuracak haller tahaddüs edebilirdi. Bu itibarla, evvelâ buhranın izalesi çareleri aranmıştır.

Şimdi, şu hususu belirtmek isterim. Kıbrıs meselesi yeni bir safhaya girmiştir. Türkiye ile Yunanistan arasında yukarıda esaslarını izah ettiğim bir mutabakat mevcuttur. Ve bu mutabakat özü ile Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin çağırısında yer almıştır.

Evvelâ bu mutabakatın birinci kısmını teşkil eden hususların yerine getirilmesi lâzımdır. Yani Yunanistan adadaki kuvvetlerini, personel, teçhizat ve eslihası ile birlikte adadan sür'atle çekecek, Türkiye de buhranın izalesi için gerekli tedbirlere tevessül eyliyecektir.

Buna ilâveten her iki Hükümet, adadaki cemaatlerin sülh ve sükûn içinde yaşamasına prensip itibarıyla mutabaktırlar. Bunun nasıl gerçekleştirilebileceği tabiidir ki ilâve çalışmaları gerektirmektedir.

Bu safhada ortaya çıkan sülhçü imkân ve fırsatlardan, âdil ve hakkaniyete müstenit bir çözüme ulaşmakta tarafların göstereceği dirayet yeni buhranların meydana çıkmasını önliyebileceği gibi, meselenin makûl bir atmosfer içerisinde münakaşasını da mümkün kılacaktır.

Üzerinde mutabık kalınan hususların iyi niyetle ve gayretle yerine getirilmesi şarttır. Bu çok mühim bir unsurdur. Aksini düşünmek veya görmek bu meselenin sülh yolu ile hallinin hiçbir şekilde imkânı kalmadığını, kabul etmek demek olur.

Saniyen Türk Cemaatinin güvenlik içinde ve baskıdan azade yaşaması hiçbir şekilde vazgeçemeyeceğimiz bir husustur. Sülhçü fırsatların bu safhada kaçırılması istenmiyor ise, adada sükûnetin muhafazasına mutlak riayet olunmalıdır.

Son buhranın başlangıcından beri yaptığımız bütün çalışmalarda elde edebildiğimiz ilerlemeler büyük Türk Milletinin heyecanına ve arzularına tercüman olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin iktidar ve muhalefetiyle birlikte Hükümetimize sağladığı destek sayesinde mümkün olabilmektedir. Çalışmalarımızın barışçı yoldan ve müsbet şekilde gelişmesinde, kahraman silâhlı kuvvetlerimizin bütün dünyaca bilinen vazife şuuru içinde gerekli tedbirleri en müessir şekilde ve sür'atle alması başlıca âmil olmuştur. Silâhlı Kuvvetlerimiz buhranın her safhasında gece-gündüz vazife başında, verilecek emri yerine getirmeye hazır olarak esasen

milletce müsellemlenmiş olan feragat ve fedakârlıklarının yeni ve şerefli bir örneğini daha vermişlerdir.

Meselenin bu safhasında, dört yıldan beri son derece zor şartlar altında dâvâlarının savunan ve bu uğurda türlü mahrumiyete katlanan, toplara ve tanklara karşı göğüslerini siper ederek şehit düşen kahramanlarımıza, yaralı gâzilerimize ve asil Kıbrıs'lı kardeşlerimize bir defa daha minnet ve şükranlarımızı arzetmek isterim. Bütün gayretlerimizin hedefi fedakâr Kıbrıs Türk Cemaatine güvenlik ve barış içinde, kendi öz topraklarında tecavüzden ve haksızlıktan uzak şerefli bir yaşama imkânı sağliyahabilmektir.

Kıbrıs buhranının geçirdiği safahatı ve hali hazırda bulunduğu noktayı kısaca izah etmiş oldum.

Hür ve demokratik memleketimizde her meselede olduğu gibi, Kıbrıs buhranı ile ilgili olarak da çeşitli fikir, mütalââ ve tenkitlerin ileri sürüldüğünü görüyoruz. Bunların bir kısmı iyi niyet tezahürüdür. Bir kısmı ise, muayyen hedef ve maksat güden tenkitlerdir. Muayyen hedef ve maksat güden tenkitler hâdisen nasıl cereyan ederse etsin, ne yapılırsa yapılsın ve ne neticeye ulaşırsa ulaşılsın değişmeyen, kendi mantığı ve maksadı içersinde şeklini bulan istikametini bu yoldan alan tenkitlerdir. Bunların hepsini tahlil etmek köklerine inmek ve cevaplandırmak bizim için gayet kolaydır. Ancak şu anda bunu yapmıyacağım. Çünkü bu yönde yapılacak iç politika münakaşalarının dâvaya zarar vereceği kanaatindeyim.

Şurasını sarahatle ve kesinlikle ifade etmek isterimki, Cumhuriyet Hükümeti, Kıbrıs meselesini, şeref ve haysiyetimize, millî menfaatlerimize Kıbrıs'daki soydaşlarımızın menfaatlerine en uygun bir şekilde takibetmiştir. Kıbrıs'daki soydaşlarımızın emniyet içinde yaşaması temin edilinceye kadar ve Kıbrıs'la ilgili hak ve menfaatlerimiz güvenliğe kavuşuncaya kadar bu davayı takibe büyük Milletimiz gibi Hükümetimiz de azimli ve kararlı bulunmaktadır. Bunu içerde ve dışarda kimsenin bir tahmin ve hesap hatası yapmaması ümidi içinde ifade ediyorum.

Vatandaşlarımızın vatanperverlik duygularını, Kıbrıs dâvasına olan milletce hassasiyetimizi istismara kalkışabilecekler bulunacaktır. Bu gibilerin çeşitli vasıtalarla müracaat edebileceklerini farketmek doğru olur. Yalan ve tahrik işliyebilecektir. Bütün bunların karşısında vatandaşlarımızın, Meclislerine, Hükümetlerine ve Türk Silâhlı

Kuvvetlerine, güven ve itimat içinde olmalarını ehemmiyetle rica ediyorum.

Yalan ve tahrik kaynaklarına değil, Meclislerine Hükümetlerine Türk Silâhlı Kuvvetlerine itimat etmenin daha doğru olduğunu vatandaşlarımızın kabul edeceklerinden eminim.

Milletimiz ve memleketimiz için en münasibi ve en doğrusu, mümkün olan en iyiyi yapmaya çalışıyoruz.

Yüreğimizi parça parça eden hâdiseler karşısında sonsuz elem duyduk. Elem duyduk, hiddetlendik, öfkelenedik. Fakat, Türkiye için en doğru ve en münasip yolun bulunmasını bu hisler içinde aramadık. Hiddet ve öfkenin önüne aklı selimi ve soğuk kanlılığı koymağa gayret ettik. Çünkü milletimizin bizden bunu beklediğini biliyorduk.

Türkiye, haklı bir davanın sahibidir. Biz bu davayı, haklı kalarak yürütmeye kararlıyız.

Bugün bütün cihan Türkiye'nin dâvâsının haklı olduğunu yeni yeni anlamaya başlamıştır. Bununla beraber yanlış anlaşılması ve herkes tarafından iyice bilinmesi için şunu ifade edeyim ki, bu dâvânın şerefimize ve menfaatlerimize uygun olarak çözümünü güçlü, kuvvetli ve müttehit bir Türkiye'nin varlığında aramalıyız. Dâvânın teminatı budur.

Kıbrıs'da Boğaziçi ve Geçitkale köylerinde verdiğimiz şehitler bütün aziz şehitlerimiz gibi milletimizin engin gönlünde medfundur. Milletimizin, Meclislerimizin ve Hükümetimizin azimli ve kararlı tutumu üzerinde büyük bir hassasiyetle durduğumuz bu dâvâyı selâmete ulaştıracaktır.

Cenabı Allahın, hakkı ve haklıyı muzaffer kılacağına inanarak bütün vatandaşlarımızın ve Kıbrıs'daki soydaşlarımızın, sükûnet içinde, güven içinde, itimat içinde ve itihad içinde olmaya devam etmelerini rica ediyorum.

BCA 030.01.38.228.14

27.12.1967

Yunanlılar ve Türkler namına talep ediyorum.
Kıbrıs'tan elinizi çekiniz.

Türk, Amerikan, İngiliz Hükümetleriyle Faşist Yunan Cuntasından Kıbrıs'tan ellerini çekmelerini Türk Hükümeti vasıtasıyla talep ediyoruz. Kıbrıs, Türk ve Yunan Kıbrıslılarından başkasına ait değildir. Yalnız onlar, Kıbrıs'ın iyiliği için, iktisadî ve siyasî bütün dış müdahale ve baskılardan azade olarak karar vermek hakkını haizdirler.

Talebimizi Türk Hükümeti vasıtasıyla yapmamızın sebebi, bu hükümetin ada'daki Yunan askerlerinin geri çekilmesine ve emperyalizmin ve militaristlerin ve Sarayın aleti Grivas'ın adadan alınmasını istemiş olmasıdır.

Türk Hükümetinin bu talebi Türk ve Yunan Kıbrıslıların tek halk olarak mukadderatlarını tayinini temin etmekteyse de, hiç değilse bu hükümetin Yunan askerî Cuntası kadar Kıbrıs'ın iç ahengine karşı olmadığını gösterir.

Vatanperver Yunanlılar hapseden, bütün insan haklarını yok eden, basını susturan Cunta, kendilerine yardım etmekte olan İngiliz ve Amerikan emperyalistlerine teşekkür edebilmek için, Kıbrıs'ı NATO kapitalistleri menfaatine türk ve yunan milletleri aleyhine açılacak bir savaşa, bahane olarak muhafaza etmektedir.

Türk hükümetinin talebi burjuva hükümetlerin kendi halklarını aldatmak için giriştikleri mutad oyunlardan biri veya Yunan cuntasını ayakta tutabilmek için NATO tekalcilerinin arzusuyla yapılmış emperyalist bir manevra değilse –ki değilmiş gibi görünüyor- bu hükümetin Yunan cuntası kadar Batılı Efendilerinin emrinde olmadığını gösterir.

Amerikan, İngiliz hükümetleri ve Yunan askerî cuntası denilen gayri insanî teşekküller nezdinde doğrudan protesto etseydik, bu insanî çağrımızı dinlemeyeceklerdi bile.

Kendi eserleri olan bir durumu düzeltmeleri düşünülemezdi. Çünkü, biliyoruz ki onlar, Kıbrıslı Türk ve Yunanlıların bağımsız olmasını ve barış içinde yaşamasını istemezler.

Zaten Yunan halkı, emperyalizmin uşağı cuntayı, başından atıp da serbestçe bir idare seçinceye kadar bir Yunan hükümetinin varlığından da bahsolunamaz.

Kıbrıs ve Türk Hükümetlerinin aralarındaki ilişkiler, Kıbrıs'ta ahengi sağlarsa bundan bütün milletler memnun olacaktır.

Amerikan emperyalistlerine ve onların uşaklarına karşı milletlerin hürriyetleri için bu insanî mücadelede hepimiz birleşelim.

JCS

Hür Yunanistan'a taraftar
bütün Yunanlılar namına
Geirge Makris

Zorla kabul ettirilmiş şeyin
değeri yoktur.

Sir,

I hope you wont take me wrong for annoying you-if I did for a second time after a month with the same letter.

The reason I did that is for the first time, I didn't get to register the letter and I want to make sure you received it.

please try not to misunderstand me .

Thank you.

Sincerely, the

signing

George Makris

INDEX

- Acheson, 82, 83
Acra, 8
Adalet Partisi, 167, 168, 169
Aegean, 63
Akdeniz, 97, 157
Alpar, 105
Alsancak, 21
Amerika Birleşik Devletleri, 36,
37, 38, 87, 105, 106, 107,
108, 110, 148, 186, 187
Anavatan, 7, 16
Ankara, 12, 16, 17, 23, 34, 39,
45, 46, 50, 63, 67, 71, 79, 82,
83, 88, 105, 169, 171, 173,
174, 177
Aran, Gıyas, 18
Arap Birliği, 132, 140
Arnavutluk, 44
Atatürk, 18, 20, 24, 34, 44, 119,
156, 176
Atina, 23
Baf, 118, 119
Bağdat, 50, 51, 52
Bakanlar Kurulu, 12, 44, 112
Ball, 105, 106
barış, 3
barış kuvveti, 93, 105, 113, 137
barriers, 64
Başbakanlık, 2, 4
Batı Trakya Türkleri, 128
Bilgehan, 169
Birinci Dünya Savaşı, 1
Birleşmiş milletler, 20, 25, 136,
166
Birleşmiş Milletler, 19, 20, 68,
96, 97, 101, 113, 117, 118,
119, 126, 129, 137, 142, 143,
154, 157, 183, 184
Black Sea, 173
Boğaziçi, 181, 186
Bosna, 30
buğday, 3
Caucasus, 173
Ceneva, 81
Cenevre Konferansı, 130
Cumhuriyetçi Halk Partisi, 166,
167, 169
Confidential Report, 144, 145
Constitution, 146
Çukalas, 109
Cumhuriyet, 2
Cunta, 187
Dar-ul-Jehad, 91
Demirel, 153, 154, 157, 160,
167, 171, 174, 179, 180
Denктаş, Rauf 8, 66, 115, 147
dış politika, 1
dışişleri, 11, 12, 50, 51, 100,
103, 104, 105, 106, 108, 109,
110, 115, 118, 120, 121, 123,
125, 126, 127, 129, 131, 132,
133, 137, 138, 139, 141, 148,
150, 170
donanma, 97
Dünya Gazetesi, 105
EDA Partisi, 113
eğitim, 3
Eleftheria, 97
Emniyet Müdürlüğü, 87
Enosis, 1, 4, 23, 130, 142, 143,
148, 149, 177, 178, 179

- EOKA, 23, 31, 99, 117, 124,
127, 133, 134
- Erdoğan, Hasan, 9
- ERE Partisi, 112, 113
- Erginel, 154
- Ertuğrul, 115
- Ethnikos Kyriks, 97
- Fédération Mondiale Des
Anciens Combattants, 17, 18
- Federe devletlerin
Federe, 74
- fıdan, 3
- Fulbright, 67
- Garanti Anlaşması, 49
- Garanti Anlaşmasının, 49, 101
- Garufalias, 93, 111, 132
- gazeteci, 43
- Gazimağusa, 4
- Geçitkale, 181, 186
- General Assembly, 145
- General Çolakas, 129
- Girit, 24, 68
- Girivas, bkn Grivas
- gönüllü, 25, 30, 32, 34, 40, 42
- Gürsel, Cemal, 7, 9, 10, 21, 26,
29, 30, 31, 32, 33
- Greece, 76, 79, 81, 83, 84, 172
- Greek Cypriots, 82
- Greek Islands, 75
- Grivas, 24, 117, 124, 127, 131,
133, 187
- Güvener, Hasan Adnan, 9
- Güvenlik Konseyi, 20, 49, 50,
92, 94, 107, 110, 113, 121,
128, 129
- hain, 98
- Halk Partisi, 36
- halkoyu, 38
- harbors, 84
- Harp Malülleri, 17
- Hersek, 30
- Hıfzı Özkan, 8, 9
- Hindistan, 141, 142, 143
- Hordan, Celal, 8
- hudut
sınır, 22, 178
- human rights, 150
- İdare Heyeti, 9
- İhsan, Ali, 98, 99, 118, 124
- İkinci Cihan Harbi, 119
- iktisadi, 1, 3, 4
- ilhak, 1, 24, 44
- infiltration, 24
- İngiliz, 1, 37, 49, 62, 73, 97,
131, 135, 182, 186, 187
- İngiltere, 1, 2, 19, 49, 50, 99,
101, 104, 105, 132, 135, 139,
175
- İnönü, Ismet 15, 16, 26, 28, 35,
37, 41, 42, 44, 45, 52, 53, 54,
55, 56, 57, 60, 61, 64, 66, 71,
72, 77, 89, 97, 98, 136, 144
- insan hakları, 17, 18, 19
- İş Bankası, 46
- iskân, 3
- İslam Cemiyeti, 41
- İsrael, 91
- İstanbul, 1
- İstiklâl, 96, 119
- İttifak, 95, 99, 122, 137
- Jernegan, 148, 149, 150
- Johnson, 39
- Kahire, 36, 122, 140, 141, 142,
143
- kamuoyu, 2
- Kanada, 63, 98, 102, 111

B.A. Belgeler

- Kanelopulos, 112
Kaşif, Ayer, 9
katliam, 21, 24, 41
Kennedy, 38
Kıbrıs Cumhuriyeti, 2, 3, 10, 11,
12, 13, 179
Kıbrıs dâvasına
Kıbrıs davası, 185
Kıbrıs meselesi, 4
Kıbrıs Mücahitleri, 35
Kıbrıs Müftüsü, 16
Kıbrıs Rum, 2
Kıbrıs Rum görüşü, 49
Kıbrıs Rumlari, 41
Kıbrıs sorunu, 2
Kıbrıs Türk Cemiyeti, 7, 160,
162, 164
Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilâtı, 8
Kıbrıs Türk Kültür Derneği, 153
Kıbrıs Türk Kurumları
Federasyonu, 8
Kıbrıs Türkleri, 1, 2
Kıbrıslı, 1, 3, 4, 13, 15, 22, 38,
46, 142, 143, 148, 161, 165,
171, 174, 175, 187
Kıbrıslı Rumlar, 1
Kiprianu, 103, 115, 121, 125,
131, 133, 138, 139
Kızılay, 71, 169, 170
Kızılhaç, 107, 116
Klirides, 131, 132
Köprülü, 75
Kostopulos, 100, 110, 111, 117,
125, 126, 127, 129, 132, 133,
137, 138
krallık, 74
Kranidiotis, 108
Kruşof, 102
Küba, 18
Küçük, Fazıl Dr, 7, 8, 9, 20, 83,
84, 135, 147, 161, 176
kültür, 1, 3, 4
Larnaka
leadership, 84, 150, 151, 152
Lefke, 28, 29
Lefkoşa, 8, 13, 38, 98, 114, 115,
123, 132, 133, 136, 140
Lesbos, 76
Limasol, 62, 103, 107
Lloyd George, 39
London Agreements, 83
Londra Anlaşması, 2
Lozan, 1, 36
Lozan Barış Antlaşması, 1
Lusignan, 72, 73, 74
Mahi, 99, 140
Makarios, 10, 11, 31, 43, 80, 81,
82, 83, 84, 88, 89, 94, 95,
100, 101, 102, 103, 105, 106,
107, 108, 110, 111, 112, 113,
116, 121, 122, 123, 125, 126,
127, 132, 133, 137, 139, 140,
142, 143, 149
Makaryos. bkz. Makarios
Makris, 187, 188
Manizade, 154
Mediterranean, 82
Mediterranean, 63
Menderes
Menderes hükümeti, 36
merkep, 3
Middle East, 172, 173
milli dava, 1, 4
milli mücadele, 37, 160
millî mudafaa, 111
mücahit, 66

- Musulmans de Bosnie, 29
Müderrişoğlu, Orhan, 9
Burhan Nalbantoğlu, 8
Nâsır, 139, 140
nationalism, 151
NATO, 35, 38, 82, 83, 84, 93,
117, 118, 135, 187
Nereli, Necdet, 9
Nehru, 91
Nicosia, 82, 83
Öğretmen, 30
Onursal, Fahri, 17, 18
Ortodoks Cemaatı, 65
Osmanlı, 1, 23, 73
Osmanlı Devleti, 1
Osmanlılar, 1
Özer, Hasan, 23
Palamas, 93, 104, 108
Palestine, 91
Papandreou, 81, 83, 95, 104,
109, 111, 112, 122, 124, 126,
127, 129, 130, 132, 133, 138
Pasaport, 12, 171
Patrikhane, 94, 118, 154, 155
Plazo, 127
Prenslik, 74
radyo, 23, 92, 93, 94, 95, 98, 99,
100, 101, 102, 103, 104, 105,
106, 107, 108, 110, 111, 112,
113, 114, 115, 116, 117, 118,
120, 122, 123, 124, 125, 126,
127, 128, 129, 131, 132, 134,
135, 136, 137, 138, 139, 140
Red Cross, 82
rehineler, 116
Republic of Cyprus, 11
Resmî Gazete, 11
Rosidis, 136
Rus, 24, 157
Sadıkoğlu, İsmail, 9
Salih, 115
Samos, 76
Samson, Nikos, 99
Sacak, 30
Schwarz, 147
Shevki, Mustafa, 74
Şehit, 16, 18
Şehoviç, 30
self-determination, 96, 109, 142,
143
Şemsi Kâzım, 8
Sendys, 99
siyah Kitabı
siyah Kitab, 125
sızma, 24
sosyal, 1, 3, 4
Sovyet Rusya, 82, 83, 84, 102
sulh, 7, 119, 122
Ta Nea, 97
Tahir, Abdullah, 15
taksim, 2, 101, 119
Taner, Behçet, 11
Tarafsızlar Konferansı, 142, 143
tariffs, 64
taşımacılık, 3
teminat, 50, 94, 120, 138, 143
temsil, 3
Temsilciler Meclisi, 131
ticaret, 102, 128, 175
Tito, 113
toplumlararası, 2
Tornaridis, 99
Troados, 103
Türk Askeri Birliği, 123
Türk azınlığı, 96, 97, 101
Türk donanması, 97

B.A. Belgeler

- Türk Hükümeti, 1, 2
Türk Talebe Cemiyeti, 153
Turkey, 63, 64, 75, 79, 81, 82,
83, 84, 91, 144, 145, 146,
147, 151, 152, 171, 173, 174
Turkish Association, 152
Turkish Cypriots, 76, 79, 82, 84,
152
Turkish Embassy, 153
Turkish Government, 82, 152
Türkiye Büyük Millet Meclisi,
181, 184
Türkiye Cumhuriyeti, 1, 2, 3, 4,
16, 44, 45, 46, 51, 71, 174
Türkiye Milli Gençlik Teşkilâtı,
9, 88
Türkiye Hükümeti, 10
Turkortodokx, 31
Türk-Yunan münasebetleri, 13,
183
U'Thant, 49, 50, 125, 136, 183
United Kingdom, 83
United Nations, 82, 147
Üçoluk, Necdet, 39
Ülgen, 171
Üsküp, Aliye, 20
vatandaşlık, 3
veto, 93
Viyana, 48
vize, 11, 12, 94
Yıldırım, Mustafa, 23
Yolga, 73
Youg, 135
Yunan, 2
Yunan askerî cuntası, 187
Yunan Hükümeti, 13
Yunanistan, 1, 2, 4, 14, 19, 37,
38, 39, 49, 68, 93, 95, 96,
100, 104, 111, 119, 124, 126,
128, 129, 130, 131, 148, 149,
157, 175, 177, 179, 181, 183,
184, 187
Zipkof, 126
Zurish agreements, 83, 134
Zürih Anlaşması, 2, 73, 130

Guidelines for Submission of Manuscripts

1. The *Journal of Cyprus Studies* publishes articles in English and Turkish, and in accordance with the principles expressed in its Editorial Policy. It is understood that manuscripts submitted to the *JCS* for consideration have not been published previously, in part or in whole, and are not simultaneously under consideration for publication elsewhere. The ideas and opinions expressed in articles published in the *Journal* are the sole responsibility of the author(s), and do not reflect the views and policies of the Centre for Cyprus Studies or Eastern Mediterranean University. Responsibility for copyright permissions rests with the author(s).
2. A manuscript will be accepted for publication only if the editors and/or the editorial board, as well as the referee(s) agree that it should be.
3. Manuscripts should be sent to the editor either i) on a disk as a Microsoft Word (or a Word compatible) document or ii) as an e-mail attachment.
4. The following should be included in the body of the e-mail: title of the paper, your name and postal address, your institutional affiliation, daytime telephone and fax numbers (if available). An abstract (maximum 200 words) should be included as a separate document. Please provide, under the abstract, between 3 and 8 keywords for your manuscript.
5. There is no strict word limit for articles, but we prefer to publish articles that are between 6,000 and 10,000 words (including notes).
6. The manuscript should be prepared for blind review: The author's name and institutional affiliation are not to appear, so described, in the manuscript. Such information should appear only on the cover letter, which must be on a separate page. References to the author's own work must be cast in such a way that they do not reveal the author's identity. We recommend simply replacing the entire reference, including title and facts of publication, with an expression such as *Author's article*, *Author's book*, *Author's book 2*, etc. Acknowledgements that could allow a reader to deduce the author's identity must be removed for the initial review.
7. The Manuscript should be properly formatted. The entire manuscript (including notes, quotes, and formulae) should be double-spaced. The entire manuscript should be in 'Times New Roman' font, 12pt. All pages must be numbered. Notes should be placed at the end of the manuscript. Manuscripts should conform to *The Chicago Manual of Style*, 15th ed. See our style sheet below.
8. **Style Sheet**
 - a. Use endnotes, not footnotes.
 - b. Use *italics*, not underlining, for book and journal titles.
 - c. For well-known cities, omit state/country name from facts of publication.

- d. Omit the abbreviations 'p.' and 'pp.' for page numbers.
- e. See the *Chicago Manual of Style*, 15th edition, for detailed information; examples of reference types are shown below.

Journal article

Stephen Yablo, "Mental Causation," *Philosophical Review* 101 (1992): 245-80.

Book

Samuel Scheffler, *Human Morality* (New York: Oxford University Press, 1992), 25-30.

Article in a book

John W. Houck, "Stories and Culture in Business Life," in *A Virtuous Life in Business: Stories of Courage and Integrity in the Corporate World*, ed. Oliver F. Williams and John W. Houck (Lanham, Md.: Rowman & Littlefield, 1992), 129-38.

Note:

For repeated references, do not use 'op. cit.' - use a short title instead (e.g., Yablo, "Mental Causation").

You may use 'ibid.' (not italicized) where appropriate.

If you make many references to a single work, you may (and are encouraged to) give bibliographic information in a note at the first such reference, and then, for subsequent references, give page numbers only, in parentheses, run into the main text.

The subsequent references are run into the text, enclosed in parentheses, like so: (Yablo 1992, 248-52). The author's name may be omitted if it is clearly implied by context.

Note the distinction between 'Yablo 1992', which refers to a work, and 'Yablo (1992)', which is a reference to Yablo the person, followed by a parenthetical reference to one of Yablo's works.

Abbreviations. Most abbreviations should be spelled out and rendered in English.

Emphasis. Use italics, not underlining.

Quotation marks. Use double quotation marks for quoted material run into the text, and for irony and other literary purposes. Use single quotation marks for quoted material *within* a quotation and to mention linguistic expressions.

Spelling. Use American spelling.

For further information see: <http://jcs.emu.edu.tr>

Yazı Göndermek İsteyen Yazarların Dikkatine

1. *Kıbrıs Araştırmaları Dergisi*, Derginin Amacı bölümünde belirtilen ilkeler doğrultusunda Türkçe ve İngilizce makaleler yayımlar. *Dergide* basılacak yazı ve makalelerin içeriğinin özgün olması, daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış, hali hazırda başka bir dergide değerlendirme aşamasında olmaması ve yayın haklarının verilmemiş olması gerekmektedir. *Dergide* yayınlanan makalelerde ifade edilen inanç, görüş ve fikirler tamamen yazar veya yazarlara ait olup, Kıbrıs Araştırmaları Merkezi veya Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin görüşlerini ve genel politikasını yansıtmaz. Yazının içindeki malzemelerle ilgili telif haklarının elde edilmesi yazar veya yazarların sorumluluğundadır.
2. Bir yazı ancak editör, yayın kurulu ve hakemler tarafından uygun görüldüğü takdirde yayımlanacak.
3. Yazılar editöre ya Microsoft Word, ya da Microsoft Word uyumlu bir programda yazılmış olarak i) cd üzerinde, ya da ii) e-posta bağlantılı gönderilmelidir.
4. Yazarlar adlarını, yazının başlığını, hangi kurumda çalıştıklarını, posta adresi, telefon ve faks numaralarını ve e-posta adreslerini yazıdan bağımsız olarak ayrı bir sayfada göndermelidir. Bununla birlikte 200 kelimeyi aşmayacak şekilde İngilizce ve Türkçe (mümkünse) özetler ve altına 3-8 kelimedenden oluşan anahtar kelimeler yazıya eklenmelidir.
5. Kesin bir kelime kısıtlaması olmasa da metin ve notlar birlikte 6000-10000 kelime arası olması tercih edilmektedir.
6. Değerlendirmeye alınan makalelerin yazarları ve hakemlerin karşılıklı olarak isimleri gizli tutulur. Değerlendirmedeki gizlilik esası için makalede yazarın adı ve çalıştığı kurum geçmemelidir. Bu bilgiler sadece gönderilen elektronik posta mektubunda yer almalıdır. Değerlendirmeye gidecek makalede yazarın kendisine yaptığı referanslar yazarın kimliğini açığa çıkartmayacak şekilde verilmelidir. Bütün referansları aynı şekilde verip yazarın adı yerine sadece *Yazarın makalesi*, *yazarın kitabı* ve *yazarın kitabı 2* gibi verilmesi yeterli olacaktır. Yazarın kimliğini açığa çıkartacak teşekkür notları makalenin ilk gönderiminde yer almamalıdır.
7. Değerlendirmeye gönderilen yazılar aşağıdaki belirtilen format ölçütlerine uygun olmalıdır: Ana metin: 12 punto, "Times New Roman" karakterde, iki (2) aralıkla yazılmalıdır. Kaynaklara göndermeler dipnot olarak makalenin sonunda verilmelidir. Yayın için gönderilen makaleler *Chicago Manuel of Style*, 15inci Basım, uygun olmalıdır. Bütün sayfalar numaralandırılmalıdır.
8. Kaynaklara referans
 - a. Dipnotları makalenin sonunda verilmelidir.
 - b. Kitap ve dergi isimleri için *italik* kullanılmalıdır.

- c. Basım bilgilerinde bilindik şehirler için eyalet ve devlet isimleri yazılmamalıdır.
- d. Bibliyografik notlar için aşağıda verilen bazı örneklerde olduğu gibi *Chicago Manuel of Style* (15. basım) kullanılmalıdır.

Sürelî yayımlar:

Stephen Yablo, "Mental Causation," *Philosophical Review* 101 (1992): 245-80.

Kitaplar:

Samuel Scheffler, *Human Morality* (New York: Oxford University Press, 1992), 25-30.

Kitap içinde makale:

John W. Houck, "Stories and Culture in Business Life," *A Virtuous Life in Business: Stories of Courage and Integrity in the Corporate World*, der. Oliver F. Williams ve John W. Houck (Lanham, Md.: Rowman & Littlefield, 1992), 129-38.

Not:

Tekrarlayan referanslar için 'op. cit.' kullanılmamalı, bunun yerine kısa isim kullanılmalı (örneğin, Yablo, "Mental Causation"). Eğer aynı kaynağa birçok kez atıfta bulunuyorsanız bibliyografik bilgileri ilk sefer bir notta verdikten sonra araç içinde sayfa numaralarını ana metnin içinde vermeniz tavsiye edilir. Araç içindeki sıra şöyle olmalıdır: yazar(lar)ın soyadı, kaynağın yılı, sayfa numaraları. Karşılaşılabilecek farklı durumlar şöyle örneklenebilir: (Yablo 1992, 248-52). Eğer yazarın ismi açık bir şekilde geçiyorsa metnin içinde yazarın ismi yazılmayabilir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta 'Yablo 1992' (bir esere referans verir) ve 'Yablo (1992)' (bir yazara ve parantez içinde onun bir eserine referans verir) arasındaki farktır.

Kısaltmalar. Kısaltmalar ilk açık halleriyle yazılmalıdır.

Vurgu. İtalik kullanılmalı.

Tırnak İşareti. Alıntı ironi ve diğer edebi amaçlar için çift tırnak işareti kullanılmalı. Tek tırnak işareti alıntının içinde alıntı varsa ve dilbilimsel terminoloji için gerekliyse kullanılmalı.

Detaylı bilgi için bkz.: <http://jcs.emu.edu.tr>

Contents / İçindekiler

Özlem Çaykent vii Acknowledgements/Editorial

Documents/Belgeler

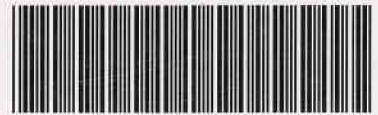
Emre Aykoç 1 T.C Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi'ndeki
Sanem Yamak Belgelerde Kıbrıs: Sunuş
Suat Söylemez

6 1960 - 1967 Dönemi
179 Index

JCS

Journal of Cyprus Studies

Kıbrıs Araştırmaları Dergisi

50946602009